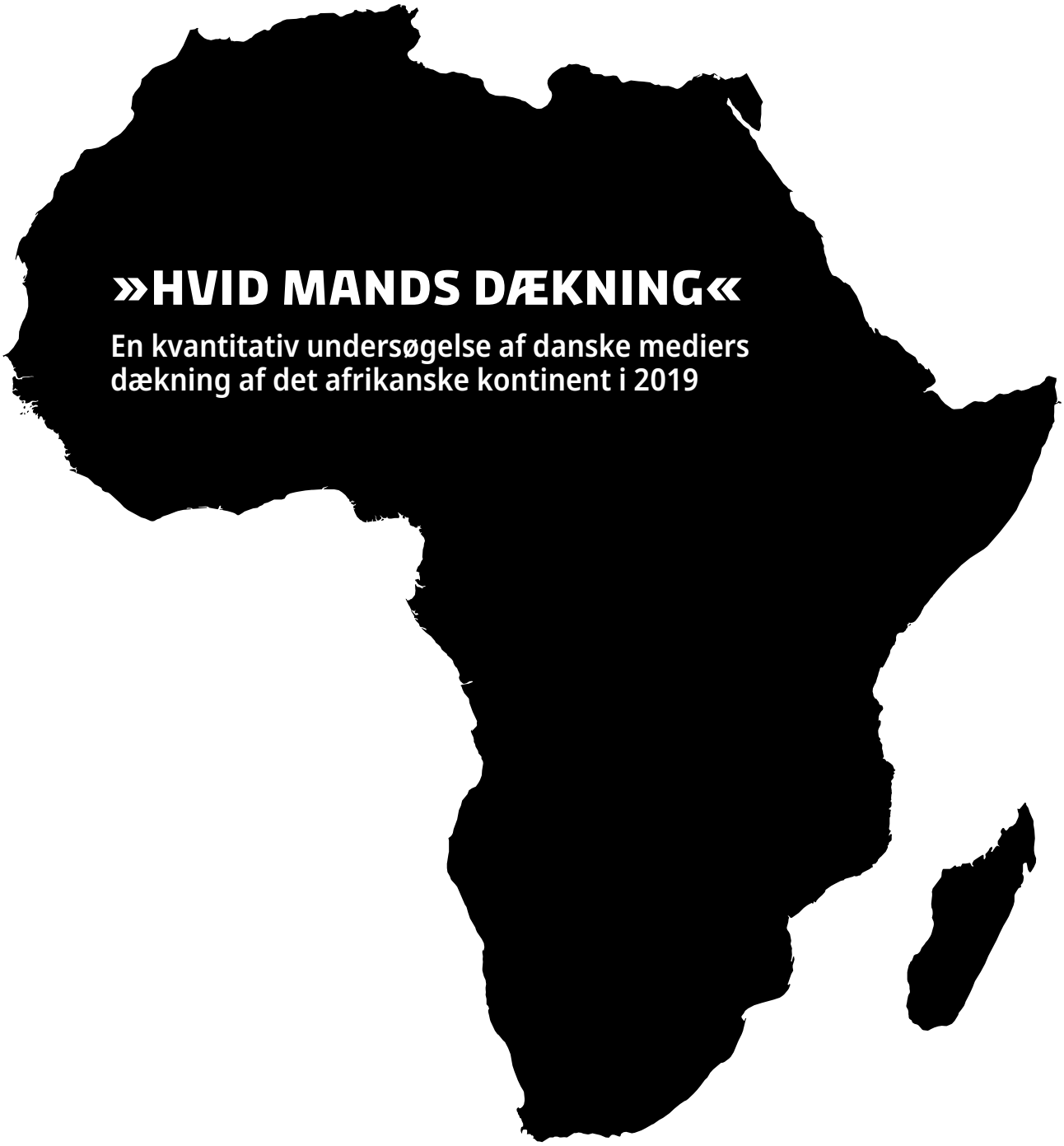

»HVID MANDS DÆKNING«

En kvantitativ undersøgelse af danske mediers dækning af det afrikanske kontinent i 2019

Speciale, cand.mag. i journalistik
Thomas Weidekamp Nielsen
Fødselsdato: 22/09/1994
Eksamensnummer.: 462529
Anslag: 149.760 = 62,4 normalsider

Syddansk Universitet
Center for Journalistik
Vejleder: Jonas Blom Nygaard

ABSTRACT

Poor coverage of Africa comes with a price. The way we understand, interact and look at the continent and its countries is highly determined by how the media presents us with images of countries. Our politicians base their foreign policy on media portrayals of countries. Our way of understanding the different countries and its people is based on what we read or watch in the media. For many years, the media has presented the African continent as backwards, poor and crime-ridden with wars, ethnic cleansing, famines and sickness taking place in a scenery consisting of lions, jungles and exotic tribes.

However, the perception of Africa has changed throughout time. There was a certain African optimism after the African countries gained their independence back in the 1960's, but by the end of the 1970s and 80s most of the African states had failed due to military coups that created corruption and dictatorships. On top of that, most African states had to deal with problems of poverty, famine and sickness. By the 1980s, this failing transition to independent and developed states created pessimism amongst Western countries. The perception was that their aid to the African continent did not seem to have any effect, because the African institutions had failed and there was no trace of democracy or economic development. This newly found pessimism amongst Western countries can be summed up as the phenomena *Afropessimism*.

Afropessimism comes with many definitions but can be understood as the perception of Africa throughout time has been homogenised and reduced to being this exotic, wild and crime-ridden place with its population being hungry, sick, in crisis or conflict. This has happened through various media such as newspapers, movies and books where stereotypes and images of Africa have been reproduced to the masses in hope of fascinating the readers or viewers.

The purpose of this master's thesis has been to examine the media coverage of Africa in Danish media in the year of 2019 to map out and give an insight into how the current picture of the Danish coverage looks through the lens of Afropessimism. This was done by analysing the amount of coverage each African country got, the subjects of the coverage, the tone of the coverage, the actual presence of Danish journalists in the countries and the amount of frontpage articles and redistribution of newswire articles by the main newspapers in the country. This was done by gathering every article written about the 54 African countries in 2019 from nine of the main newspapers, encoding for the media, subjects, tone, length, journalist's presence, newswire stories and frontpage stories.

The result of the study showed that the coverage of the continent is largely scarce. The majority of the coverage can be pinpointed to a core of countries that are North African and Arabic-speaking. According to some, these countries are not considered the "real Africa" compared to the rest of the Sub-Saharan, black Africa. Furthermore, the most covered Sub-Saharan African countries have English as an official language. Most of the articles about African countries in Danish media deal with negative subjects of crime, accidents, humanitarian crisis, corruption and conflicts which speaks into the idea of coverage with afropessimistic tendencies. There are also signs that the tone of coverage is largely negative in terms of how it portrays the African countries and their images. The master's thesis has in addition showed that Danish journalists are rarely present on the continent. Consequently, the African perspective might be lost, when journalists are unable to speak with local sources.

Furthermore, the master's thesis has discussed the consequences of afropessimistic coverage. This discussion highlighted that the consequences for the African countries can be severe in the sense that foreign direct investment and aid are to a great extent based off of the perceptions of countries. African countries are put in a weak position, because their image is portrayed in a negative sense. Afropessimistic coverage thus affects the opportunities for African countries in having the same opportunities as non-African countries. In addition, there are Danish consequences in relation to afropessimistic coverage. Such coverage promotes single events to form the essence of a country which produces a simplified picture of African countries in Danish people's heads.

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING **6**
Problemformulering **8**
Opgavens struktur **8**
BAGGRUND OG TEORI **9**
Mediedækning og repræsentation af lande **9**
Udenrigskorrespondenternes forsvinden **10**
Hvordan kommer Afrika ind i billedet **12**
Afropessimisme **14**
Afropessimismens oprindelse 14
Afropessimismens kendetegn 15
Definition 18
Afropessimisme i medierne 19
Kritik af afropessimisme 21
METODE **21**
Udvælgelse af empiri 21
Forsidehistorie eller nyhedstelegram 22
Omfang 22
Tonen 22
Reliabilitet 25
Eksempler på kodning af tone 26
Mediernes tilstedeværelse 27
Emne 27
Eksempel på kodningsskema 28
Udfordringer 29
ANALYSE **30**
Resultater **30**
Landene 30
Emner 34
Omfang 36
Forsidehistorier 37
Nyhedstelegrammer 38
Journalisternes tilstedeværelse i Afrika 40
Tonen 43
Medierne 46

Antal artikler og omfang 46
Emner 47
Tone 48
Forsider 49
Nyhedstelegrammer 49
Tilstedeværelse 50
Hvor afropessimistisk er den danske dækning? 50
Fokuserer danske medier på problemer og negative emner i deres dækning af Afrika? 51
Fremstiller danske medier Afrika i en negativ tone? 51
Homogeniseringen af det afrikanske kontinent 52
Fremstillingen af Afrika 53
Kan Afrika ikke klare sig selv? 55
Er Afrika dømt til at fejle på forhånd? 55
Det rigtige Afrika er subsaharisk 56
Viderefører vestlige medier den afropessimistiske forståelse af Afrika? 56
Diskussion 57
Konsekvenserne af afropessimistisk dækning 57
Den afrikanske side 58
Den danske side 60
Konklusion og videre forskning 63
Konklusion 63
Videre forskning 65
Litteraturliste 67
Bilagsoversigt 74

INDLEDNING

Medierne er med til at skabe vores virkelighed. De nyheder, som vælges til eller fra, har noget at sige i forhold til, hvordan vi opfatter verdenen. Med globaliseringen og medierevolutionen er verdenen på mange måder blevet mindre, da udenlandske begivenheder i større og større grad er med til at påvirke hjemlige forhold. Derfor bør vi høre mere, om hvad der sker ude i den vide verden. Men mediebranchen er presset, hvor omsætningen generelt er faldende. Dette fører til, at man må prioritere. Her er det især udenrigsstoffet, der skæres ned på, da det er en tung post for medierne i form af især udenrigskorrespondenter, og fordi udenrigsstof er et af de emner, som oftest mindst interesserer læserne (Sambrook, 2010: 59), da det er langt væk fra deres egen hverdag. Jo længere væk man kommer fra læsernes hverdag, jo mindre interesse. Derfor er dækningen af kontinentet Afrika oftest det første offer for nedskæringer, da kontinentet ses som svært og dyrt at dække samt uinteressant og langt væk for læserne. Globaliseringen har bragt os så meget tættere på hinanden, men hvordan kan det være, at Afrika stadig virker så langt væk?

Lige siden *The Scramble for Africa* har der været megen debat om Vestens behandling af det afrikanske kontinent, hvor den mestendels har været negativ i forhold til kolonisering og racisme. "Take up the White Man's burden / The savage wars of peace / Fill full the mouth of Famine / And bid the sickness cease", skrev Rudyard Kipling i 1899 i sit værk *The White Man's Burden*. Teksten handler om den vestlige verdens moralske forpligtelse til at hjælpe andre mere uciviliserede og barbariske dele af verden som for eksempel det afrikanske kontinent mod deres egne borgerkrige og korruption gennem koloniseringen. Beskrivelsen af disse lande som værende konfliktfyldte, hungersnød- og sygdomsramte var normal i denne tid. Men under den startende uafhængighed i 1960'erne var der en anden optimisme at spore på det afrikanske kontinent og i resten af verden. Der var forhåbninger om nye tider med udvikling, velstand og demokrati. Men i slutningen af 70'erne og 80'erne havde de fleste afrikanske stater slået fejl og været ofre for militærkup. Og ikke nok med det, så stod mange af dem over for stigende fattigdom, hungersnød og sygdomme. Det bragte igen en pessimisme med sig fra omverdenens syn på kontinentet, da man så den økonomiske støtte til Afrika ikke bidrog med noget fremgang. Denne pessimisme kaldes også for fænomenet *afropessimisme*, som bedst kan opsummeres som ideen om, at man ikke tror på Afrikas evner til at kunne klare udfordringer, som kan relateres til fattigdom, udvikling og forvaltning. Kontinentet opfattes reelt set som håbløst.

Denne opfattelse af Afrika groede sig fast i akademiske kredse og hos medierne, hvilket kulminerede med *The Economist*s forside *The hopeless continent* fra år 2000. Men denne

opfattelse er ikke ny og har rødder tilbage til de første rejsereportager fra kontinentet af blandt andre Rudyard Kipling og Joseph Conrad. Denne afropessimistiske dækning vil unægteligt have konsekvenser, da det er med til at portrættere landene i et negativt lys. Deres image påvirkes og i en globaliseret verden, hvor alle lande konkurrerer om flest turister, de bedste studerende, de største udenlandske investeringer og medlemsskab i supranationale institutioner samt muligheden for at være vært for store begivenheder, så spiller image en vigtig rolle, da vi baserer vores holdninger til lande grundet disse. Afrikas mediebillede har en effekt på vores dagligdag, hvor end vi befinder os (Hawk, 2017: xvi). Dækningen af Afrika er med til at give os indsigt i deres forhold, og hvad som er vigtigt at beskæftige sig med på kontinentet, og denne indsigt anvendes i sidste ende i politiske diskussioner (ibid.).

Men Afrika står dårligt til, når det kommer til deres image på baggrund af mediedækningen. Der er blevet forsket meget i, hvordan mange vestlige medier har dækket eller dækker Afrika i tidernes løb (Fair, 1993; Golan, 2008; Ojo, 2014; Kalyango Jr, 2011; Nothias, 2018; Moumouni, 2003; Schraeder & Endless, 1998; Bunce, 2017). I særdeleshed det subsahariske Afrika. Fællesbetegnelsen for de fleste af studierne er, at Afrika er blevet overset, dækket negativt og stereotypiseret ud fra afropessimistiske tankegange gennem årtier. Disse årtier med en afropessimistisk skildring i medierne fik også den kenyanske forfatter, Binyavanga Wainaina, til at skrive en satirisk opsang i form af et essay kaldet *How to Write About Africa* (2005), hvor råd som disse figurerede "Always use the word 'Africa' or 'Darkness' or 'Safari' in your title", "In your text, treat Africa as if it were one country", "Throughout the book, adopt a […] sad *I-expected-so-much* tone" og "Among your characters you must always include The Starving African".

Det meste af den eksisterende forskning på området har fokuseret på angelsaksiske medier, men det er sparsomt med forskningen af, hvordan vi dækker hele kontinentet fra dansk side i de landsdækkende dagblade, især med henblik på den traditionelt set afropessimistiske tilgang til Afrika. Kabel et al. (2016) undersøgte i en større rapport om den danske udlandsdækning blandt andet dækningen af Afrika, men denne var baseret på to lande, Kenya og Nigeria, i et begrænset omfang. Dog konkluderede de, at der var forbedringer at spore i den danske dækning af det afrikanske kontinent, som, ifølge dem, ikke længere fokuserede på samme elendighedsfortælling som tidligere. Bunce (2017) har i sin undersøgelse af britiske medier også fundet tegn på, at der er forbedringer at spore i forhold til den stereotypiske negative dækning af Afrika.

Men spørgsmålet er så, om det virkelig passer. For hvornår hørte man sidst en god nyhed om et afrikansk land? Det spørgsmål stillede jeg mig selv, efter jeg havde deltaget i Irlands lancering af deres nye udenrigspolitiske strategi for Afrika under mit praktikophold på

den danske ambassade i Dublin. Her oplevede jeg glade afrikanske politikere med håb i øjnene og stolthed over at have været med til at have formet Irlands strategi. Det føltes for dem som en milepæl at blive taget så seriøst af et EU-land. Det fik mig til at tænke, at jeg ikke på stående fod kunne huske en positiv historie uden at tænke tilbage på en historie om mobilbetaling i Kenya, som landet havde længe før det meste af Europa. Men denne historie var så gammel og genbrugt i medierne gennem tiderne, at det må være derfor, den havde sat sig fast. Dette satte gang i en undren om, hvorfor vi mestendels hører negativt om Afrika, hvilket førte mig til teorien om afropessimisme. Denne undren ligger til grund for dette speciale. Her vil jeg undersøge, hvordan dækningen af de afrikanske lande fra danske mediers side ser ud anno 2019 gennem afropessimismens perspektiv, hvilket har medført følgende problemformulering:

Problemformulering

Med afsæt i teorien om afropessimisme vil jeg i specialet undersøge, hvordan det afrikanske kontinent bliver dækket i danske aviser i forhold til emner, tone, tilstedeværelse og nyhedstelegrammer. Og hvilke konsekvenser der kan være ved dækningen.

Problemformuleringen blev ændret undervejs i processen. Den fokuserede oprindelig set på en diskursanalyse over dækningen af det afrikanske kontinent, men denne metode og problemformulering blev valgt fra i sidste ende, da jeg i researchfasen opdagede, at det var sparsomt med dansk forskning på området i form af kvantitative undersøgelser med fokus på afropessimismen. Desuden havde jeg en hypotese, at der muligvis ikke var meget at komme efter i 2019, når det gælder for eksempel gamle stereotypiske fremstillinger og problematiske diskurser. Derfor blev det også valgt at lave den kvantitative indholdsanalyse fremfor diskursanalysen, fordi denne kan indikere, om der overhovedet er noget om snakken, hvad angår en afropessimistisk dækning af Afrika i et kvantitativt perspektiv.

Opgavens struktur

Opgaven er bygget op ved først at gennemgå baggrundsemner som vigtigheden af at undersøge mediedækningen af lande og hvorfor vi ser udenrigskorrespondenterne forsvinde fra nyhedsmedierne. I samme ombæring gennemgås teorien om afropessimisme efter. Herefter følger en gennemgang af metoden for den kvantitative indholdsanalyse. Den kvantitative indholdsanalyse foretages herefter, som er inddelt i to for at besvare problemformuleringens første del bedst mulig. Den første del af analysen beskæftiger sig med

en analyse af den indsamlede empiri, hvorved den anden del beskæftiger sig med perspektiver til afropessimismen baseret på den foregående analyse som en form for opsamling. Næste del af opgaven beskæftiger sig med en diskussion af konsekvenserne ved en afropessimistisk dækning for at besvare anden del af problemformuleringen. Den sidste del er den overordnede konklusion for opgaven samt perspektiver til videre forskning inden for området.

BAGGRUND OG TEORI

Mediedækning og repræsentation af lande

Måden, vi forstår verdenen og kommunikerer med forskellige nationaliteter, baseres på den internationale nyhedsdækning (Wu, 1998: 493). Massemedierne spiller en vigtig rolle, da de kan påvirke den måde, som vi opfatter andre lande, dets befolkning og regering (Kunczik, 1997: 7). Mediedækningen af lande er vigtig at undersøge, fordi forskningen viser, at denne påvirker, hvordan individer opfatter disse lande (Wanta et al., 2004: 372) og bare det, at et land får eksponering i medierne kan relatere sig til folks billeder af et bestemt land (McNelly & Izcaray, 1986: 546). Medierne har dermed en del magt i den måde, som de kan påvirke, hvad som offentligheden opfatter, og hvad som er vigtigt. Derfor giver det også medierne flere potentielle agendasættende kræfter i deres virke. Denne teori kaldes også for agenda-setting-teorien (Eskjær & Helles, 2015: 33). Teorien antager, at der er en sammenhæng mellem indholdet i nyhedsmedier og den offentlige mening (Eskjær og Helles, 2015: 34). Eller rettere sagt antager teorien, at massemedierne har store agendasættende kræfter, når det kommer til hvad, som offentligheden opfatter som vigtigt (McCombs & Shaw, 1972). Flere studier har påvist McCombs & Shaws (1972) hypotese om mediernes agendasættende magt, hvorpå mængden af dækningen af et emne påvirker den opfattede vigtighed af et emne (Wanta et al., 2004: 367). Studier af Salwen & Matera (1992) og Guo & Vargo (2017) har fundet sammenhæng mellem den udenlandske nyhedsdækning og den offentlige mening, hvilket antyder en agendasættende magt. Ifølge Schraeder & Endless (1998: 33-34), så har medierne for eksempel også spillet en vigtig rolle i at sætte dagsordenen for amerikansk udenrigspolitik overfor det afrikanske kontinent. Grunden til dette er, at for mange er pressen den eneste kilde til information omkring verdens begivenheder (Wanta et al., 2004: 367). Dermed har mediedækningen af internationale begivenheder potentielt en vigtig agendasættende funktion (ibid.).

Nyheder er som oftest den eneste måde, vi får informationer om andre lande og regioner (Wolter, 2006: 60). Selv i en verden af sociale medier baseres diskussionerne online sig på begivenheder oprindeligt dækket af nyhedsmedierne (Tsagkias et al., 2011: 565). Men

alle lande er ikke lige, når det kommer til mængden af nyheder (Chang, 1998: 528) og de kan ikke blive dækket hver dag af nyhedsmedier. I de fleste tilfælde vil man opleve et mediebillede, som uundgåeligt vil være utilstrækkelig i den forstand, at folk, lande og begivenheder ofte vil blive repræsenteret ujævnt (Wu, 2000: 110). Ifølge Chang (1998: 528), så er der lande, som udgør en del af kernen af verden og lande, der befinder sig i semiperiferien og periferien. De lande, som befinder sig i det semiperifere og perifere stadie, må gå gennem flere filtre for at komme i nyhederne (ibid.), hvorimod landene i kernen har en langt større chance for at komme i medierne (Chang, 1998: 557). Nyhedsdækningen af de semiperifere lande er primært baseret på den interaktion, som de har med kernelandene, hvorimod dækningen af de perifere lande må lade det være op til tilfældighederne, som kunne være en naturkatastrofe eller lignende (ibid.).

Ifølge Wu (1998: 498-501), så er der syv hovedfaktorer, der påvirker, hvor meget et land får af dækning over et andet: Handel, kulturel tilknytning (i form af tidligere koloniale forhold, etniske bånd eller delt sprog), politiske forbindelser (samme ideologi eller national interesse), kommunikationsressourcer (adgangen til teknologier i et værtsland og tilstedeværelsen af internationale nyhedsbureauer), geografisk nærhed, regionalisme (relateres til spørgsmålet om identitet og et lands historiske kontekst) og nationale træk (BNI, befolkning eller fysisk størrelse af land og deres position i verdenssystemet) (Wolter, 2006: 66). Ud fra Wus forskning (2000: 126) er det handlen med det pågældende land og tilstedeværelsen af internationale nyhedsbureauer i landet, som primært dikterer mængden af dækning, som et land får. Ifølge Golan (2008: 44) kan der være fire variabler, der forudser mængden af international dækning: Afvigelsen fra normalen, relevans, kulturelt tilhørsforhold og hvor fremtræden et land er i hierarkiet af verdens lande.

Udenrigskorrespondenternes forsvinden

Udenrigskorrespondenter har traditionelt set haft en vigtig rolle i at informere offentligheden og til tider regeringer omkring udenlandske begivenheder (Wu & Hamilton, 2004: 519). Men rollen for udenrigskorrespondenter har skiftet gennem historien. I årtier oplevede de at være i en position som værende den primære kilde til information fra lande langt borte (Sambrook, 2010: 8). I det meste af det 20. århundrede var den gennemsnitlige udenrigskorrespondent mænd fra middelklassen, der arbejdede med stor uafhængighed og en til to deadlines per dag (Sambrook, 2010: 98). De var nogle af de få, som kunne videreformidle information om et land til deres publikum hjemme og arbejdede med relativ lille gennemsigtighed eller ansvar (ibid.). Deres netværk af kilder var begrænset, de snakkede højst sandsynligt ikke det lokale sprog og

havde få lokale kontakter i landet, men de ville over tid oparbejde en vis ekspertise og viden om landet (ibid.). Men et mere hurtigvekslende nyhedsbillede og ankomsten af digital teknologi har udfordret eksklusiviteten og rutinerne i den internationale dækning gennem udenrigskorrespondenter (Sambrook, 2010: 8). Nu til dags vil de grundlæggende fakta ved en stor begivenhed være kendt, allerede før udenrigskorrespondenten lander (ibid.). Dette betyder dog ikke, at der ikke kan være værdi i at sende en korrespondent ud for at dække en begivenhed. Det bliver bare på andre præmisser. De kan ikke konkurrere med breaking-nyhederne, men de kan levere baggrundsstof, feature-journalistik og analyse (Sambrook, 2010: 8-9). Det har ført til konsekvenser i dækningen af udenrigsstof hos nyhedsorganisationerne. Udenrigskorrespondenterne er ifølge Willnat & Martin (2012: 506) truet, men samtidig i gang med at udvikle sig. Nye medieteknologier har ændret processen for produktionen af udenrigsstof, men dette har også ført til at flere nyhedsorganisationer har nedskåret deres mængde af udenrigskorrespondenter gennem årene (ibid.). I de sidste to årtier har flere nyhedsorganisationer verden over systematisk nedskåret deres budgetter til udenrigsstof, hvilket som konsekvens har reduceret det totale antal af vestlige mediers udenrigskorrespondenter radikalt (Bunce, 2014: 2). Grundene har været flerfoldig. Globaliseringen og internettet har givet en slags transnational forbundenhed, der forbinder kulturelle, politiske og økonomiske aktiviteter (Reese et al., 2007: 235). Med internettet har sociale medier også bidraget med mulighed for større indsigt i forskellige lande (Sambrook, 2010: 95). Gennem disse nye kommunikationsteknologier har man mulighed fra mediernes side at arbejde med en model, hvorpå sociale netværk skaber en mere forbundet og åben form for nyhedsdækning (Willnat & Martin, 2012: 495). Men en af de største grunde til, at man fra nyhedsorganisationernes side har skåret ned i antallet af udenrigskorrespondenter, er, at det er dyrt at have dem ansat (ibid.). Det er økonomisk set mere logisk at anvende nyhedsbureauernes materiale end selv at sende en korrespondent til et pågældende land (Wu, 2000: 127-128). Dette har haft store konsekvenser for dækningen af nyhedsstof fra udlandet. En indholdsanalyse af fire britiske nyhedsmedier over en 30-årig periode viste, at procentdelen af nyheder med udenrigsstof i aviserne er faldet fra 33% i 1979 til 15% i 2009 (Willnat & Martin, 2012: 497). Vi kan også se konsekvenserne af det i det danske mediebillede, hvor der kun er ét medie, Danmarks Radio, som har en fast korrespondent i Kina, men for få år siden var der flere (Journalisten, 2020). Politikens internationale redaktør Michael Jarlner har tidligere udtalt, at det er en gammeldags holdning, at journalistikken skulle blive bedre af, at aviserne har en fast korrespondent, der bor i Afrika (Journalisten, 2019b). Dette kan så stille spørgsmålstegn om, hvorfor medierne har faste korrespondenter i Washington, London, Paris og andre større europæiske byer. Ved at skære ned på

udenrigskorrespondenterne i de traditionelle medier, så mindsker det varieteten af nyhedsdækningen, der bliver konsumeret hos befolkningen (Willnat & Martin, 2012: 497). Det har ført til, at majoriteten af nyhedsdækningen fra udlandet nu til dags er overladt til nyhedsbureauerne (Willnat & Martin, 2012: 506; Wolter, 2006: 65) og de fungerer som den primære kilde til internationale nyheder i hele verden i dag (Sambrook, 2010: 5). Dette placerer nyhedsbureauerne som de ledende kræfter i at få information ud til offentligheden om internationale begivenheder. Faktisk så meget, at de er med til at forme det nyhedsbillede, som vi udsættes for. Det er dem, som beslutter, hvad er nyhedsværdigt, hvad der prioriteres, og hvilken vinkel begivenheder dækkes ud fra (Bielsa, 2008: 349). Dette giver dem potentielt stærke agendasættende kræfter (ibid.). Disse nyhedsbureauer har dermed meget magt i forhold til hvor meget udenrigsstof, der kommer ud til offentligheden. Jo flere nyhedsbureauer, der er placeret i et pågældende land, vil være til grund for, at det land vil få mere dækning end andre (Wu, 2000: 124).

Hvordan kommer Afrika ind i billedet

"I det daglige skal det være historier, som [avisernes] læsere kan identificere sig med. Og der står Afrika ikke på dagsordenen," udtalte lederen af Ritzau Bureaus 'udlandsboble', Frank Jørgensen, til Journalisten i 2011. Her blev kontinenterne Afrika, Latinamerika og Sydøstasien fjernet fra deres fokus-liste, hvilket betød for Jørgensen, at "[Når] vi skal finde gode historier, så betyder listen, at vi ved, hvad vi skal lede efter – Kina, Europa og USA. Så går vi ind og kigger der. Og så går vi ikke ind og ser på Botswana" (ibid.).

Et tema, der går igen gennem historien, er, at udviklingslande traditionelt set har været underrepræsenteret i vestlige medier (Masmoudi, 1979: 172). Det var sandt tilbage i 70'erne og det gør sig også gældende i nyere tid (Golan, 2008). Det samme gælder for det afrikanske kontinent. Derfor er det også vigtigt for de afrikanske lande at være bekymret for, hvordan og hvor meget kontinentet bliver dækket. Som nævnt, så er den internationale nyhedsdækning vigtig for vores forståelse og opfattelse af verden. De fleste folk fra vestlige lande har aldrig besøgt Afrika, og kommer heller ikke til det, men de har stadig et billede af kontinentet i deres hoved (Wa'Njogu, 2009: 76; Biney, 1997). Men hvordan kan det være, at man har et billede i hovedet af noget, som man aldrig har oplevet før? I Walter Lippmanns Public Opinion (1922) snakker han om "pictures in our heads" (ibid: 3-32). Dette går ud på, at vi som mennesker er ude af stand til at opfatte verden, fordi den simpelthen er "too big, too complex, and too fleeting for direct acquaintance" (ibid: 22). Vi er som mennesker ikke i stand til at kunne håndtere så meget subtilitet, så meget variation, så mange permutationer og kombinationer

(ibid.). For at overkomme denne vanskelige og komplekse verden, så konstruerer vi mennesker en simplere model, som vi kan håndtere (ibid.). Vi skaber vores egne mentale billeder og kort over verden i vores hoveder. Dette kalder Lippmann også for *pseudomiljøer* (Lippmann & Curtis, 1998, xvi-xvii). Disse pseudomiljøer er subjektive, partiske og fyldt med stereotyper (ibid.). Dermed korresponderer det mentale billede, som folk har i hovedet, ikke med den virkelige verden (ibid.). Folk "live in the same world, but they think and feel in different ones" (Lippmann, 1922: 20). Lippmann (1922: 79) argumenterer for, at vi for det meste kun ser en fase eller et aspekt af store offentlige begivenheder. Dermed kommer mange af vores opfattelser af verdenen fra, hvad andre har dækket og hvad vi kan forestille os (ibid.). Som oftest, argumenterer Lippmann (1922: 81), så ender vi med at have en forståelse for verden på baggrund af den information, som vores kultur allerede har defineret for os. Dermed ender vi med at forstå verden ud fra stereotyper og har dannet en mening om noget, før vi observerer det med egne øjne (ibid.).

I forbindelse med Afrika, så har vestlige medier konsekvent underrepræsenteret den afrikanske kultur og dets folk (Ayisi & Brylla, 2013; Fair, 1993; Obijiofor, 2009). Denne repræsentation er vigtig, fordi ifølge Said (1978), så er disse forestillinger om kulturelle repræsentationer en måde at kunne udøve dominans og kontrol på. Saids *Orientalism* (1978) tager udgangspunkt i 'Orienten', men pointerne kan ligeledes anvendes på Afrika, da det afrikanske kontinent ligeledes ses som et modstykke på det vestlige og europæiske. Said (ibid.) så orientalismen som en måde at diskriminere ikke-europæiske samfund og folk for at skabe en europæiskfunderet imperialistisk dominans. Derfor har det en utrolig stor magt at kunne være den del af verden, som skaber repræsentationer om resten af verden. Sproget har nemlig en utrolig stor rolle i at skabe normer, værdier og stereotyper, som kan anvendes undertrykkende af de magtfulde (ibid.; Spivak & Guha, 1988). I Saids værk handlede det om definitionen af 'Orienten' som en stor samlet masse, der skaber et vigtigt redskab for magt og dominering. På samme måde oplever afrikanske lande at blive lagt sammen som en samlet masse og dermed er det på mange måder den form for diskrimination, som de afrikanske lande har oplevet gennem årene. Her er der en tro på, at de ikke kan klare sig selv og klare sig godt. Det har ført til ideen om afropessimisme, som vil blive dækket mere udførligt i kommende afsnit. Dog er der tegn på, at der har været forbedring af medierepræsentationen af Afrika i vestlige medier (Bunce et al., 2017: 3). Flere forskere har fundet ud af, at den internationale dækning af Afrika i printmedier viser tegn på at være mere positive i deres tone og have variation i deres emner (Nothias, 2014; Ojo, 2014; Bunce, 2017). Men disse undersøgelser har taget udgangspunkt i angelsaksiske medier, og derfor bliver det interessant at se, om det samme gør sig gældende for danske medier.

Afropessimisme

Afropessimisme er et begreb, der kan referere til to vidt forskellige forståelser. Det, som jeg vil beskæftige mig med, er fænomenet afropessimisme, der bredt set refererer til en form for pessimisme omkring det afrikanske kontinents evner til at kunne klare sig gennem udfordringer, der blandt andet kan relateres til fattigdom, helbred, udvikling og forvaltning (Nothias, 2012: 54). Den anden forståelse af afropessimisme refererer til en tankegang om, at civilsamfundet er afhængig af antisort-vold, hvor sorte folk ses som den evige fjende mod civilsamfundet (Douglass et al., 2018) og er mere populær i forskning om afroamerikanske forhold i det amerikanske samfund. Denne forståelse af afropessimisme bliver der set helt bort fra, fordi det omhandler et andet tema og dermed ikke er relevant i forhold til dette speciale.

Fænomenet afropessimisme mangler en tydelig definition, selvom de fleste er enige om, hvad det refererer til i forbindelse med mediedækningen af kontinentet (Nothias, 2012: 54). Men ved nærmere undersøgelse er det blevet vist, at det er mere komplekst end som så, da der er mere end ét perspektiv på fænomenet (de B'béri & Louw, 2011a: 335). Derfor vil jeg i dette afsnit gennemgå forskellige definitioner på, hvad som afropessimisme refererer til på baggrund af faglitteraturen. Fordi selvom der ikke findes en definition, som har et fuldkomment facit endnu, så er det muligt at forstå betydningen af afropessimisme for fremstillingen af Afrika i medier og litteratur. Derfor vil jeg fremhæve de kendetegn, som afropessimismen består af, og baseret på disse vil jeg redegøre for definitionerne af afropessimismen. Men for at kunne definere fænomenet mere præcist må vi først se på historien for, hvordan det opstod og dets oprindelse.

Afropessimismens oprindelse

Afropessimismen stammer tilbage fra de afrikanske landes uafhængighed fra de koloniale magter tilbage i 1960'erne. Denne æra var defineret af store håb for fremtiden blandt borgerne i de nye stater, hvor man var optimistisk over, at landene snart ville opleve fremgang, især fordi de nationale ressourcer nu var på egne hænder fremfor i hænderne på deres tidligere kolonimagter (Mulwo et al., 2012: 569). Men for de fleste lande var optimismen kortlivet, da der opstod mange militærkup i 1970'erne og 80'erne, hvilket skabte korruption og diktaturer i flere lande og var med til at brede ud en følelse af skuffelse i befolkningen (ibid.). Dette medførte, at i midten af 80'erne var størstedelen af de nyligt uafhængige subsahariske stater fejlslagne, men ikke nok med det, så stod de fleste stater også overfor

udfordringer med fattigdom, hungersnød og sygdomme (ibid.). Den mislykkede transition til uafhængige og udviklede stater skabte skepsis hos flere vestlige lande i løbet af 80'erne, da de opfattede, at deres bistand til de afrikanske lande var spild af penge, fordi bistanden havde hverken styrket landenes institutioner, skabt god forvaltningsskik eller økonomisk udvikling samt demokrati (Mulwo et al., 2012: 570). Dette medførte i 1988, at Frankrigs samarbejdsminister Michel Aurillac blev citeret af *Xinhua News Agency*, hvor han advarede mod dette voksende pessimistiske syn på Afrikas økonomiske udvikling fra vestlige lande (Onwudiwe, u.å.). Aurillac omtalte selv denne opfattelse som 'afropessimisme', hvilket var den første gang fænomenet kom på tryk (ibid.), men det er senere blevet brugt af mange forskere inden for afrikanske studier og medie- og kommunikationsstudier. I begyndelsen af 90'erne, nogle år efter Aurillacs første brug af ordet afropessimisme, steg denne pessimistiske opfattelse og desillusionen over fremtidsmulighederne for det afrikanske kontinent, hvor den direkte erstattede de håb, som der i årene tidligere var omkring Afrikas fremtid (Olukoshi, 1999: 451). Før troede mange intellektuelle og politikere, at Sovjetunionen med Mikhail Gorbatjov ved magten ville skabe en ny og lys verdensorden, hvor man regnede med, at Afrika ville opleve stor fremgang (ibid.). Men med Sovjetunionens kollaps og en masse andre faktorer som voldelige etniske konflikter ændrede opfattelsen af Afrikas fremtidsmuligheder sig fuldstændig til denne pessimisme (ibid.). Det kulminerede i den amerikanske journalist Robert Kaplans essay fra 1994 kaldet *The Coming Anarchy*, hvor afrikanske forfærdeligheder som systematisk vold, kollapsende stater, gældskriser, faldende økonomisk aktivitet og et tab af håb blev beskrevet (Olukoshi, 1999: 451-452). Dette skabte mindre interesse for at hjælpe Afrika med blandt andet bistand, lån og internationale fredsbevarende styrker. I det hele taget blev Afrika mere og mere frakoblet verdenssamfundet, fordi man så det som en umulig opgave at redde kontinentet (ibid.).

Afropessimismens kendetegn

Udover Nothias' definition (2012: 54) fra tidligere, så kan afropessimisme også forstås som opfattelsen af, at Afrika altid har været, og altid vil være, et uhyggeligt, mørkt og primitivt kontinent, der består af vold, stammer og fattigdom, og som er ude af stand til at kunne tage vare på sig selv (Schorr, 2011: 23; Ahluwalia, 2000: 2). Schraeder & Endless (1998: 35) beskriver det, som det afrikanske kontinents "eventual slide toward poverty and anarchy". Disse billeder af interne stammekonflikter, hungersnød, krig og sygdom bidrager til negative forståelser af det afrikanske kontinent og kan potentielt skabe negative stereotyper og diskurser om kontinentet. Noget, som minder Mulwo et al. (2012: 568) om Edward Saids

analyse i sit værk *Orientalism* (1978), men hvor det anvendes på det afrikanske kontinent fremfor 'Orienten'. I Saids (1978) værk fremhæver han den måde, Vesten fremstiller en forståelse af 'Orienten' som primitive, irrationelle, voldelige, fanatiske og generelt bare underlegne i forhold til Vesten. 'Orienten' bliver fremstillet som denne ikke-europæiske 'Other' (ibid.). Et fænomen, som vil ringe en klokke i forståelsen og dækningen af det afrikanske kontinent.

For at vende tilbage til afropessimismen, så er et andet aspekt, at folk har en tendens til at homogenisere "den afrikanske tragedie" (Ahluwalia, 2000: 2), hvor Afrika ses som intet mindre end en gigantisk samlet masse (Gordon & Wolpe, 1998: 49). Dette viser, at afropessimismen som diskurs refererer til Afrika som helhed (Nothias, 2012: 54). Én fejltagelse ét sted på kontinentet ses som en generel tendens for hele Afrika (Mulwo et al., 2012: 570). For eksempel har kritikere af udviklingen i Sydafrika ofte linket dets problemer sammen med dem på hele det afrikanske kontinent, så pessimisme over Sydafrika ofte implicerede en generel afropessimisme (Wasserman & de Beer, 2009: 378). Men det gjorde sig også tydeligt ved modsat fortegn, hvor der ved endelsen af apartheid i Sydafrika blev skabt en såkaldt afrooptimisme over hele kontinentet (Wasserman & de Beer, 2009: 377-378), og man så den sydafrikanske fremgang som en generel trend for kontinentet som helhed. Denne homogenisering er farlig, fordi selvom nogle afrikanske lande er konfliktfyldte og stater er fejlet grundet forfærdelige humanitære katastrofer, så er flere afrikanske lande også i gang med en utrolig stor økonomisk og politisk udvikling, som går stort set ubemærket hen (Gordon & Wolpe, 1998: 49). Men den afropessimistiske diskurs er stadig i live og kontinentet ses som en geopolitisk arena, der er dødsdømt til at fejle, ifølge Schmidt & Garrett (2011: 423) og den har eksisteret i hvert fald over 30 år (de B'béri & Louw, 2011a: 339).

Afropessimismen har nemlig eksisteret i mange år, hvilket har givet flere perspektiver på forståelsen af fænomenet. Ifølge de B'béri & Louw (2011a: 335-336) er der mindst fem forskellige perspektiver, man kan se fænomenet afropessimisme på, som fremgår i nedenstående skema i tabel 1:

	1. Afrika mis-repræsenteres af racister	*2. Afrika mis-repræsenteres af de vestlige medier*	*3. Afrika er i problemer, men kan fikses (version 1)*	*4. Afrika er i problemer, men kan fikses (version 2)*	*5. Afrika er håbløs og kan ikke fikses*
Hvad er problemet?	Afrikanere portrætteres negativt af vestlige racister	Afrikanere portrætteres negativt af vestlige medier	Afrikanske klientstater styres af dårlige ledere	Afrika ledes dårligt og afrikanere er ude i stand til at regere dem selv	Afrikanere er ude i stand til at kunne klare sig selv
Hvem skyldes det?	Racister, der negativt stereotypiserer afrikanere (vestlig racisme er problemet, ikke Afrika)	Journalister konstruerer negative repræsentationer (vestlige medier er problemet, ikke Afrika)	Dårlige afrikanske regeringer og neo-kolonialisme (Vesten er medskyldig i problemet)	Afrikanerne er skyldige (Vesten er ikke problemet, men løsningen)	Afrikanerne er skyldige (Vesten er ikke problemet, ej heller løsningen)
Hvad er løsningen?	Gå i mod racistiske portrætteringer	Rebrande Afrika for at skabe gode repræsentationer	Behov for nye afrikanske ledere til at skabe bedre regeringsførelse	Rekolonisering (af Vesten, FN eller Kina)	Giv op på Afrika og ekskluder dem fra verdens-samfundet

Tabel 1: Skema over perspektiver ved afropessimismen (oversat fra B'beri & Louw, 2011a: 335-336)

Ifølge de B'béri & Louw (2011a: 337), så er afropessimisme mere end bare en diskurs: Det er sindstilstand. Det er blevet et naturligt verdensbillede af afrikanske lande, det afrikanske folk og den indre, og udvendige, viden om både kontinentet og dets folk som helhed (ibid.). Som diskurs er afropessimismen med til at skabe forståelsen, at der er noget galt med afrikanere. Og roden til denne diskurs går på, at afrikanerne ikke klarer at leve op til en række kriterier skabt af vestlige folk, der ønsker at udvikle Afrika (ibid.). Ifølge de B'béri & Louw (ibid.) ønsker Vesten, at Afrika socialt og økonomisk set ville kunne fungere i en globaliseret økonomi bygget af europæere og amerikanere over de sidste to århundreder. I det store hele minder denne afropessimistiske diskurs meget om den ordlyd, som kolonialisterne anvendte dengang, som konkluderede, at afrikanere var ude i stand til at styre bæredygtige stater og økonomier (de B'béri & Louw, 2011a: 338). Dette har ført til, at afropessimister i dag har affundet sig med, at Afrika er dødsdømt, fordi landene er styret af korrupte og inkompetente ledere eller nogen som ikke vil arbejde indenfor neokoloniale spilleregler (ibid.).

Men selvom afropessimismen er en diskurs om kontinentet som helhed, så betyder det ikke, at det ikke kan udspringe fra dækningen af et specifikt land (Nothias, 2012: 55). Nothias' (ibid.) kommer med et eksempel, hvor medierne begyndte at frygte for, at det ikke var sikkert at afholde verdensmesterskabet i fodbold i Sydafrika i 2010, fordi Togos landshold var blevet angrebet i Angola 6 måneder forinden. Chefen for afviklingen af verdensmesterskabet i Sydafrika svarede "If there is war in Kosovo and a World Cup in Germany, no one asks if the

World Cup can go on in Germany. Everyone understands the war in Kosovo is a war in Kosovo" (ibid.). Et andet aspekt ved afropessimismen er, at ideen om Afrika og afrikanerne i vestlige medier ikke refererer til folket på kontinentet rent geografisk (Hawk, 1992: 7). I stedet refererer det til folk, som er sorte og bor i Afrika (Bassil, 2011: 379). Ifølge Bassil (ibid.), ses Afrika nord for Sahara af europæere som helt anderledes og beskrives i stedet som arabere, muslimer, orientale eller maurere, hvorimod dem i det subsahariske Afrika ses som Afrika og nærmere betegnet sort Afrika. Et tydeligt eksempel er, hvordan medierne refererede til optøjerne i Tunisien og Libyen for år tilbage. Disse fandt sted på det afrikanske kontinent, men blev refereret til som 'det arabiske forår' (Nothias, 2012: 55). Dermed bliver det afrikanske kontinent både 'essentialiseret' og 'racialiseret' gennem afropessimismen, hvilket skaber høj selektivitet blandt nyhedsmedierne (ibid.). Et komparativt studie af Wilke et al. (2012: 309) baseret på dækningen af verdensdelene ud fra 17 landes medier viste, at det afrikanske kontinent blev dækket allermindst, sammen med Oceanien. Afrika fik kun 3% af den samlede dækning. Europa fik 40%, Nordamerika 23%, Asien 19%, Mellemøsten 18% og Sydamerika 9%. Dette stemmer ikke godt overens med det faktum, at Afrika står for omkring 17% af verdens befolkning. Samme gjorde sig gældende i Nothias' gennemgang (2012, 55-56) af Wu's (2004) research, hvor kun 1,67% af den internationale dækning tilfaldt afrikanske nyhedshistorier. Men også rent kvalitativt gør det sig gældende med selektiviteten, hvor Schraeder & Endless (1998: 32) fandt ud af, at i dækningen af Afrika i New York Times mellem 1955 og 1995 blev afrikansk politik og samfund portrætteret negativt i 73% af artiklerne. Men det er også vigtigt at have mediernes sprog, billeder og retorik in mente, når man snakker om dækningen af Afrika (Nothias, 2012: 56). Et sidste nøgleaspekt ved afropessimismen er ideen om forudsigelighed, som går ud på, at man aktivt forudser en mørk fremtid for kontinentet, hvilket minder om de koloniale narrativer om Afrika som det 'mørke kontinent' (Nothias, 2012: 57).

Definition

Som ovenstående er et tydeligt eksempel på, så kan det være svært at finde en enkelt definition, der indkapsler alle aspekterne af afropessimismen på en tilstrækkelig måde. Derfor vil jeg arbejde ud fra en sammenkogning af ovenstående betragtninger om afropessimismen og hvad den kendetegner. Ud fra dette kan vi se, at afropessimismen blandt andet går ud på at: Homogenisere det afrikanske kontinent; Fremstille Afrika som det 'mørke kontinent', som er uhyggeligt, vildt og primitivt med en masse stammekonflikter; Fremstille afrikanerne som værende fattige, sultende og syge; Skabe en forståelse af at Afrika, med politisk ustabilitet og

problemer, ikke kan klare sig selv uden vestlig intervention; Have en forudindtaget holdning om, at Afrika er dømt til at fejle på forhånd; Afrika primært består af de subsahariske lande, mens de nordafrikanske, arabiske lande i Afrika tilhører en anden gruppe. Til sidst går afropessimismen også ud på, at vestlige massemedier fungerer som den primære grund til, at disse forståelser af Afrika fortsætter og spredes (Schorr, 2011: 28).

Afropessimisme i medierne

The Hopeless Continent. Sådan beskrev The Economist (2000) Afrika for omkring 20 år siden på deres forside. Forsiden kan ses i figur 1 og viste billedet af en ung, sort mand, der holder en raketkaster på skulderen forankret i en ramme af det afrikanske kontinent. Forsiden bidrog til konnotationer om vold, krig, mørke og pessimisme, og var med til at reproducere den koloniale og racistiske tankegang om Afrika som det 'mørke kontinent' (Nothias, 2014: 323). Forsiden opsummerer den pessimistiske tankegang om det afrikanske kontinent, som har regeret i vestlige medier og blandt akademikere siden slutningen af 1970'erne (Rieff, 1998: 10). Men faktisk har den pessimistiske opfattelse af Afrika rødder længere tilbage i historien. I sit mest berømte værk, Historie, portrætterede Herodot Afrika som værende beboet af vilde, ikke-menneskelige væsener, hvorimod grækerne og kaukasierne var symbolet på menneskets skabelse (Wa'Njogu, 2009: 76). Senere kom Charles Darwin til med hans evolutionsteori, hvor han videreførte samme ide om, at afrikanerne stadig var under udvikling og ikke havde samme status som europæere (ibid.). I det 18.- og 19. århundrede blev europæiske opdagelsesrejsende den primære kilde for billeder af Afrika (ibid.). De skrev og skrev om det afrikanske kontinent, og jo mere de overdrev det afrikanske barbari og vildskab, jo flere bøger solgte de (ibid.). Gennem disse historier er det muligt, at metaforen om Afrika som det 'mørke kontinent' blev født. Den første skrevne reference til Afrika som det mørke kontinent var fra den walisiske journalist og opdagelsesrejsende, Henry M. Stanley, der skrev om sine rejser til Østafrika i to bøger med titlerne *In Darkest Africa* og *Through the Dark Continent* (Jarosz, 1992: 106). Efterfølgende blev Afrika opfattet som antitesen til Vesten, hvor Afrika var mørk og Vesten lys (ibid.). Det afrikanske miljø og natur blev fremstillet som fjendtligt og uhyggeligt, hvor bæster og krokodiller lå på lur, og fare, sygdom og død var en del

Figur 1: The Economist forside, maj 2000

af denne eksotiske fantasi (Jarosz, 1992: 106-107). Dette billede blev forstærket af Joseph Conrads bog *Heart of Darkness* (1899). I bogen beskrives billedet af Afrika som værende utæmmet, ukendt og ondt, ifølge Jarosz (1992: 107). Den anerkendte nigerianske forfatter og poet, Chinua Achebe, har rettet skarp kritik mod Conrads bog, hvor han har beskrevet portrætteringen af det afrikanske kontinent som værende "'the other world,' the antithesis of Europe and therefore of civilization, a place where man's vaunted intelligence and refinement are finally mocked by triumphant bestiality" (Achebe, 1977: 783). Ifølge Wa'Njogu (2009: 77), så anvender mange vestlige journalister de samme former for stereotyper, som disse opdagelsesrejsende gjorde dengang. Her dominerer billeder af krig, hungersnød, fattigdom, sygdomme, forfærdelighed og eksotiske landskaber stadig de vestlige medier, hvor nyheder homogeniserer hele kontinentet og der overfokuseres på Afrikas humanitære problemer samt etniske problemer simplificeres (Ayisi & Brylla, 2013; Fair, 1993; Bunce, 2015; Hawk, 1992; de B'béri & Louw, 2011b). Men det er ikke kun fra bøgernes side, at den vestlige ide om Afrika er kommet fra. Dunn (1996: 155) argumenterer for, at Tarzan-filmene fra 1930'erne er "the largest shaper of the West's perception of Africa". Efter udgivelsen af disse film blev ideen om det brutale og vilde, sorte Afrika reproduceret i filmindustrien, radio og senere TV (Bassil, 2011: 394). Også i dansk kontekst har vi oplevet det med portrætteringen af afrikanere i gamle danske film som *Far til fire og ulveungerne* (1958), hvor børnene iklædt sort maling synger om, at "Afrika har jungle - der finder man mystik" og "Løver og giraffer og abebørn og myg danser i takt omkring" samt sangens omkvæd om den "sorte, lille niger fra Afrika". I filmen *Styrmand Karlsen* fra samme år optræder Karl Stegger ligeledes i sort maling som aggressiv og utilregnelig afrikanerkonge overfor de rolige danskere. De filmiske repræsentationer af afrikanere har været med til at bekræfte publikums frygt for det afrikanske kontinent (Dunn, 1996: 169). Men det er ikke kun de gamle film for næsten et århundrede tilbage. Evans & Glenn (2010: 14-15) argumenterer for, at nyere film som *Hotel Rwanda* (2004), *The Constant Gardener* (2005), *The Interpreter* (2005), *Blood Diamond* (2006) og *The Last King of Scotland* (2006) alle bærer en form for afropessimistisk natur, selvom de er frie for de tidligere koloniale stereotyper. Specielt gør det sig tydeligt i temaerne til filmene, hvor blandt andet økonomien i en kriminel stat, 'ressourceforbandelsen', børnesoldater, folkemord, kleptokrati og autokrati er fremherskende (Evans & Glenn, 2010: 15). Disse film er i sidste ende med til at skabe et billede af Afrika som en modsætning til det økonomisk udviklede og sikre vesten, hvor der sættes lighedstegn for kontinentet med hungersnød, sygdom, vold og politisk uro, selvom det måske ikke var journalisternes eller filmskabernes intention (ibid.).

Kritik af afropessimisme

Selvom der er bred enighed i faglitteraturen fra både afrikanske studier og kommunikationsstudier om, at der har været en afropessimistisk tilgang til forståelsen og dækningen af det afrikanske kontinent, så findes der også kritik af ideen om afropessimisme. Men denne kritik af afropessimismen vil i sig selv være en afropessimistisk holdning til Afrikas problemer, fordi kritikere af afropessimismen vil pointere, at Afrika som kontinent har fejlet i opbyggelsen af stærke og demokratiske stater. Disse kritikere vil opfatte sig selv som realister i deres syn på Afrika. Rieff (1998) ser det som logisk, at man er pessimistisk omkring Afrika i den postkoloniale periode, fordi afrikanske lande er blevet fattigere og mange af dem klarer sig dårligere nu end ved uafhængigheden. Tankegangen her er, at det giver mening at være kritisk og pessimistisk overfor det afrikanske kontinent, fordi de faktisk har klaret sig dårligt gennem en længere periode.

METODE

For at undersøge hypotesen om en afropessimistisk tilgang og underprioritering fra danske medier i deres dækning af det afrikanske kontinent foretages der en **kvantitativ indholdsanalyse**. Metoden er valgt, fordi den brede indholdsanalyse er velegnet til at undersøge udbredelsen af et givent fænomen (Elmelund-Præstekær, 2014, 185-202). Indholdsanalysen er en undersøgelse af mediernes dækning af Afrika. Denne tager udgangspunkt i artikler indsamlet via Infomedia om alle Afrikas 54 lande skrevet af landsdækkende dagblade i 2019. Formålet med indholdsanalysen er at undersøge, hvilke emner prioritereres i dækningen af Afrika, i hvor høj grad Afrika bliver dækket i forsidehistorier eller nyhedstelegrammer, om dækningen er positiv, neutral/blandet eller negativ i tonen samt hvorvidt medierne selv er til stede i landene, som de skriver om: Har de været i landet, de skriver om?

Udvælgelse af empiri

Den udvalgte empiri er baseret på skrevne artikler fra de landsdækkende dagblade. Her er der snak om Avisen Danmark, Berlingske, BT, Ekstra Bladet, Information, Jyllands-Posten, Kristeligt Dagblad, Politiken og Weekendavisen. Valget er faldet på disse, da de er de største og mest landsdækkende aviser i landet. Det giver mulighed for en større mængde data, hvilket styrker troværdigheden af undersøgelsen nærmere. Børsen er valgt fra, da de i Infomedias databaseresultater kun optræder som uddrag, hvilket gør det svært at vurdere på lige vilkår med de andre medier, da man fra Infomedias side kun får det afsnit fremvist, hvor

søgekriteriet (dermed landet) optræder. Dette kan desværre gøre, at artikler, der vedrører økonomi og business, vil være lavere, end de burde.

Kun artikler, der omhandler landet direkte, er taget med i analysen. Hvis navnet på landet eller et sted i landet optræder i rubrikken eller underrubrikken/første afsnit i historien, kategoriseres den som værende om det pågældende land. Det samme gælder, hvis navnet på en politisk leder eller kendis optræder i rubrikken eller underrubrikken. Artikler, der nævner flere lande i flæng sorteres fra, hvis hovedvinklen ikke er på det pågældende land. Dette forhindrer blandt andet for stort overlap i historierne. Dog vil der være historier, som omhandler for eksempel to lande samtidig og ligevægtigt. Denne type artikler vil kodes som værende om landet ligeså.

Jeg har lavet Infomedia-søgningen ved at søge efter landets navn i tidsrummet 01-01-2019 til 31-12-2019. Derudover har jeg tilvalgt de førnævnte medier. Ens overskrifter er blevet samlet for at undgå redundans og skævvridning af resultaterne. De fleste artikler med ens overskrifter stammer fra Avisen Danmarks forskellige udgivelsessteder rundt i landet, selvom artiklerne er fuldstændig ens. Desuden er kun artikler og ledere skrevet af journalister og redaktører tilvalgt i analysen. Kronikker og andre debatindlæg er sorteret fra, da det er journalistikken, der er i fokus og ikke debatten.

Forsidehistorie eller nyhedstelegram

Der kodes også efter, hvorvidt det er en forsidehistorie i avisen. Desuden kodes der også efter, hvorvidt det er en historie, der er baseret på et nyhedstelegram. Dette identificeres, hvis der tydeligt er markeret for eksempel Ritzau, Reuters eller dpa et sted i artiklen.

Omfang

Der kodes efter omfanget af artiklen. Jeg går efter Infomedias egne karakteristika for, hvad som kendetegner en lille, mellem og stor artikel. En lille artikel er på under 125 ord, en mellem på 126-700 ord og en stor på over 700 ord. Omfanget er interessant at undersøge, fordi det fortæller noget om, hvor meget spalteplads landene rent faktisk får af medierne.

Tonen

På baggrund af Fournier et al. (2004) og Hopmann et al. (2010) er tonen af dækningen kodet ud fra, hvordan dækningen opleves fra aktørens perspektiv. Hos Fournier et al. og Hopmann et al. er det primært politiske aktører, der måles ud fra, hvorimod fokus i min undersøgelse er ud fra landenes perspektiv. Derfor har jeg anvendt samme metode som Mellese & Müller (2012) i

kodningen af tonen, hvor det vil sige, at dækningens tone skal ses fra de afrikanske landes perspektiv. Tankegangen er her at måle, hvordan landene og deres folk i historien ville føle dækningen påvirkede dem ved at sætte dem i positivt (kodet som 1), neutralt/blandet (kodet som 0) eller negativt (kodet som -1) lys.

Vurderingen, om hvorvidt dækningen kan ses som positiv, neutral eller negativ, tager udgangspunkt i, om dækningen er i landets interesse eller ej. Det vil sige, at artikler, som fokuserer på landespecifikke konflikter, dødstal fra katastrofer, kidnapninger, pirateri og andet kriminalitet samt sygdomme og nyheder om flygtninge og migranter kodes som negative, da de giver et negativt image af de afrikanske lande (Mellese & Müller, 2012: 201). Artikler af positiv tone derimod understreger udvikling og resultater samt konstruktive ændringer på de politiske, sociale, økonomiske og miljømæssige områder. Derudover også nyheder vedrørende fred og fremgang samt forbedringer af befolkningens liv i landet (ibid.: 201-202).

Dette valg er truffet, fordi massemedierne kan påvirke den måde, et lands folk danner deres billeder af befolkningen og regeringerne i andre lande, da det er massemedierne, der spreder størstedelen af informationerne om fremmede lande (Kunczik, 1997: 7). Bestemte billeder og beskrivelser fortæller os, hvem vores venner er, og hvem vores fjender er (Saunders, 2017: 1).

Globaliseringen og medierevolutionen har desuden gjort stater mere opmærksomme på dem selv og deres image, omdømme og attitude (Van Ham, 2001: 3). Van Ham (ibid.) argumenterer for, at vi i dag snakker om stater, som om de har en personlighed, hvor de kan beskrives som venlige (vestligt orienterede), troværdige (allierede), aggressive (ekspansionistiske) og upålidelige (skrupelløse). Dermed har et lands image også indvirkning på eksempelvis medlemskab i de vigtige internationale supranationale organisationer (Van Ham, 2001: 4).

Argumentet bag dette er, at vi lever i en så globaliseret verden, hvor hvert land skal kæmpe for deres bid af kagen, hvad angår forbrugere, studerende, investeringer, turister, kulturelle og sportsbegivenheder samt opmærksomheden fra internationale medier, supranationale organisationer og andre lande (Anholt, 2007: 3; Saunders, 2017: 3). I en så konkurrencemæssig verden har de fleste folk og organisationer ikke tid til at sætte sig ind i et lands historie, kultur og politik. De må forstå verden gennem nogle simple klicheer, stereotyper og resumeer af verdens gang, og disse er uhyre vigtige i vores adfærd overfor disse stater (Anholt 2007: 3-4). Et lands omdømme har en direkte og målbar indflydelse på næsten alle aspekter af dets engagement med andre lande og spiller en kritisk rolle i dets økonomiske, uddannelsesmæssige, sociale, politiske og kulturelle fremskridt (Anholt, 2007:

7). Lande, som ikke fremstår attraktive, vil stå overfor økonomiske problemer, fordi de fleste nu er en del af et globaliseret, økonomisk system (Louw, 2013: 142).

For at vurdere, om det er i landets interesse, tages der udgangspunkt i Simon Anholts (2005) kriterier for hans "nation brands index", der udgives med jævne mellemrum. Her fokuseres der på kriterierne turisme, eksport, regeringsførelse, investeringer og immigration, kultur og kulturarv, og befolkning. Simon Anholts "nation brands index" er ikke det eneste, som rangerer lande. Future Brand (2020) har også i en årrække produceret et lignende indeks. Jeg er ikke så interesseret i selve resultaterne af disse indeks, men snarere hvad som kendetegner de attraktive lande med stærke images, da dette er brugbart i forbindelse med kodningen af, hvordan et lands dækning vil blive opfattet som positiv eller negativ fra dets eget perspektiv.

Lande, der scorer højt på Anholts "nation brands index", er åbne, demokratiske, behandler deres befolkning retfærdigt og respekterer menneskerettigheder (Louw, 2013: 144). De nationer, som rangeres højest på Future Brand's Country Index, er karakteriseret ved politisk frihed, tolerance og ytringsfrihed, stabile juridiske og lovgivningsmæssige rammer, miljøvenlighed samt teknologisk udviklet, giver deres befolkning god livskvalitet, gode sundheds- og uddannelsessystemer samt har veludviklet kultur, kunst og arkitektur (Louw, 2013: 144).

Dermed bliver det kriterierne fra tabel 2, der vurderes ud fra, når dækningen af landet fra dets perspektiv skal vurderes som at have en positiv, neutral eller negativ indvirkning. I nedenstående skema fremgår det, hvordan tonen af dækningen vurderes til at være positiv, neutral/blandet eller negativ. Den bliver vurderet på den baggrund af, hvordan landet fremstår i artiklen. Hvis den lever op til et af kriterierne i den positive kolonne, så er tonen for dækningen positiv. Det modsatte sker ved at leve op til et kriterie i den negative kolonne. Hvis et land umiddelbart ikke lever op til ingen af dem eller en blanding, så vurderes dækningen som neutral/blandet.

Kritikken ved dette vil være, at det er vestlige idealer, som der ses efter (Louw, 2013). Dermed vil det ikke nødvendigvis være i alle afrikanske landes egen interesse at spejle sig mod disse. Men det er, ifølge Obijiofor (2009: 39), alligevel vigtigt for de afrikanske lande at være bekymret for, hvordan og hvor meget kontinentet bliver dækket. Det har nemlig stor betydning for, hvordan verden forstår de afrikanske lande og dets befolkning, men også for hvordan verden interagerer med det afrikanske folk (ibid.). Medierepræsentationer og image har stor betydning (Bunce et al., 2017: 2) og kan have store implikationer, da udenlandske investeringer regnes for at være vigtig for væksten og udviklingen på det afrikanske kontinent (Schorr, 2011: 24), og derfor er det relevant at kigge på, hvordan de bedst fremstår i dette

spejlbillede. Dette skyldes, at det primært er vestlige lande, der sidder på magten både økonomisk og politisk set, så det vil være en fordel for lande at arbejde mod deres idealer, da det åbner muligheden for investeringer, turisme og strategiske partnerskaber jævnfør ovennævnte argumenter af blandt andet Anholt (2007), Van Ham (2001) og Saunders (2017).

Positiv	**Negativ**
• Åbent • Demokratisk • Politisk frihed • Tolerant • Ytringsfrihed • Retfærdig behandling af befolkningen • Respekterer menneskerettigheder • Fungerende juridiske og lovgivningsmæssige rammer • Miljøvenligt • Teknologisk udviklet • Gode sundheds- og uddannelsessystemer • Rigt kulturliv • Turistvenligt	• Lukket • Udemokratisk • Undertrykkelse • Intolerant • Ulighed • Uretfærdig behandling af befolkningen • Krænker menneskerettigheder • Bryder med retsstatsmæssige principper • Forurenende • Teknologisk bagud • Dårlige sundheds- og uddannelsessystemer • Fattigt kulturliv • Farligt for turister

Tabel 2: Kriterier for kodning af tone

Reliabilitet

Der foretages en interkoderreliabilitetstest inden for kodningen af tonen. Dette er valgt, fordi tonen er den variabel, som vil have størst mulighed for at blive ramt af bias, som jeg ønsker at undgå. Interkoderreliabilitetstesten foretages ved hjælp af en anden studerende på cand.mag. i journalistik, der kun har fået udleveret kodeinstruktioner baseret på ovenstående definition af kodningen af tone. Der udvælges tilfældigt 10% af det samlede materiale for at sikre bedst mulig repræsentativitet. Denne udvælges ved at samle alle artiklerne og kopiere deres artikel-ID ind på random.org, som har en tilfældighedsgenerator for lister. Her udvælges de første 10% af den samlede, tilfældigt genererede liste. Interkoderreliabilitetstesten foretages, efter jeg har kodet artiklerne og resultaterne af den vil fremgå i analysen.

Den absolutte enighed blandt koderne vurderes som værende acceptabel, hvis den samlede procentmæssige enighed er på minimum 75% (Graham et al., 2012: 9). Dette tager dog ikke udgangspunkt for chancerne for ren tilfældig enighed. Derfor vil jeg også beregne Cohens Kappa, som er en måde at indregne chancen for tilfældig overensstemmelse. Resultaterne for Cohens Kappa vurderes ud fra en skala mellem 0 og 1 og mængden af

enighed. Landis & Koch (1977: 165) har beskrevet, hvordan resultaterne skal forstås som følgende: "<0.00 = Poor agreement, 0.00-0.20 = Slight agreement, 0.21-0.40 = Fair agreement, 0.41-0.60 = Moderate agreement, 0.61-0.80 = Substantial agreement, 0.81-1.00 = Almost perfect agreement".

Udfordringen ved målingen af reliabilitet vil være, hvorvidt den anden koder har forstået kodeinstruktionerne på tilfredsstillende vis. Det kan være svært at kode ud fra disse kriterier, da de på en måde anskuer variablerne positiv, neutral/blandet og negativ på en anderledes måde end mange andre undersøgelser. Ofte vil det være ud fra, hvorvidt sproget har positive, neutrale eller negative konnotationer i dækningen. Her vil en artikel vedrørende et bombeangreb i Mali nemt kunne fremstå som neutralt, da ordlyden kan være nøgtern og bare fortælle fakta. Men ud fra mine kriterier vil en lignende artikel kodes som negativ, da den fremstiller Mali i dårligt lys som værende farligt. Disse to forståelser for tonen vil muligvis komme frem i den anden koders resultater og dermed muligvis svække reliabiliteten af undersøgelsen.

Eksempler på kodning af tone

Positiv:

"Etiopien planter 350 millioner træer på én dag" er en historie fra Berlingske fra juli 2019[1]. Artiklen handler om, at Etiopien har plantet ufatteligt mange træer på 12 timer for at dæmpe på de langvarige konsekvenser af klimaforandringerne i landet. Denne artikel får Etiopien til at fremstå i et positivt lys som værende miljøvenligt, organiserede og kærende for klimaet på et globalt plan. Derfor kodes artiklen som positiv.

Neutral/blandet:

"Klodens tvillingeby nummer ét" er en historie fra Avisen Danmark fra oktober 2019[2]. Artiklen handler om en nigeriansk by, som efter eget udsagn har verdens højeste forekomst af tvillingefødsler. En artikel som denne får hverken Nigeria til at fremstå mere positivt eller negativt. Det er mest af alt bare en tilfældig kuriositet, der ikke har nogen indflydelse på, hvordan Nigeria ville blive opfattet som land. Derfor kodes den som neutral/blandet.

[1] Infomedia-ID e74913ef

[2] Infomedia-ID e766c31e

Negativ:

"Sætter du pris på et glas Stellenbosch? Her er kampen bag…" er en artikel fra Berlingske fra marts 2019[3]. Historien handler om, hvem der har retten til Sydafrikas vinområde. Artiklen portrætterer, at det primært er de hvide, som sidder på jorden grundet det tidligere apartheidstyre, som der stadig essentielt set ikke er blevet gjort fuldt op med. Det har fået den mere fattige, sorte befolkning til at besætte flere af de hvides vinområder for at få sig noget jord selv. Dette får vist Sydafrika som utrolig ulige, hvor et hvidt mindretal stadig sidder på det meste af den dyrebare, sydafrikanske jord, hvilket skaber en stadig overvejende uretfærdig behandling af flere dele af befolkningen. Dermed bliver Sydafrika vist frem i et negativt lys på baggrund af artiklen og den kodes derfor som negativ.

Mediernes tilstedeværelse

Der kodes også for mediernes egen tilstedeværelse i forbindelse med historien. Hvis det fremgår klart og tydeligt, at journalisten selv har været til stede i det pågældende land og dermed haft mulighed for at interviewe folk i landet til historien, så kodes der for dette. Hvis det er viderebragt fra et nyhedstelegram, så tæller det ikke som om, at avisen selv har været til stede, på trods af at lokale kilder er blevet interviewet. Dette er et interessant aspekt, da mange vestlige medier bliver anklaget for faldskærmsjournalistik, specielt i dækningen af Afrika (Ojo, 2014: 46; Fair, 1993: 9; Musa & Yusha'u, 2013: 253; Franks, 2010: 72), idet medieorganisationer sender deres korrespondenter til et konfliktfyldt område eller andet for at dække en enkelt historie og så flyver de videre til den næste historie.

Emne

Der kodes også for historiernes emne. Dette er for at få et indblik i, hvorvidt medierne kun beskæftiger sig med historier om negative begivenheder i deres dækning af Afrika. Der tages udgangspunkt i Bunces (2017; 29) liste over emner for hendes kodning i sin undersøgelse af dækningen af Afrika i internationale medier. Her har jeg dog tilføjet et par emner samt byttet om på et par stykker, så mulige emner til min kodning er følgende:

[3] Infomedia-ID e71e8b94

1. *Humanitære kriser*
2. *Konflikter og voldelige optøjer*
3. *Korruption og politisk undertrykkelse*
4. *Demonstrationer og strejker*
5. *Indenrigspolitik*
   A. *Generelt*
   B. *Valg*
   C. *Magtskifte*
6. *Internationale relationer*
7. *Ulykker*
8. *Kriminalitet*
9. *Religion*
10. *Økonomi og business*
11. *Udvikling*
12. *Kultur, medie og kunst*
13. *Miljø og natur/dyreliv*
14. *Rejse og turisme*
15. *Sport*
16. *Andet*

Eksempel på kodningsskema

Ud fra ovenstående gennemgang af kriterierne for kodningen er der kommet følgende eksempel af, hvordan kodningsskemaet ser ud:

LAND	Algeriet
ID (Infomedia)	e71a7226
AVIS	Politiken
DATO	05.03.19
OMFANG (ord)	943
FORSIDE (ja=1 / nej=0)	0
JOURNALISTEN TIL STEDE? (ja=1 / nej=0)	0
EMNE	4
TONE (negativ=-1 / neutral/ blandet=0 / positiv=1)	-1
NYHEDSTELEGRAM (ja=1 / nej=0)	0

Udfordringer

Ved udvælgelsen af artikler, som omhandler landene, har der været et par udfordringer. En af de største har været mit eget kriterium for, om en artikel omhandler landet. Kriteriet var, at en artikel omhandler landet, hvis landets navn optræder i rubrikken eller underrubrikken. Dog er der flere artikler, hvor landets navn rigtigt nok optræder disse steder, men artiklen omhandler stadig ikke landet. For eksempel en artikel om en mor, der har delt en video af drabene på en norsk og dansk turist i Marokko. Her optræder landets navn i underrubrikken, men artiklen må ikke siges at omhandle landet. Samme gælder for en hjemsendelse af en flygtning eller kriminel fra Danmark til et afrikansk land - disse artikler omhandler ikke landene i sig selv, men mere hovedpersonen fra landene. Derfor sorteres de fra.

Ved kodningen af artiklerne har de to største udfordringer været kodningen af emnet og især tonen. Hvordan koder man en historie om en sydafrikansk gris, der er blevet maler? Eller en artikel med overskriften "Håb og uvished præger Algeriet"? Eller at en ekspræsident er frikendt for krigsforbrydelser ved domstolen i Haag? Og viser det fungerende domstole eller et voldeligt samfund, at tre mænd, der er dømt for at slå en dansk og norsk turist i Marokko, har anket deres dom? I sidste eksempel har jeg kodet den som negativ, da den alt andet lige får Marokko til at fremstå som farligt for turister, uagtet deres domstole og retsvæsen ser ud til at være velfungerende nok. Dommen, som de havde fået, var også en dødsdom, som alt andet lige ikke giver et positivt billede af Marokkos retsvæsen. Men i eksempler som disse må man som koder vægte, hvad som betyder mest i det store hele i forbindelse med landets billede udadtil. Derfor har det ofte været nødvendigt at læse mere i artiklerne end rubrikken og underrubrikken. I flere tilfælde, så vil der optræde kriterier af både negative og positive karakterer, hvor vægtningen er vigtig, men her kan det være, at nogen vil vægte noget højere end andre ved kodningen. Som oftest, hvis det ikke har været muligt at vurdere, hvorvidt et kriterie vægter højest, så vil artiklen kodes som neutral/ blandet. I forbindelse med tonen har det været vigtigt at tænke som det pågældende land, og hvordan en nyhed ville påvirke dets omdømme. En nyhed om en orkan i det pågældende land kunne være svær at vurdere, fordi det jo ikke er landets skyld i sig selv, at en orkan opstår og skaber en katastrofe. Men her må man tænke på, hvordan det ville repræsentere landet ude i verden. Hvis et land har mange naturkatastrofer, virker det hverken sikkert for turisme, investeringer for udenlandske virksomheder eller afholdelsen af store begivenheder, kongresser eller lignende. Derfor må sådan en type nyhed kodes som negativ.

Der har også været visse udfordringer med kodningen af emnerne. Fx er terror ikke en kategori for sig, men ville høre under kategorien 'kriminalitet'. Dette skyldes, at emnerne ikke

må blive for specifikke, fordi ellers ville der opstå utrolig mange. Desuden er der flere af emnerne, der på en måde potentielt kan overlappe hinanden. Fx ved konflikter og voldelige optøjer og så politisk undertrykkelse, hvor regeringstropper kan slå ned på demonstranter, som så skaber en form for optøjer. Er disse konflikter eller undertrykkelse? Det er overvejelser som disse, der spiller ind i kodningen af emner. Dog vil de fleste artikler være kodet indenfor de rette emner, eller i det mindste i den andenbedste mulighed. Der er ikke artikler, der handler om malende grise, der hører under humanitære kriser eller et terroranslag, der kommer under udvikling. Dog har en af de sværeste været ved naturkatastrofer, fordi omhandler dette humanitære kriser eller miljø/natur? Jeg har kodet det ud fra den tankegang, at hvis en naturmæssig ting er sket, og det har haft konsekvenser for mennesker, så hører det under en humanitær krise. Men derimod, hvis det handler om, at en orkan er blevet observeret i landet eller en anden naturmæssig ting er sket, så ville det høre under miljø/natur. Det samme gælder, hvis det kun har konsekvenser for dyrelivet i området og det ikke involverer mennesker direkte.

ANALYSE

Som gennemgået tidligere, så er afropessimisme svært at definere klart, men ifølge Bunce (2017: 18) kan vi forstå det ud fra to aspekter ved selve nyhedsdækningen. For det første at dækningen udelukkende fokuserer på problemer og begivenheder af negativ karakter som for eksempel hungersnød, sygdom, konflikt og fattigdom. For det andet kan vi tænke afropessimisme som en reference til tonen af nyhedshistorierne, hvor begivenheder, politik og problemer bliver fremstillet i en negativ tone (ibid.). Disse to aspekter er også kernedelen af undersøgelsen, og det er med denne tilgang, vi går ind til analysen. Analysen vil være delt op i to. Den første del vil beskæftige sig med resultaterne fra undersøgelsen baseret på kodekriterierne. Den anden del vil beskæftige sig dybere med perspektiver til resultaterne, og hvad disse resultater betyder set i forhold til fænomenet afropessimisme. Den vil have en funktion som en opsamlende analyse på den fortløbende kvantitative indholdsanalyse.

Resultater

Landene

Navnene på de 54 afrikanske lande nævnes i 9.598 artikler. Af de 9.598 artikler, der nævner de 54 afrikanske lande, så omhandler 1.139 artikler direkte landene. Disse er der blevet kodet for. Fem lande havde ingen artikler, der omhandlede landene direkte. De er Angola, Comorerne, Guinea-Bissau, Republikken Congo og Togo. Der var ellers 260 artikler i alt, der nævnte disse

landes navne, men ingen handlede specifikt om landene. Eksempler kunne være, at "to-go kaffe" var skrevet som "togo", DR Congo dukker op i søgninger om Republikken Congo og en hovedperson i en historie havde engang været i Angola samt juristen Jacob Mchangamas ene forælder er fra Comorerne. Derfor ses disse type artikler ikke som værende omhandlende landene.

Ifølge Mellese & Müller (2012: 197), så får nogle lande mere dækning og andre lande får ingen dækning. Som det fremgår af kortlægningen af mediedækningen af Afrika i danske medier 2019 i figur 5, kan man se, at det er en begrænset kerne, som har det meste af dækningen for hele kontinentet. Således står otte lande for over halvdelen af alle artikler, der omhandler afrikanske lande. Disse er Egypten, Sudan, Sydafrika, Libyen, Nigeria, Marokko, Mozambique og Algeriet. Det er desuden disse otte lande, som har mere end 50 artikler, som omhandler dem. Det svarer til, at 14,8% af Afrikas lande står for 54,4% af den samlede dækning for hele kontinentet. 15 lande har mellem 10-50 artikler omhandlende dem, hvor befolkningsrige lande som eksempelvis Ghana, Etiopien, DR Congo, Tanzania, Kenya og Uganda indgår. Hele 31 lande har under 10 artikler omhandlende dem i 2019. Det svarer til, at 57,4% af Afrikas lande står for 6,9% af den samlede dækning af hele Afrika.

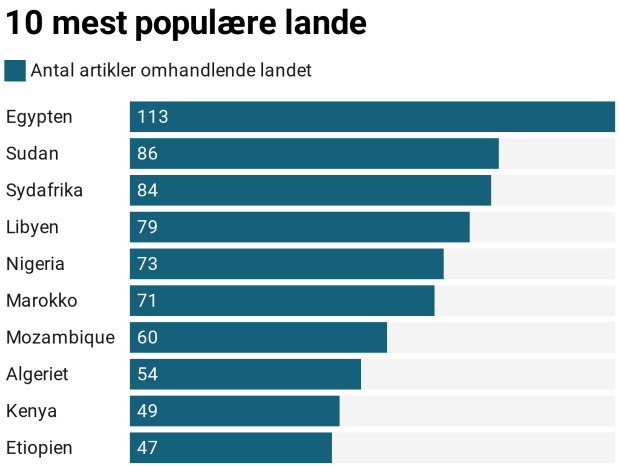

Figur 2

For at sætte dækningen i et større perspektiv med det samme, så har en lignende Infomedia-søgning på andre lande udenfor Afrika vist følgende: I 2019 blev Tyskland alene nævnt i 8.880 artikler og USA blev nævnt 19.136. Dette sætter i perspektiv, hvor stor, eller lille, dækningen af Afrika faktisk har været. Dog skal man også have in mente, at 2019 var et valgår for Danmark, som gør, at man generelt set vil fokusere allermest på indenrigsstoffet, hvorpå lande eller kontinenter i periferien højst sandsynligt vælges fra først. Det stemmer også meget godt overens med, hvordan forskningen på området er i henhold til andre lande. Et komparativt studie af Wilke et al. (2012: 309) baseret på dækningen af verdensdelene ud fra 17 landes medier viser lignende resultater. I studiet fremgår det, at det afrikanske kontinent blev dækket allermindst sammen med Oceanien. Afrika fik kun 3% af den samlede dækning. Europa fik 40% og Nordamerika 23%. I forhold til repræsentationen i mediebilledet stemmer dette ikke godt overens med det faktum, at Afrika står for omkring 17% af verdens befolkning. Så når vi kigger tilbage på resultaterne for danske medier, så fremgår det tydeligt, at ét europæisk land nævnes i næsten lige så mange

artikler som samtlige 54 af de afrikanske lande. Der er selvfølgelig en usikkerhed, om mængden af artikler, der nævner Tyskland, rent faktisk handler om landet, ligesom vi har set i tilfældet med resultaterne fra indsamlingen af empirien om de afrikanske lande. Men ikke desto mindre giver det et indblik i, hvordan dækningen af verdens lande fordeles og ét land kan få lige så meget omtale som 54 styks og et andet (USA) kan få over dobbelt så meget omtale. Men det er ikke så underligt ifølge Kabel et al. (2016: 77-78), da der kan være en tendens til i den danske udenrigsdækning, "at regioner, der ligger fjernt geografisk, kulturelt, politisk eller økonomisk, nedprioriteres". Dette gælder også Afrika (ibid.). Dette giver også mening i forhold til Changs (1998) tidligere nævnte teori om, at der er lande, som befinder sig i kernen af verden, som får meget dækning og der er lande, som befinder sig i periferien eller semiperiferien, som får meget mindre dækning. Vi kan se et lignende mønster bare på det afrikanske kontinent. Her er der også lande, som befinder sig i kernen og andre i periferien.

For at vende tilbage til de afrikanske lande, så viser resultaterne, at otte ud af de ti mest populære afrikanske lande blandt medierne er anglofone eller arabisktalende. Kun i Etiopien og Mozambique er engelsk eller arabisk ikke et af de officielle sprog. Det kan der være flere grunde til. Engelsktalende lande vil være nemmere for danske journalister at følge med i, da der er flere, som har et højere niveau i engelsk, end de har i for eksempel fransk. Forklaringen med arabisk må skyldes, at de artikler, der skrives om de arabisktalende lande, højst sandsynligt er skrevet af korrespondenter, der egentlig har Mellemøsten som hovedområde, hvor muslimske lande i Maghreb-regionen plus Egypten inkluderes af åbenlyse grunde. For eksempel kan man se i kortlægningen af dækningen, at landene, der grænser op til Mellemøsten, har mange artikler omhandlende dem. Og gennem indsamlingen af empirien har jeg observeret, at flere gange i artikler om nordafrikanske lande, så er det en journalist med titlen som mellemøstkorrespondent, der står for artiklen.

Det fremgår af resultaterne i figur 3 og 5, at de subsahariske - eller ikke-arabiske - lande får meget mindre dækning end resten. Med undtagelse af Sydafrika og delvist Nigeria og Mozambique. For Sydafrika er det ret normalt, at de får meget dækning, hvilket også har ført til, at landet ofte vælges fra i forskning om dækningen af de afrikanske lande, da landet regnes for usædvanlig i denne sammenhæng (Bunce, 2017: 19; El Zein & Cooper, 1992: 136, 140).

Resultater

Land	Landet nævnes	Omhandler landet
Algeriet	237	54
Angola	102	0
Benin	37	1
Botswana	85	23
Burkina Faso	93	17
Burundi	47	3
Cameroun	90	4
Centralfrikanske Republik	49	3
Comorerne	7	0
Djibouti	29	2
DR Congo	130	34
Egypten	883	113
Elfenbenskysten	73	4
Eritrea	166	5
Etiopien	405	47
Gabon	21	5
Gambia	102	6
Ghana	216	10
Guinea	164	2
Guinea-Bissau	15	0
Kap Verde	20	3
Kenya	469	49
Lesotho	13	1
Liberia	51	2
Libyen	558	79
Madagaskar	48	1
Malawi	99	14
Mali	216	37
Marokko	617	71
Mauretanien	55	1
Mauritius	61	5
Mozambique	187	60
Namibia	76	7
Niger	121	11
Nigeria	443	73
Republikken Congo	103	0
Rwanda	217	37
São Tomé og Príncipe	2	1
Senegal	114	4
Seychellerne	42	3
Sierra Leone	103	2
Somalia	418	26
Sudan	316	86
Swaziland/Eswatini	21	1
Sydafrika	940	84
Sydsudan	91	4
Tanzania	244	23
Tchad	57	1
Togo	33	0
Tunesien	335	45
Uganda	255	26
Zambia	101	6
Zimbabwe	208	41
Ækvatorialguinea	13	2

Figur 3: Samlede resultater

Antal artikler der nævner landet

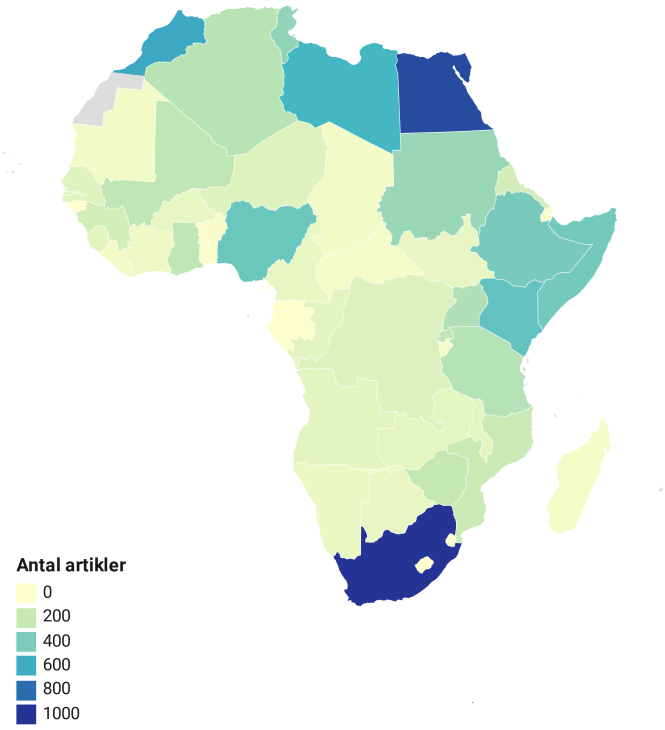

*Comorerne (7), Kap Verde (20), Mauritius (61), São Tomé og Príncipe (2) og Seychellerne (42) er ikke synlige på kortet. Vestsahara er gråt, da det ikke er inkluderet i datamaterialet.

Figur 4: Kortlægning af alle artikler der nævner landene

Antal artikler omhandlende landet

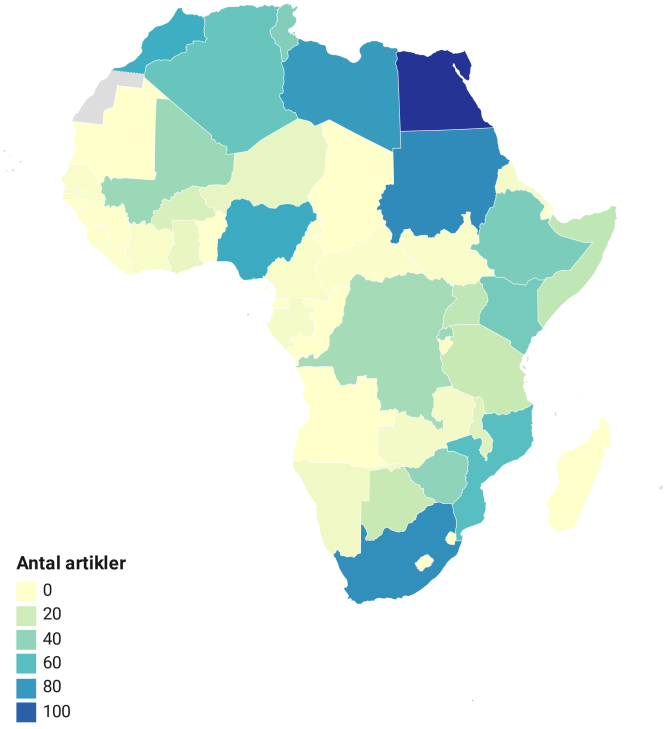

*Comorerne (0), Kap Verde (3), Mauritius (5), São Tomé og Príncipe (1) og Seychellerne (3) er ikke synlige på kortet. Vestsahara er gråt, da det ikke er inkluderet i datamaterialet.

Figur 5: Kortlægning af alle artikler der omhandler landene

Den britiske journalist og udenrigskorrespondent, Mary Anne Fitzgerald, skrev engang, at området mellem Libyen og Sydafrika blev set som et stort, sort hul af nyhedsmedierne (1987: 24). Når vi ser på kortlægningen af dækningen i danske medier, så ser det trods alt ikke lige så slemt ud fra deres side, men der er tegn at spore, fordi Sydafrika og Libyen er blandt de mest dækkede lande på kontinentet. Og ellers er det lande, som grænser op til de to lande, som er i toppen. Det er faktisk kun Nigeria, som skiller sig lidt ud i top-10.

Siden slutningen på apartheid i Sydafrika, så har nyhedsdækningen, ifølge Schmidt & Garrett (2011: 428), fokuseret på andre 'hotspots' på kontinentet, såsom Rwanda, Somalia og Sudan. Dette er ikke helt sandt set i forhold til den danske dækning, men Sudan har trods alt bevæget sig derop af som det næstmest dækkede land i Afrika i 2019.

Andre undersøgelser på området peger på en disproportional dækning af tidligere kolonier (Scott, 2009: 544-545). Dette er ikke så relevant i denne forbindelse, både på grund af, at Danmark havde som bekendt kun en lille koloni i det nuværende Ghana, og fordi Ghana ikke har fået meget dækning i danske medier i det hele taget.

Emner

Resultaterne i figur 6 og 7 indikerer en stor mængde af artikler indenfor emner, som traditionelt set forbindes med ideen om afropessimisme: humanitære kriser, vold, konflikter og ulykker. De fem mest populære emner var nemlig kriminalitet, humanitære kriser, konflikter og voldelige optøjer, ulykker og andet. Disse udgør 48,9% af den samlede dækning i 2019. Terror er blevet kategoriseret under kriminalitet og udgør en større mængde indenfor dette emne, som der dog ikke er kodet specifikt for. Andet kriminalitet vil være krigsforbrydelsesdomme, kidnapninger og andre angreb/vold.

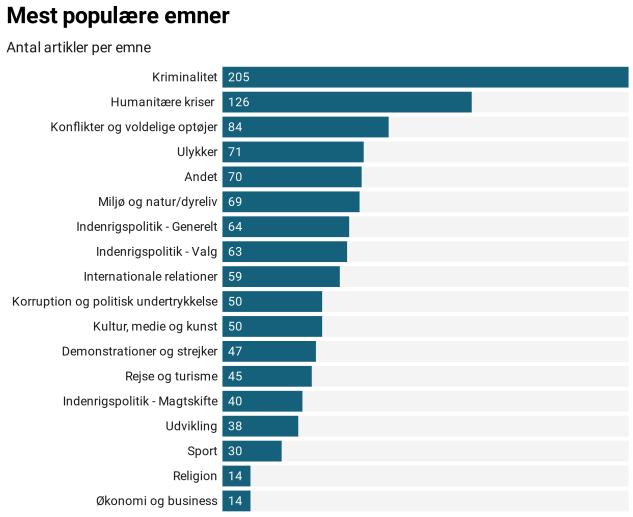

Figur 6: Mest populære emner målt på antal artikler

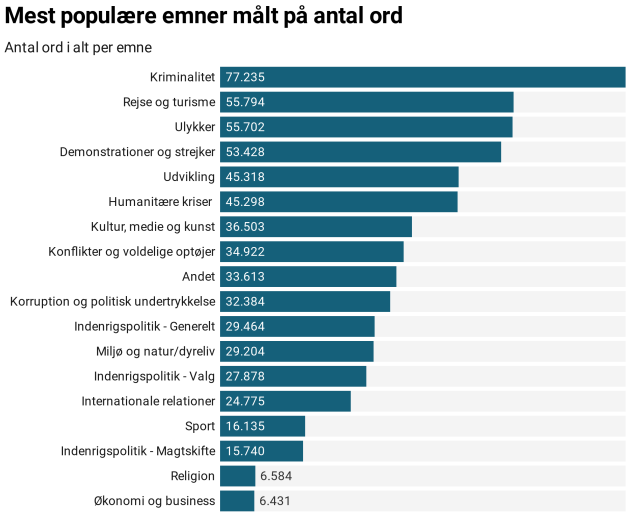

Figur 7: Mest populære emner målt på omfang

Ifølge Kabel et al. (2016: 60) er det "i mainstream nyhederne [de] få og store dagsordener, der dominerer". Desuden fortrænger de store emner andre emner til sekundære placeringer. Store emner kategoriseres her typisk set som krise, konflikt og aktuelle begivenheder (ibid.). Andre emner vil få svært ved at trænge gennem til mere fremtrædende placeringer. Således vurderes konflikter og brændpunkter som dominerende kriterier, for hvad der dækkes i den danske udlandsdækning (ibid.: 62).

Problemet med denne type dækning er den potentielle skævvridning af de faktiske forhold. Ebo (1992: 15) argumenterer, at vestlige medier portrætterer i et disproportionalt negativt lys med overvejende fokus på hungersnød, krig og sygdom, mens Martin (1994: 186) argumenterer, at nogle steder i Afrika simpelthen bare præges af humanitære kriser og dårligdom, og hvis man ikke dækker sådanne begivenheder, ville det i sig selv skabe en skævvridning. Det kan derfor være svært at vurdere, hvorvidt en skævvridning finder sted og hvor disproportional dækningen reelt set er. Men mængden af dækning af negative begivenheder som humanitære kriser, vold, uro, korruption og ulykker indikerer tegn på, at Afrika portrætteres disproportionalt negativt i danske medier anno 2019.

Emner, som traditionelt set forbindes med positive historier, er økonomi, business og sport (Bunce, 2017: 22; Keane, 2004: 8; Chari & Namo, 2014). Disse fokuserer normalt på muligheden for vækst og forretningsmuligheder, eller portrætterer afrikanske lande som konkurrerende på den helt store scene i forbindelse med sportsarrangementer. Disse emner er dog blandt de mindst populære emner hos de danske medier. Den lave mængde af artikler om emnet økonomi og business kan skyldes udeblivelsen af Børsen i datamaterialet. Dog vurderer jeg ikke, baseret på min indsamling af empiri, at emnet ville have været oppe i toppen, selv hvis Børsen var inkluderet. Men det vil sige, at de afrikanske lande sjældent får mulighed for at repræsentere sig selv ved hjælp af artikler, som har positiv indflydelse på deres image. Dette kan være problematisk, fordi ifølge tidligere chefredaktør hos Reuters David Schlesinger, så kan man ikke dække Afrika ordenligt, hvis man ikke inkluderer nyheder om disse emner (Sambrook, 2010: 83).

Som det er tydeligt i figur 6 og 7, så er kriminalitet det klart mest populære emne for danske medier at skrive om, når det omhandler afrikanske lande. Både mængden af artikler samt antallet af ord skaber et klart billede af, at kriminalitet i Afrika er det, som de danske medier skriver om på tværs af de afrikanske lande. Men, hvad som er mere interessant, er hvor meget, der skrives om rejser og turisme i Afrika i de danske medier. Det er det emne, som får klart mest ord per artikel med et gennemsnit på 1.240 ord. Emnet kriminalitets ordgennemsnit per artikel ligger på 381 ord.

Rejsejournalistik er meget lig den internationale dækning, idet den ligeledes konstruerer repræsentationer af andre lande (Fürsich & Kavoori, 2001: 149-150) og har en langvarig tradition i at portrættere andre folk og steder (Cocking, 2009: 54). Og som tidligere gennemgået, så har den oprindelige dækning af det afrikanske kontinent også været baseret på opdagelsesrejsende, som essentielt set skrev rejsereportager fra det afrikanske kontinent. Derfor er det også vigtigt at fokusere ekstra på dette emne i undersøgelsen, selvom rejsejournalistik traditionelt set er blevet underprioriteret i forhold til de 'hårde' politiske nyheder (Cocking, 2009: 55). I et studie af britiske mediers portrættering af Afrika i deres rejsejournalistik viste det sig, at de stadig spillede på stereotypiske opfattelser af Afrika som eksotisk, noget 'andet' og præmoderne (Cocking, 2014: 181). Dette spiller ind i forestillingen om Afrika som mørkt, ukendt og eksotisk, som tidligere gennemgået. Denne analyse er ikke en diskursanalyse, som ville kunne gennemgå alle artiklerne i dybden fra den indsamlede empiri og vurdere, hvorvidt danske medier gør brug af samme stereotypiske opfattelser af Afrika. Dog er der eksempler at finde af ovenstående i de danske medier i 2019. Blandt andet i Politikens rejsereportage i Tanzania fra december 2019[4], hvor en lokal stamme fremstilles som halvnøgne bavianjægere, der griller bavianhovederne over bål og knaser knoglerne i stykker med deres tænder. Men medierne kan potentielt også være med til at fastholde en forståelse af, at det eneste værd at se i Afrika er den vilde natur og dyrelivet på safari-ture (Cocking, 2014: 182). Hovedparten af rejsehistorierne vedrørende Sydafrika er også ture til safariparker for at se på løver og elefanter, som journalisterne skriver hjem om. Rejsejournalistik som dette er kun med til yderligere at bekræfte vores allerede eksisterende opfattelse af Afrika som et eksotisk kontinent med vild natur. Kabel et al. (2016: 24) havde ellers konkluderet i deres rapport om dækningen i flere lande, at "Afrika-dækningen var ikke mytologiseret og præget af eksotisk fascination". Men deres undersøgelse har kun beskæftiget sig med to afrikanske lande i en meget begrænset periode. Derudover har artiklerne, som de analyserede, været længere artikler, som har mulighed for at give flere nuancer i form af at være "dyb journalistik" med tilstedeværelse og sansning (Kabel et al., 2016: 32).

Omfang

Samlet set ligger gennemsnittet for omfanget af artiklerne på 519 ord per artikel. Dette ville ifølge Infomedia være af kategorien mellemlang og viser dermed ikke nogen tydelige tegn på, at afrikanske lande fylder lidt i aviserne, når det kommer til artikellængden. Men hvis man regner på medianen for længden af artiklerne ligger denne i stedet på 259 ord per artikel og

[4] Infomedia ID e77ab726

påviser, at artiklerne om afrikanske lande overvejende ligger til den korte side. 449 artikler er under 125 ord, hvilket kategoriseres som lille af Infomedia. Dette svarer til 39,4% af den samlede mængde. 395 artikler er på mellem 126-700 ord, hvilket kategoriseres som mellem af Infomedia. Dette svarer til 34,7% af den samlede mængde artikler. 295 artikler var på over 700 ord, hvilket kategoriseres som stor af Infomedia. Dette svarer til 25,9% af den samlede mængde artikler.

Fordelingen af emner på de tre længdekategorier er interessant at kigge nærmere på. Det mest populære emne i de korte artikler var kriminalitet, som stod for 24,3% af de korte artikler. Kriminalitet var også det mest populære emne hos de mellemlange artikler og stod for 17,2% af alle mellemlange artikler. Hos de lange artikler var der et andet billede, hvor fordelingen var mere lige, men her var rejse og turisme det mest populære emne med 11,9% af alle lange artikler. Når man skriver langt om afrikanske lande, skriver man altså primært om rejser.

Forsidehistorier

I alt fik 37 historier om et af de afrikanske lande plads på forsiden af en dansk avis i 2019. Det svarer til 3,2% af de samlede historier. De fleste af de historier, der endte på forsiden må desuden nærmere karakteriseres som små forsidehenvisninger i afkrogene af forsiden eller var avisens leder, der figurerede på forsiden. Kun et par stykker var faktisk hovedhistorien på forsiden med fuldt billede og stor rubrik, men selv her kunne det være i relation med et europæisk land. To typiske eksempler for afrikanske forsidehistorier kan ses i figur 8 nedenfor.

Resultatet er ret skelsættende, da det muligvis indikerer, at redaktørerne for aviserne ikke er villige til at have afrikanske historier på forsiden, da man ikke vurderer disse som havende stor nok interesse for læserne og de potentielle købere af aviserne. Afrika sælger ikke, hvis man tager resultaterne i betragtning. Når danske medier vælger afrikanske historier fra på forsiden, kunne man beskylde dem for ikke at benytte sig af muligheden for at præsentere afrikanske begivenheder til dets forskellige læsere (Scott, 2009: 545-546).

HVIS DU VIL VIDE MERE
MORGENAVISEN Jyllands-Posten
Fredag den 27. december 2019 www.jp.dk
Kr. 43,00

299 kr.
SMAGERNE 3-retters NYTÅRSMENU

2019
Et usædvanligt vådt og varmt år
2019 var i Danmark præget af store mængder regn, mens andre dele af kloden led under hedebølger, tørke og skovbrande.
INDLAND, side 6-7
Illustration: Agnete Holk

Konkursboerne efter **OW Bunker** anklager revisionsfirmaet Deloitte for at dække over egne fejl i forbindelse med kollapset i oliefirmaet.
ERHVERV, side 4-5

Indtjeningen på **store biler** skal bane vej for de amerikanske firmaers produktion af **elbiler**. 2020 bliver desuden et år med flere nye elbiler og plug-in-hybrider, men også nye benzin- og dieselmodeller.
ERHVERV, side 10-11
BILER, side 8-12

Takket være bl.a. **Jussi Adler-Olsen** har dansk krimilitteratur de seneste 10 år brudt mange grænser.
KULTUR, side 18-19

Kritik: Dansk kultur bremser talentfulde børn
Cheftræner i FC Nordsjælland Flemming Pedersen mener, at dansk kultur forhindrer, at talentfulde børn får elitetræning i en tidlig alder. Kritikken støttes af bl.a. Dansk Erhverv og Gifted Children – en forening for højtbegavede børn – der peger på, at talenter går tabt. Men børneforskere mener, at vi skal være om den danske kultur, der skaber »hele mennesker« og understøtter fællesskaber. SPORT, side 30-31

I Kenya kan det give en **bøde** på 3.000 kr. eller op til et års **fængsel** at blive set på gaden med en plastic-pose i hånden.
INTERNATIONAL, side 14

Information
ONSDAG 30. JANUAR 2019 / KR. 30,00
7 gram
Din daglige ration af rødt kød, hvis du vil være sund – og hjælpe klimaet
NY FORSKNING 12-13

Med hemmelige aftaler er Rusland tilbage i Afrika
I løbet af det seneste år er russerne blevet synlige i den diamantrige Centralafrikanske Republik. Der er historier om lyssky lejesoldater, hemmelige operationer og tre dræbte journalister – men også om øget stabilitet. Information er taget til det land, der kaldes en affyringsrampe for Ruslands genindtræden i afrikansk magtpolitik
Af Florian Elabdi, Bangui
Man kan dårligt undgå at bemærke, at Rusland er massivt tilstede i Den Centralafrikanske Republik (CAR). Straks jeg ankommer til lufthavnen i hovedstaden Bangui, venter tre veltrænede, russisktalende mænd foran mig i passoen med deres sandfærdige militærtasker over skuldrene. Ogude i taxaen har chaufføren russiske flag over forhjulene, så de flagrer, når han sætter bilen i gang.
»Vi elsker Rusland. Der er russere over det hele i Bangui. De træner FACA (den nationale hær, *red.*) og hjælper os med at generobre nye områder rundt i landet,« siger taxachaufføren Achine, mens han knytter sin næve sejrrigt i luften.
Efter årtiers fravær fra det afrikanske kontinent er Kreml på vej mod et politisk og militært comeback i Afrika, der skal sikre russerne økonomisk profit og større indflydelse på kontinentet. Et magttomrum i det borgerkrigshærgede CAR har gjort landet til det perfekte sted at begynde, efter at både Frankrig og USA har trukket sine styrker ud af landet.
»Russerne er kloge. Frankrig har trukket sig tilbage de seneste år, så russerne har set en mulighed for at tjene penge. Med CAR's placering i hjertet af Afrika er landet både en port mod nord, syd, øst og vest og resten af kontinentet,« siger en skandinavisk diplomat, der ikke vil citeres ved navn. »Og så elsker de også bare at pisse franskmændene af.«
Siden 2015 har Moskva indgået militære samarbejdsaftaler med 19 forskellige afrikanske lande. Alene sidste år underskrev Moskva våbenhandler med DR Congo, Etiopien, Guinea og Mozambique.
Det var også sidste år, at Ruslands indtog i CAR begyndte. Moskva sendte våben og op mod tusind militærrådgivere og lejesoldater til det borgerkrigshærgede afrikanske land mod antageligt lukrative kontrakter om at udvinde landets guld, diamanter og øvrige naturressourcer.
Officielt har Rusland benægtet tilstedeværelsen af russiske lejesoldater i landet. Men i sommer rejste tre russiske journalister til CAR for at undersøge sikkerhedsfirmaet Wagner, som beskyldes for at stå bag hemmelige operationer i de mineralrige og militskontrollerede områder.
Wagner er ejet af en af Putins tætte forbindelser og er i forvejen kendt for at have lejesoldater på landjorden i Ukraine og Syrien. Men pludselig blev de russiske journalister dræbt i et tilsyneladende landevejsrøveri i junglen. Mordene er endnu uopklarede.
Det er blandt andet derfor, at de vestlige regeringer med stigende skepsis ser på Ruslands hensigter i Centralafrika, og det er derfor, jeg selv har sat mig for at undersøge, hvad der foregår i CAR.
Her i Bangui viser det sig hurtigt, at skepsissen ikke er nærs så stor i expatmiljøet, når byens mange udlændinge har smidt deres FN-uniformer og ngo-skjorter for at fejre fyraften på byens restauranter bag høje mure med pigtråd. Mange mener, at det ligefrem er Ruslands fortjeneste, at sikkerheden i hovedstaden er blevet forbedret markant det seneste års tid.
»Russerne taler direkte med præsidenten og indgår aftaler med de forskellige oprørsgrupper. De har brugt præcis samme taktik her, som de har i Syrien, og det virker. De giver med den ene hånd og tager med den anden. Franskmændene har ikke gjort andet end at udnytte landet til deres egen fordel,« siger en afrikansk officer fra FN's fredsstyrker, MINUSCA, mod et løfte om anonymitet.
Der er en vis sandhed i, hvad han siger.
Borgerkrigen i CAR har stået på siden 2013, hvor muslimske oprørere under navnet Seleka, der betyder alliance, erobrede hovedstaden og afsatte præsident François Bozizé.
Som modsvar til Selekas voldsregime opstod kristne antimachetemilitser, antibalaka, der pålegnede en blodig udrensning af landets muslimer. Seleka-koalitionen gik i opløsning og overgav hovedstaden til en ny regering med international støtte.
Men selv om det nu er lykkes FN-fredsstyrker at etablere en skrøbelig stabilitet i hovedstaden, kontrolleres 80 procent af
► Fortsættes på side 8

DISPUK
Psykiatrikonference 2019: Hvordan gør vi psykiatrien bedre og mere social?
Dette års psykiatriseminar sætter fokus på, hvordan man kan forstå psykiske lidelser som en mental respons på udfordrende relationer, samt på hvad der kan være godt og hjælpsomt at gøre i samarbejdet med mennesker med psykiske og mentale problemer.
Med mange spændende oplægsholdere • Den 8. marts 2019
Læs mere på www.dispuk.dk • Sæt på kursusnr. 19-890

Bruxelles og EU
Samfundsrejser i Europa
Bliv klogere på de **vigtigste temaer til EU-Parlamentsvalget i maj 2019.** Vi besøger danske MEP'er i **EU-Parlamentet, EU-Kommissionen, Rådet, lobby-vagthunden CEO**, fagbevægelsens forskere i **ETUI** og oplever **den fascinerende by.**
4-dage afg. 2. og 30 marts og 2. nov. Pris 4.480 kr.
3-dage afg. 30. nov. Pris 3.700 kr.
Læs mere på deo.dk
DEO (45811) (+45)8U
www.deo.dk · info@deo.dk · t.: 70 26 36 66

UDSALG
Osprey Duffelbags
Den perfekte rejsetaske med lukkert børnesystem. Alle størrelser.
SPAR 20%
Naturligvis Outdoor
Gammel Kongevej 119 • Lyngby Hovedgade 62

Figur 8: To eksempler på, hvordan afrikanske lande havner på forsiden af danske aviser.

Nyhedstelegrammer

Som nævnt tidligere i opgaven, så baserer det meste af den internationale nyhedsdækning sig på nyhedstelegrammer fra nyhedsbureauerne (Willnat & Martin, 2012: 506; Wolter, 2006: 65). Hvis vi zoomer nærmere ind på Afrika, så viser forskningen også, at disse nyhedsbureauer er uhyre vigtige i produktionen af nyheder om det afrikanske kontinent (Bunce, 2013; Paterson, 2011). Ud fra denne viden, så vil resultaterne af denne undersøgelse af de danske medier ikke være specielt overraskende. Ud af 1.139 artikler er 586 af dem gengivelser af nyhedstelegrammer i danske medier. Det svarer til 51,4% af alle artikler omhandlende afrikanske lande i 2019. Årsagen til dette resultat må ligge i, at det er dyrt at have udenrigskorrespondenter, men samtidig vil medierne jo gerne dække hele verden. Dette kan være grund til, at man så vælger at være så afhængige af nyhedsbureauerne, da disse kan give nyheder om Afrika til en væsentlig billigere pris end egne korrespondenter på kontinentet og med større hyppighed. Dette resultat viser, at den danske dækning af det afrikanske kontinent primært er overladt til nyhedsbureauerne og disse er den primære kilde til nyheder om Afrika i Danmark. Dermed er det op til nyhedsbureauerne at forme det nyhedsbillede, som vi udsættes for, når det gælder de afrikanske lande. De bestemmer, hvad som er nyhedsværdigt, hvad der skal prioriteres og hvordan vinklen på nyhederne om de afrikanske lande skal være. Dette overlader den agendasættende magt i hænderne på nyhedsbureauerne fremfor

medierne selv i dækningen af de afrikanske lande. Men det er samtidig også medierne, der selv vælger at bringe disse historier videre til deres læsere og aktivt vælge dem til. At lade dækningen være op til nyhedsbureauerne har den konsekvens, at dækningen vil mangle varietet i sidste ende. Dette kan ses i dækningen af de afrikanske lande, hvor emnerne kriminalitet, ulykker og humanitære kriser står for næsten halvdelen (47,8%) af alle nyhedstelegrammerne om de afrikanske lande.

Hvorfor vælger medierne så disse emner til i deres viderebringelse til læserne? Fair (1993: 7) argumenterer, at 'gode' nyheder om Afrika ikke passer til vestlige mediers opfattelse af Afrika. Og for at Afrika skal komme med i avisen, så må historierne om de afrikanske lande indeholde tre elementer: en hændelse, krise og konflikt (ibid.). Udvælgelsen af nyheder er dog ikke en nem opgave for redaktører. Hvad er væsentligt og hvad kan interessere dine læsere? Fordi det handler jo også om pladsmangel og bundlinjen i sidste ende. Det er nemlig ikke muligt at udkomme med alle nyheder, som et medie modtager på en dag (Obijiofor, 2009: 45). Derfor må man ty til nyhedskriterierne, som i de fleste danske journalisters øjne er VISAK-kriterierne (Schmidt & Mørk, 2016: 76-79). En nærmere undersøgelse i hvilke af disse kriterier, som de danske medier oftest lever op til i dækningen, kunne være interessant, men er ikke foretaget her. Men umiddelbart virker det til, baseret på resultaterne af emnefordelingen, at sensation og konflikt er de to kriterier, som er i hovedfokus vedrørende dækningen af Afrika. En anden nærmere undersøgelse kunne potentielt også indikere, hvorvidt nyhedstelegrammerne primært virker til at være indsat som ekstra fyld, når der var plads til overs i udlandssektionen, og der ikke var andet at skrive om eller hvis udlandsredaktøren føler, at Afrika blev overset i dagens avis. En tredje potentiel undersøgelse ville kunne gå nærmere ind i, hvornår et nyhedstelegram rent faktisk kommer i nyheden. Hvor mange døde i et angreb i et afrikansk land er nyhedsværdigt? Hvor vil skillelinjen være? Og hvor meget af spalterne vil det i så fald fylde? I figur 9 til højre ses et typisk nyhedstelegram bragt videre i Politiken[5]. Dette er et af flere eksempler, men viser, hvor ofte historier fra afrikanske lande ender som notitshistorier,

POLITIKEN | Søndag 26. december 2019

12 | Putin har udskiftet den bare overkrop med skjorte og slips | politiken.dk/7529664

Putins tid er ved at rinde ud, men det er

RUSLANDSANALYSE
FLEMMING SPLIDSBØL HANSEN

Kremler begyndt at forberede russerne på en ændring af forfatningen, så Vladimir Putin kan blive siddende som præsident ud over 2024.

Putin sandsynligvis bager just på præsidentvalget efter 2024, så er det nu, der skal spilles

Annonce

Personer søges til test af næsten usynlige høreapparater

Det er gratis & uforpligtende

I-øret-høreapparater

Testpersoner søges!

Ring og tilmeld dig på:

70 60 61 55

Sidste frist den 12. januar.

Hvem kan blive testperson?

AudioNova

OVERBLIK

3 personer blev julenat bragt på hospitalet efter et skyderi i den sydlige del af Stockholm.

Sigtet for at smugle hash ind i arrest

Angreb koster over 100 liv i Burkina Faso

29-årig ville indsamle penge til IS-terror

Figur 9: Eksempel på kort notits i danske medier om afrikanske hændelser

[5] Infomedia ID e78494c8

selvom en lignende historie i et nordisk land ville rydde forsiderne på samtlige medier. Bare det, at 3 personer hospitaliseres i Stockholm får faktisk større markering i avisen på samme side i figur 9. Men hvis man tager de kritiske briller på, så ville et lignende angreb i et nordisk land klart være en større sensation, da det ikke sker med samme hyppighed. Men spørgsmålet er så, om sensation er et godt nok nyhedskriterium?

Journalisternes tilstedeværelse i Afrika

"Tilstedeværelse [...] brugt i journalistikken skaber ofte autenticitet og indholdsmæssig dybde", argumenterer Kabel et al. (2016: 32). Derfor er det vigtigt at undersøge denne del, da en manglende tilstedeværelse vil være med til at skabe en overfladisk dækning af kontinentet. Journalisterne fra de danske medier er sjældent til stede ved dækningen af de afrikanske lande. Hvad der går igen for mange medier er, at de muligvis har en journalist til stede i et afrikansk land, men denne journalist skriver om andre lande fra sin post i Kairo, Addis Ababa eller en tredje afrikansk by. Dermed regnes det ikke for, at journalisten er til stede, hvis de så skriver en historie om Gambia, da de i så fald teknisk set lige så godt kunne have været siddende på avisens kontor i København eller Aarhus. Kun i 12,2% af artiklerne er journalisten til stede og har mulighed for at snakke med lokale kilder. Nothias (2018: 1150) pointerer, at det i dækningen af Afrika kunne tyde på, at afrikanske nyheder primært fortælles gennem vestlige individer. Hvorvidt de rent faktisk gør dette, ville kunne undersøges nærmere i en anden analyse, hvor man kunne undersøge anvendelsen af lokale kilder nærmere. Men resultaterne peger på, at de danske journalister kun i 12,2% af artiklerne faktisk har muligheden for at snakke med lokale kilder. Lokale afrikaneres stemme bliver altså maksimalt hørt i 12,2% af de samlede artikler om afrikanske lande. Dette overlader potentielt næsten ni ud af ti artikler til vestligt funderede kilder, som skal fortælle historien om de afrikanske lande, og hvad der sker i dem. Dermed marginaliseres afrikanske stemmer og fortælling om Afrika overlades primært til folk af vestlig baggrund. Dermed mister afrikanerne muligheden for selv at kunne skabe deres image ud fra egne fortællinger, oplevelser og perspektiv.

Kortlægningen af journalisternes tilstedeværelse på det afrikanske kontinent i figur 10 giver et godt indblik i, hvor ofte journalisterne rent faktisk er til stede på kontinentet. Det er nemlig ikke hele kontinentet, der får besøg af danske journalister. Faktisk er der 18 lande, som danske journalister aldrig befinder sig i, når de skriver artikler om landene. Derudover er der jo også de fem lande Angola, Comorerne, Congo, Guinea-Bissau og Togo, som ikke havde artikler om dem i det hele taget og dermed heller ikke har haft danske journalister forbi til at skrive artikler om landene. Dette bringer det samlede antal op på 23 lande, som ikke havde

nogle danske journalister på besøg for at skrive artikler om dem i 2019. Dermed er det i 31 afrikanske lande, som danske journalister har været i i 2019. Dette bliver til 57,4% af det samlede antal lande, som fik fysisk dækning af danske journalister i 2019. Danske medier kommer altså kun forbi lidt over halvdelen af kontinentets lande i løbet af et år. Men fordelingen er også særdeles ujævn, som man kan se på kortet. Således står Sydafrika alene for 19,4% af den samlede tilstedeværelse, Rwanda for 11,5%, Kenya 9,4%, Etiopien 7,2% og Egypten 6,5%. Dette var de fem mest populære lande blandt danske journalister at dække fysisk. De fleste andre lande har højst haft danske journalister i deres respektive lande et par gange. Sydafrika har som tidligere nævnt altid været lidt af en anomali i mediedækningen fra vestlig side. Der har altid været stor interesse om landet, der i den grad kulminerede i 90'erne med Mandela og slutningen på apartheid. Der er tegn på, at vi stadig ser en overvældende interesse i Sydafrika fremfor andre afrikanske lande, men det kan ligeledes skyldes, at det var 25-året for slutningen af apartheidstyret i Sydafrika i 2019. Det samme gælder for 25-året for det rwandiske folkemord, hvilket kan forklare den store interesse for landet i netop 2019. Dette var en markering, som fyldte meget i danske aviser, da det fungerer som en mulighed for at huske begivenheden samt gøre status for landet 25 år efter. Kenya har traditionelt set været et af de lande, som Danmark har postet mange penge i på udlandsbistanden, hvilket kan forklare interessen. Etiopiens præsident modtog sidste år Nobels Fredspris, som selvfølgelig skaber en del interesse for landet, der også modtog besøg af et par danske ministre i året, der gik. Egypten har traditionelt set været et stort rejsemål for danskerne, men siden det arabiske forår har der også været stor interesse for at følge landet. Desuden har blandt andet Jyllands-Posten en fast korrespondent i landet.

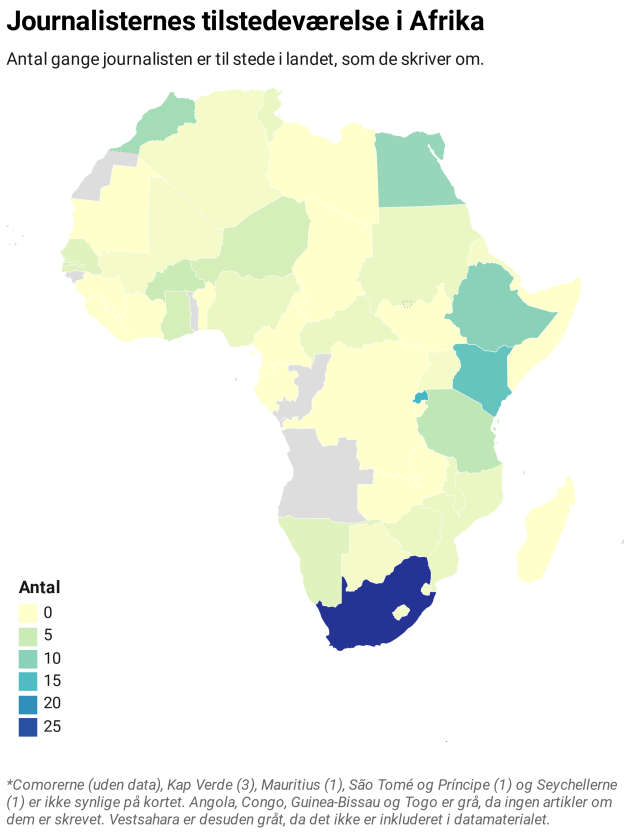

Figur 10: Kortlægning af danske journalisters tilstedeværelse i Afrika

Områder, hvor Danmark har officielle repræsentationer i form af ambassader og konsulater, viser sig potentielt at være udslagsgivende, for hvilke lande danske journalister er til stede i, både i selve landet, men også i de omkringliggende. For eksempel kan man se på

kortlægningen i figur 10, at det centrale og sydvestlige Afrika sjældent har journalister til stede og der heller ikke er nogen danske repræsentationer i disse områder, som man kan se i figur 11. Dog kan denne sammenhæng muligvis være tilfældig og rent faktisk skyldes, at Danmark har valgt at have repræsentationer i lande, hvor der generelt sker meget, som der også er værd at skrive om. Men samtidig indikerer det tegn på, at dækningen af afrikanske lande baseres på politiske og handelsmæssige relationer med de pågældende lande. Dog kunne der også ligge en logisk grund bag, da danske repræsentationer og ambassader nemmere ville kunne hjælpe indkommende danske journalister med visum og andet, som gør det mere håndgribeligt at rejse dertil og skrive historier fra landet.

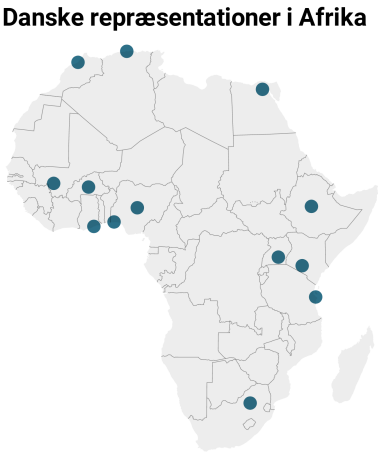

Figur 11: Kort over danske repræsentationer i Afrika

Rejse og turisme er det mest populære emne at skrive om, når journalisterne rent faktisk ender med at befinde sig i et afrikansk land jævnfør figur 12. Dette kunne være med til at gøre dækningen af det afrikanske kontinent mere positiv for de afrikanske landes image, da artiklerne vil kunne få landene til at fremstå mere attraktive for turister. Men set i et mediedækningsperspektiv, så virker det til, at Afrika er et kontinent, man tager til som en attraktion for journalisterne selv. Det er potentielt set ikke den gode historie, der trækker journalisterne til kontinentet, men derimod de oplevelser, som de ville kunne opleve på en rejse til en gambisk strand eller en sydafrikansk savanne.

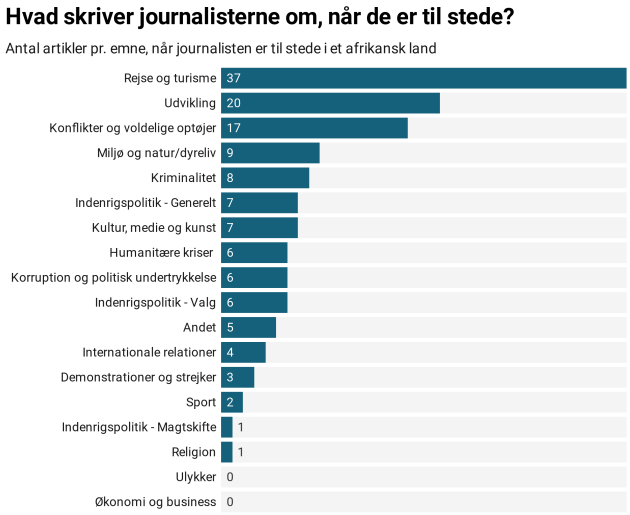

Figur 12: Oversigt over mest populære emner, når danske journalister er til stede

Der tegner sig også et klart billede af, at artikler involverende kriminalitet bare anvendes som potentielt fyld for aviserne, når de mangler spalteplads i deres udlandssektioner. Kriminalitet er, som tidligere gennemgået, det emne, som der skrives flest artikler og ord om, men samtidig er det meget sjældent, at de danske journalister selv er til stede for at rapportere om det. Afrika fascinerer, men primært som et rejsemål for journalisterne selv og ikke som brændpunkt. Men det er ikke nemt at dække det afrikanske kontinent, hvilket heller ikke skal undervurderes. Fra dansk side vil der være mulige sprogbarrierer, kontinentet er kæmpestort, der er mangel på pressefrihed i flere lande og rent

logistisk set kan det være besværligt at komme rundt (Sambrook, 2010: 82). Og så vil der naturligvis være en masse risici og fare ved at tage til et afrikansk land for at dække kriminelle handlinger i brændpunkter. Men samtidig er der for journalisterne ikke mulighed for at afdække alle perspektiverne i kriminalitetsstoffet, da journalisterne sjældent er til stede, på trods af at det er det mest populære emne hos de danske medier.

Som gennemgået er majoriteten af nyheder om afrikanske lande baseret på gengivelser af nyhedstelegrammer. Dette udelukker med det samme de danske mediers egen tilstedeværelse i de pågældende lande. Men hvordan ser det ud, hvis man tager udgangspunkt i de artikler, som medierne selv har stået for. Hvor ofte er journalisterne så til stede? Hvis vi fjerner de 586 artikler, som er gengivelser af nyhedstelegrammer og står med de resterende 553 artikler tilbage, så er journalisterne til stede i 139 af dem. Det svarer til 25,1% af den samlede mængde artikler. Men dette betyder i så fald, at i 74,9% af tilfældene er artikler, der er skrevet af medierne selv om de afrikanske lande, skrevet fra et kontor langt fra landet, som de skriver om.

Tonen

En interkoderreliabilitetstest er blevet foretaget med udgangspunkt i 10% af det samlede materiale, som er tilfældigt udvalgt. Denne viser en procentmæssig absolut enighed på 77,2% og reliabiliteten må vurderes som værende acceptabel (Graham et al., 2012: 9). Ud fra Cohens Kappa får man et resultat på 0,292, som af Landis & Koch (1977: 165) ville beskrive som "fair agreement". Dette er dog ikke særlig højt, og den burde være højere for at få et mere solidt fundament for den faktiske enighed. Men beskrivelserne af Cohens Kappa-resultater er på mange måder arbitrære, ifølge Landis & Koch (1977: 165), og dermed må man vurdere det ud fra, hvilken sammenhæng resultaterne skal anvendes i. Desuden tager Cohens Kappa ikke højde for, hvor tæt på forskellene eventuelt er i kodningen. Der er således kun tre tilfælde, hvor den ene koder har kodet for positiv tone og den anden for negativ tone. De resterende resultater har vist absolut enighed eller har stået mellem enten positiv og neutral/blandet eller negativ og neutral/blandet, som kan være en svær skillelinje, som tidligere gennemgået ved udfordringerne i kodningen. Derfor vil jeg også primært hæfte mig ved den procentmæssige og absolutte enighed, som ligger på de 77,2%, da jeg ved, at den anden koder ikke har indtastet variablerne tilfældigt, men har gjort det nøje ud fra mine kriterier uddybet i metodeafsnittet. Meningen med denne undersøgelse er ikke at slå fast, at danske mediers tone i dækningen af Afrika er på en bestemt måde eller anklage medierne for at præsentere Afrika i et dårligt lys. Dette ville der ud fra interreliabilitetstesten ikke være grundlag nok for. Denne

undersøgelse af tonen er mere for at få et indblik i, hvordan landene dækkes, hvor tonen er et af mange variabler. Hvis der var foretaget en interreliabilitetstest med de andre kodekriterier inkluderet, så ville enigheden højst sandsynlig være væsentlig større i Cohens Kappa, da kriterierne er decideret objektive. For eksempel er det nemmere at vurdere, hvorvidt en artikel er fra et nyhedstelegram eller ej, da det vil fremgå i selve artiklen rent fysisk. Det samme gælder antal ord og om journalisten er til stede. På denne måde ville man kunne forhøje den samlede score på enigheden, men dette har jeg valgt fra, da det ville skabe en uretfærdig inflation i resultaterne. Dette resultat afspejler også, hvor svært det kan være at måle tonen, som ikke er sort på hvidt.

Tonen er som bekendt kodet ud fra, hvordan landenes image ville blive påvirket af en given artikel. Artiklerne er blevet kodet som (-1) hvis negativ, 0 hvis neutral/blandet og 1 hvis positiv. I alt blev 734 (64,5%) artikler kodet som værende af negativ tone, 203 (17,8%) som neutral/blandet og 202 (17,7%) som værende af positiv tone. Dette gav et gennemsnit på (-0,47), hvilket vil sige, at det i gennemsnit hælder til den negative side, men det er muligvis ikke så negativt som forventet og ligger faktisk nærmere det neutrale/blandet (0) fremfor det direkte negative (-1). Taget interkoderreliabilitetstesten i betragtning vil der være nogle usikkerheder ved dette resultat, men overvejende vil det pege mod en overordnet negativ tone i danske medier vedrørende de afrikanske lande. Men set i sammenhæng med mængden af artikler om negative emner, som danske medier dækker, så understøtter dette validiteten af kodningen af tonen overvejende godt.

I figur 14 kan man se det samlede resultat for den gennemsnitlige tone for hvert afrikanske land. 10 lande havde et positivt gennemsnit i tonen for dækningen. Fælles for flere af landene er, at de kun havde én artikel eller en håndfuld omhandlende dem, hvilket har været afgørende for resultatet. Fem lande lå præcis på et gennemsnit for neutral/blandet dækning, ofte med få artikler omhandlende dem ligeså. De resterende 34 lande havde et negativt gennemsnit i tonen for dækningen. Men også her er der mange lande, der er markeret med (-1), fordi der er meget få artikler vedrørende dem. Dog er der alligevel et overordnet tegn i figuren ovenfor, som viser, at de afrikanske lande generelt set oplever en negativ tone i deres dækning ud fra de kriterier, som der udvalgt i kodningsmetoden. Landenes image påvirkes altså overvejende negativt af den danske dækning.

Grundet skævvridningen af dækningen af de afrikanske lande, som tidligere observeret, så vil der være lande, som oplever ekstreme gennemsnit i tonen, da der simpelthen er så få artikler omhandlende dem. Derfor vil kortlægningen af tonen i figur 13 også potentielt se mere voldsom ud i nogle tilfælde, end den reelt er. Både positivt og negativt.

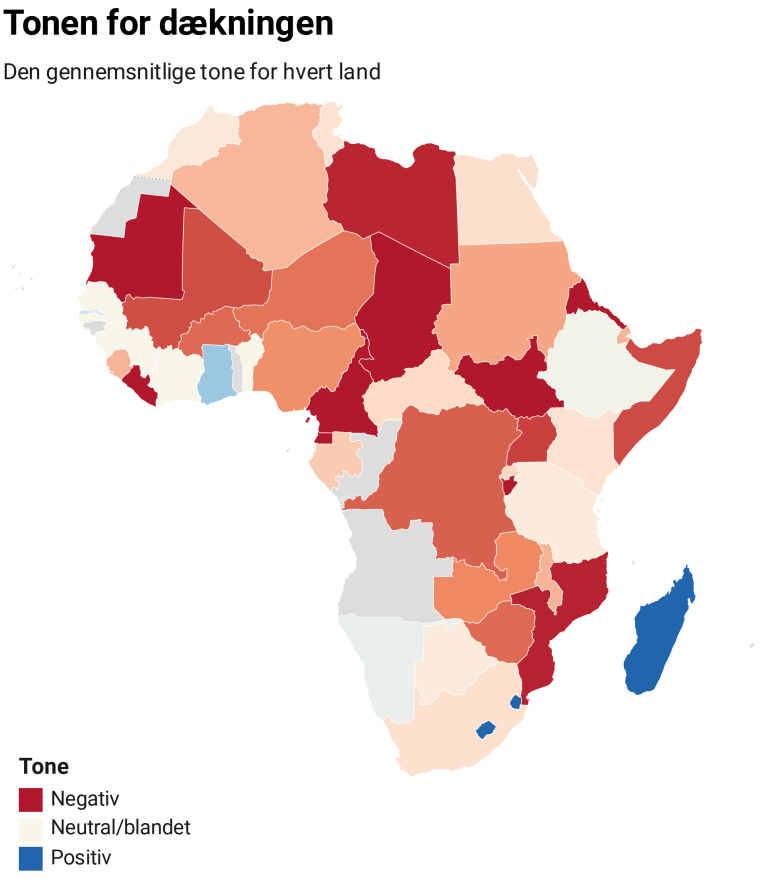

*Comorerne (uden data), Kap Verde (1,00), Mauritius (0,80), São Tomé og Príncipe (1,00) og Seychellerne (0,00) er ikke synlige på kortet. Angola, Guinea-Bissau, Republikken Congo og Togo er grå på kortet, da de ikke har nogen artikler omhandlende dem og dermed ingen data at regne ud fra. Vestsahara er også gråt, da det ikke er inkluderet i datamaterialet.

Figur 13: Kortlægning af tonen for dækningen

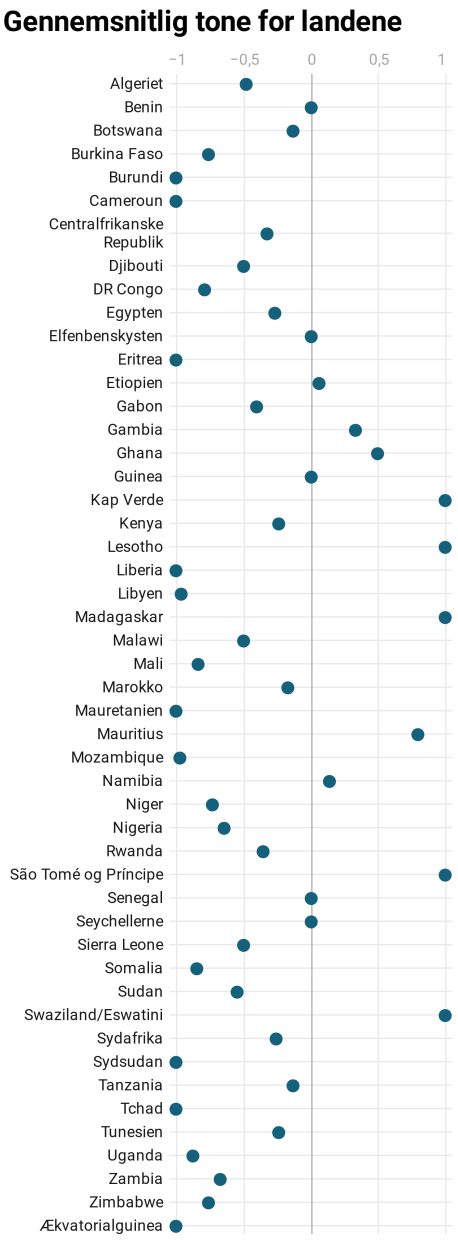

Figur 14: Den gennemsnitlige tone for hvert afrikansk land

Derfor vil jeg kigge nærmere på de 10 mest dækkede lande i Afrika for at have det mest repræsentative datamateriale i forhold til tonen. Som det kan ses i figur 15, så er der kun ét land ud af de 10 mest dækkede lande, som har en gennemsnitligt positiv tone. Etiopien har et gennemsnit på 0,06 i tonen, hvilket mest af alt må siges at være neutralt/blandet. Grunden til dette er, at Etiopiens præsident vandt Nobels Fredspris sidste år, som skabte en del positive historier om Etiopien. Disse historier om hans vundne Fredspris giver også anledning til, at Etiopien bliver

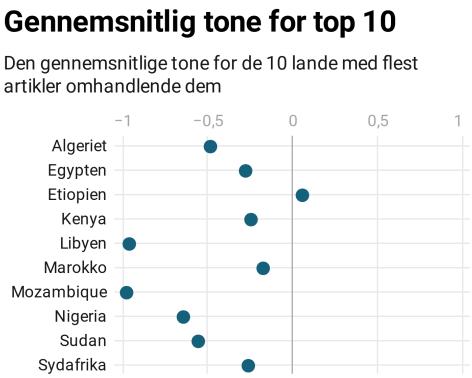

Figur 15: top 10 mest dækkede landes gennemsnitlige tone

fremstillet mere positivt end vanligt, hvor det tidligere har omhandlet hungersnød, konflikter og krig. Men historier om konflikter og krig prægede stadig dækningen negativt i tonen, som forklarer det samlede gennemsnit.

Libyen og Mozambique er de lande med klart mest negativ tone i deres dækning. I Libyens tilfælde skyldes det flygtningelejrene i landet, hvor beboerne har utroligt ringe kår med voldtægter og tortur som en del af hverdagen. Desuden har der været begivenheder som konflikter, interne optøjer om magten i landet samt ulykker med kæntrede flygtninge ud for deres kyst. I Mozambique blev de ramt af en voldsom orkan sidste år, som skabte en masse historier om de humanitære konsekvenser og kriser, som orkanen var skyld i. Dette har gjort, at der blev skrevet mange artikler om alle de forfærdeligheder, som Mozambique stod over for.

Grunden til den negative tone hos de danske medier skyldes muligvis ikke bare en pessimistisk tilgang til det afrikanske kontinent, men kan skyldes en mere bred nyhedsværdi om negativitet, som Galtung & Ruge (1965: 69) har påvist. Ud fra dette studie, og flere tilsvarende, viser det sig, at negative begivenheder har større chancer for at komme i nyhederne end positive. Grunden er, at det kan tage tid for positive historier at udvikle sig, hvorimod negative begivenheder kan vinkles meget hurtigere og er nemmere at forstå (Mellese & Müller, 2012: 197). Derfor vælges de negative historier til i sidste ende.

Medierne

Antal artikler og omfang

Som det kan ses i figur 16, så er Jyllands-Posten den avis, som skriver klart flest artikler omhandlende afrikanske lande med 252 i 2019. Politiken er nummer to med 188 og Kristeligt Dagblad nummer tre med 156. Helt i bunden ligger Weekendavisen med 36, Ekstra Bladet med 69 og BT med 75.

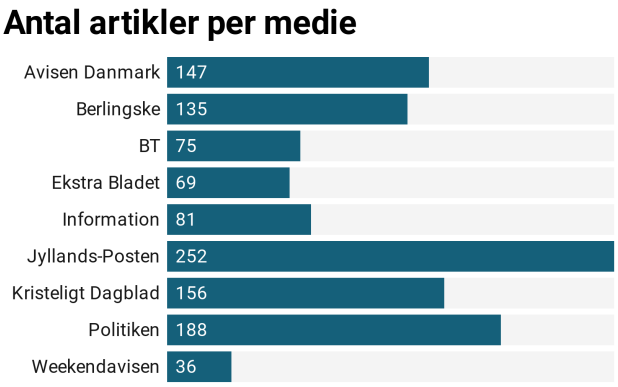

Figur 16: Oversigt over antal artikler per medie

Hvad som også er interessant at kigge på, er længden på artiklerne, fordi det fortæller, hvor meget spalteplads i aviserne, Afrika rent faktisk får. Her ligger Jyllands-Posten og Politiken nærmest lige med henholdsvis 141.937 ord og 141.080 ord i alt om afrikanske lande i 2019 jævnfør figur 18. Til gengæld er Avisen Danmark nede og skrabe blandt de tre nederste med BT og Ekstra Bladet. Weekendavisen har derimod givet en del spalteplads til afrikanske lande, når de endelig optræder i avisen og har også det højeste antal i gennemsnit per artikel med 1233 ord, som kan ses i figur 17. Avisen

Danmark og Ekstra Bladet har det laveste gennemsnit med henholdsvis 195 og 200 ord per artikel.

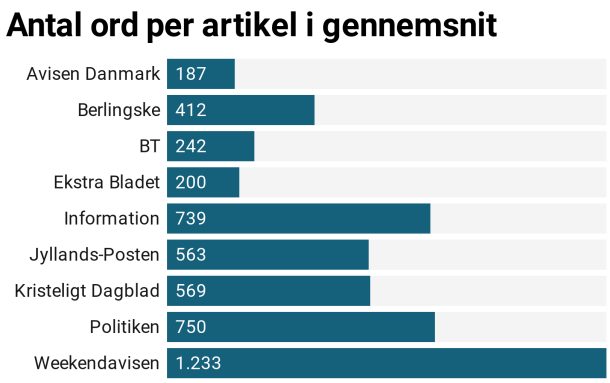

Figur 17: Oversigt over længden på artikler per medie

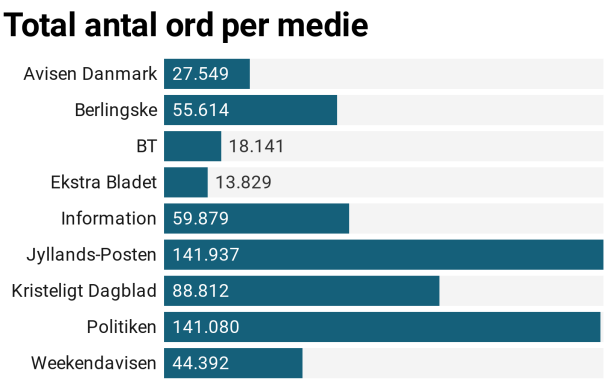

Figur 18: Oversigt over det samlede antal ord per medie

Emner

Ikke overraskende har nogle medier mere fokus på nogle emner fremfor andre. Men, hvad som går igen, er den substantielle mængde af kriminalitetsstof på tværs af medierne, som ses tydeligt i figur 19. Alle medier med undtagelse af Information, Politiken og Weekendavisen har kriminalitet som det mest populære emne.

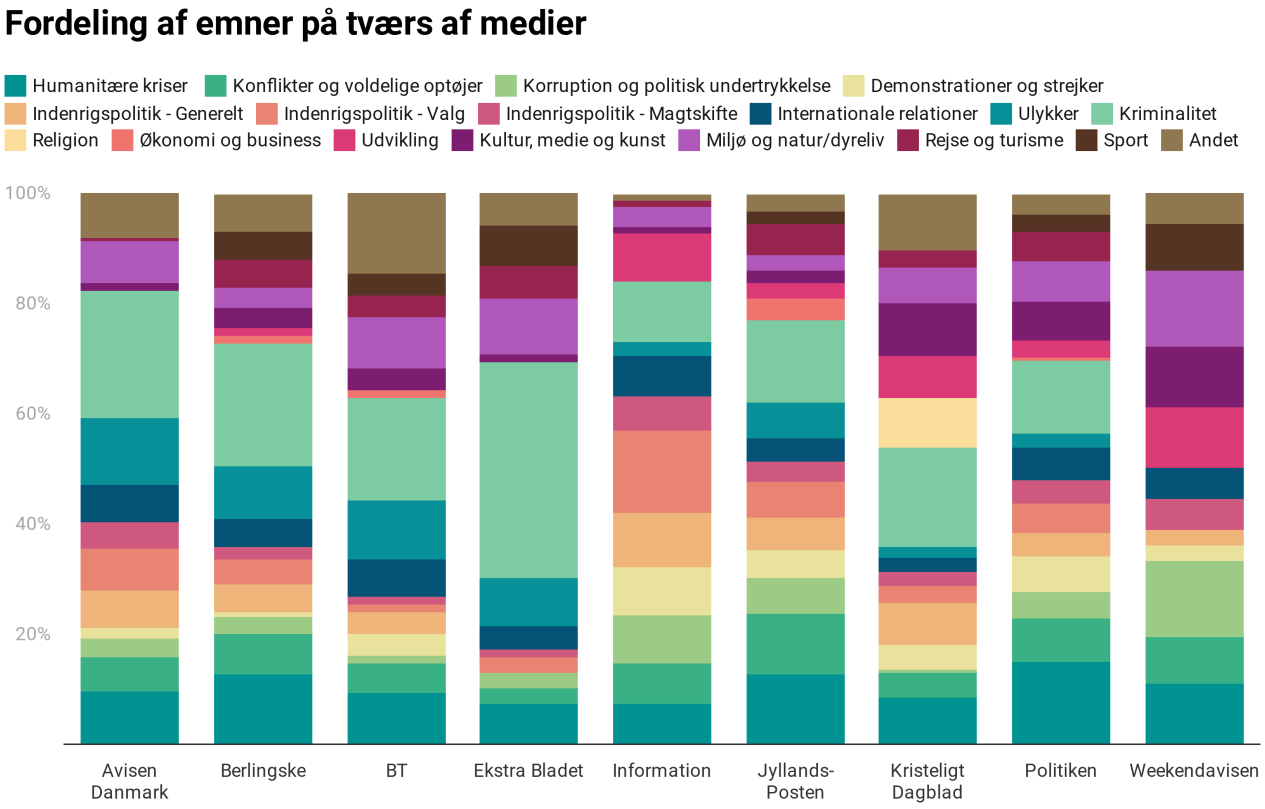

Baseret på antal artikler

Figur 19: Oversigt over emnefordelingen hos hvert medie

Ekstra Bladet, Avisen Danmark og Berlingske er alle særdeles glade for kriminalitetshistorier vedrørende Afrika. Baseret ud fra Mediehåndbogens (Berlingske, 2020) definitioner af de danske medier, kan vi se, at nicheaviserne ofte vil nedprioritere kriminalitetshistorier, hvorimod tabloidaviserne prioriterer disse. Men samtidig befinder omnibusmedierne sig i en blanding, hvor for eksempel Berlingske og Avisen Danmark fokuserer meget på kriminalitet, modsat Politiken som fokuserer mindre på det. Information virker til at fokusere meget på demokrati i deres dækning, da indenrigspolitik - valg er det mest populære emne for dem. Weekendavisen derimod fokuserer overvejende mest på miljø og natur/dyreliv samt korruption og politisk undertrykkelse, hvor kriminalitet slet ikke indgår. Politiken har humanitære kriser som det mest populære emne.

Tone

Det samlede gennemsnit af tonen var som tidligere nævnt på (-0,47). De danske medier ligger overordnet set tæt på dette samlede gennemsnit med enkelte afvigere, som man kan se i figur 20. Berlingske (-0,45), Kristeligt Dagblad (-0,29), Politiken (-0,39) og Weekendavisen (-0,14) ligger under det samlede gennemsnit mens Avisen Danmark (-0,61), BT (-0,51), Ekstra Bladet (-0,58), Information (-0,63) og Jyllands-Posten (-0,51) ligger over. Mest overraskende er nok Informations gennemsnit for tonen, da de har det mest negative gennemsnit på (-0,63). Information ses som det venstreorienterede og humanistiske nichemedie i Danmark, og dermed burde tonen ligge mere i positiv favør, end den gør. Årsagerne kan være mange, men det kan skyldes, at Information skriver meget om demonstrationer for demokrati i diverse afrikanske lande, heriblandt Algeriet. Disse er et udtryk for uro og konflikter i landet samt manglende demokrati, som dermed umiddelbart kodes som negativ tone. Dog kan man argumentere, at en protest for demokrati jo har positive implikationer på den lange bane, og det er det, som Information har ønsket at undersøge nærmere, men for nuværende påvirker det de afrikanske landes image negativt, at der er protester og deslige i landet, som skaber uro. Mere forudsigende er tonen for Avisen Danmark, BT og Ekstra Bladet, da de rapporterer generelt mere om negativt betonede emner. Dog må resultaterne tages med forbehold grundet gennemgangen tidligere med interreliabilitetstesten. Men ikke desto mindre viser det nogle tydelige resultater, at de fleste danske medier er

Figur 20: Oversigt over den gennemsnitlige tone for danske medier

negative i tonen og fremstiller dermed generelt set de afrikanske landes image negativt.

Forsider

Kristeligt Dagblad var mest gavmild med antallet af forsider, hvor 14 historier endte med at figurere på avisens forside. Dermed står de for 37,8% af det samlede antal forsider om afrikanske lande blandt de danske medier. Efterfølgende kommer Politiken med ni og Jyllands-Posten med seks. Ekstra Bladet havde nul artikler som forside. Avisen Danmark, Berlingske og BT havde alle én historie om et afrikansk land på deres forsider. Weekendavisen og Information havde henholdsvis to og tre.

Nyhedstelegrammer

Andelen af nyhedstelegrammer, som aviserne anvender, er vidt forskellig jævnfør figur 21. I Avisen Danmark er 95,3% af alle artikler omhandlende afrikanske lande nyhedstelegrammer. I modsætning er andelen hos Weekendavisen på 0%. Dette resultat er nok ikke så overraskende for de fleste, og det er nærmere et tegn på, hvor forskellige aviserne er som helhed. Dog er det interessant at se, hvor meget magt de forskellige medier i sidste ende tillægger nyhedsbureauerne, da det er dem, som står for dækningen af de afrikanske lande i deres aviser, fremfor aviserne selv. Selvom aviserne dog selv har taget det redaktionelle valg at inkludere artiklerne i avisen. Men det er nyhedsbureauernes vinkling og historier, som vil dominere dækningen af det afrikanske kontinent og i medier som Avisen Danmark, Berlingske, BT og Ekstra Bladet vil den agendasættende magt vedrørende Afrika være i hænderne på nyhedsbureauerne fremfor aviserne selv. Nyhedsbureauernes agendasættende magt som helhed bliver kun større af, at Avisen Danmark er den avis med det største oplæg i landet og samtidig er den avis, som anvender nyhedstelegrammer oftest. På baggrund af dette kan vi se, at Avisen Danmark reelt set ikke har nogen journalister, som beskæftiger sig med afrikanske forhold i det hele taget.

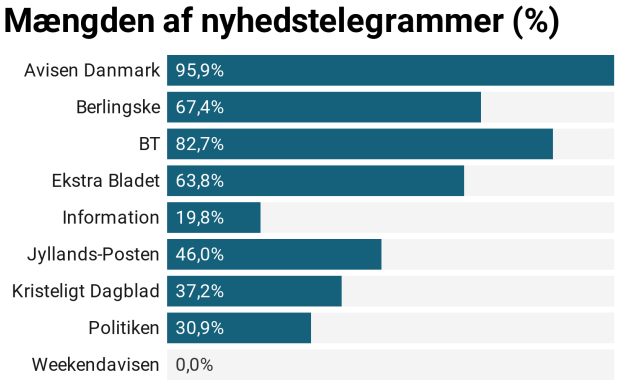

Figur 21: Oversigt over mængden af nyhedstelegrammer hos medierne

Tilstedeværelse

Avisen Danmark har ikke været til stede med en journalist i Afrika i nogen af deres 147 artikler. Weekendavisen var derimod til stede i landet, som de skrev om, i 44,4% af deres historier. Det, som er tydeligt, er, at i få tilfælde, så er medierne rent faktisk til stede i det land, som de skriver om. Men dette betyder dog ikke, at medierne ikke har korrespondenter baseret i afrikanske lande. Ud fra observationer i indsamlingen af empirien, så virker det til, at for eksempel Jyllands-Posten og Kristeligt Dagblad har folk i Afrika. Dog bevæger de sig sjældent væk fra deres faste baser i Egypten og Burkina Faso, men skriver i stedet fra disse lokationer. Derfor er de jo teknisk set til stede på kontinentet, men spørgsmålet er, om det giver en fordel i dækningen, at en journalist sidder i Kairo fremfor København og skriver om Mozambique? De få gange, medierne skriver fra landene, er oftest baseret på en form for faldskærmsjournalistik eller en del af en rejsereportage betalt af et rejsebureau. Om de så rejser ind fra et andet afrikansk land eller Danmark, er ikke så væsentligt i det store hele. Blandt andet Politiken bruger flere gange en manøvre, hvor man snakker med afrikanske migranter i en europæisk hovedstad for at få et "lokalt" blik på en historie. Så hvis man vil have algeriernes syn på en demonstration mod landets leder, så spørges algeriere i Paris' gader, fremfor at rejse til Algeriet og spørge dem der.

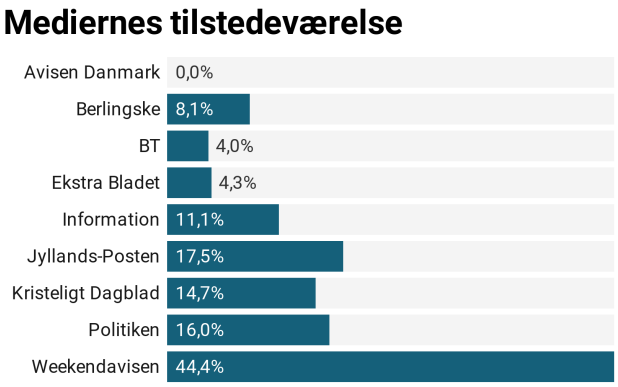

Figur 22: Oversigt over mediernes tilstedeværelse i afrikanske lande

Hvor afropessimistisk er den danske dækning?

Jeg har ikke mulighed for at lave en gennemgående kvalitativ analyse af den danske dækning af Afrika, men baseret ud fra resultaterne fra den kvantitative data og analyse samt gennem eksempler på dansk dækning, vil jeg i denne del analysere, hvorvidt den danske dækning er præget af en afropessimistisk tilgang til det afrikanske kontinent. Analysen tager som tidligere nævnt udgangspunkt i Bunces (2017: 18) forståelse af afropessimismen i selve nyhedsdækningen. For det første om dækningen udelukkende fokuserer på problemer og begivenheder af negativ karakter som for eksempel hungersnød, sygdom, konflikt og fattigdom. For det andet tanken om afropessimisme som en reference til tonen af nyhedshistorierne, hvor begivenheder, politik og problemer fremstilles i en negativ tone (ibid.). Ud fra disse to aspekter bliver der analyseret nærmere, men også baseret ud fra den

tidligere definition på fænomenet afropessimisme gennemgået i teoriafsnittet. Her kom det frem, at afropessimismen går ud på at: Homogenisere det afrikanske kontinent; Fremstille Afrika som det 'mørke kontinent', som er uhyggeligt, vildt og primitivt med en masse stammekonflikter; Fremstille afrikanerne som værende fattige, sultende og syge; Skabe en forståelse af at Afrika, med politisk ustabilitet og problemer, ikke kan klare sig selv uden vestlig intervention; Have en forudindtaget holdning om, at Afrika er dømt til at fejle på forhånd; Afrika består primært af de subsahariske lande, mens de nordafrikanske, arabiske lande i Afrika tilhører en anden gruppe; Vestlige massemedier fungerer som den primære grund til, at disse forståelser af Afrika fortsætter og spredes.

Fokuserer danske medier på problemer og negative emner i deres dækning af Afrika?

Et af de største kritikpunkter af de vestlige mediers dækning af Afrika er, at selvom der sker mange negative begivenheder på det afrikanske kontinent, så overses de positive historier helt generelt (Obijiofor, 2009: 46). Resultaterne af denne undersøgelse indikerer tydelige tegn på, at danske medier overvejende fokuserer på problemer og negative emner, når de skriver om afrikanske lande. De mest populære emner er alle nogle, som man ville beskrive som emner med negative konnotationer. Da analysen ikke har sammenlignet med tidligere år, så er det ikke muligt at se, hvorvidt der har været ændringer i tendenserne. Men da analysen dækker et helt år, så kan man konkludere, at det ikke bare er en tilfældighed med dækningen, men der tegner sig et overvejende mønster, som foregår over en længere tidsperiode, som taler for påstanden, at danske medier fokuserer på problemer og negative emner i deres dækning af afrikanske lande. Men noget kan tyde på, at der ikke er meget forbedring at spore i forhold til tidligere. Kabel et al. (2016: 113) konkluderede på baggrund af undersøgelsen af to lande, at "Den tidligere så udbredte elendighedsfortælling om Afrika og afrikanerne var undervejs til at blive afløst af en mere positiv vækstfortælling" og "Fascinationen af det eksotiske, af 'wildlife' og oprindelighed var aftaget". Dette speciale peger på noget modsat, da der stadig er så meget elendighed, som bliver skrevet om fra Afrika, at det ikke må ignoreres.

Fremstiller danske medier Afrika i en negativ tone?

Der er tegn på, at danske medier fremstiller Afrika i en negativ tone, men det kommer an på, hvordan man også forstår kriterierne for kodningen af tone. Undersøgelsen her har ikke gået ind i de lingvistiske aspekter af dækningen af Afrika, hvorvidt der anvendes negativt ladede ord om afrikanske lande, men har derimod fokuseret på, hvordan artiklerne ville få landet til

at fremstå på et rent imageplan. Resultaterne af undersøgelsen peger på, at danske aviser får afrikanske lande til at fremstå i et negativt lys, men der er samtidig også en vis usikkerhed med resultaterne, da kodeinstruktionerne muligvis ikke har været gode nok, så alle ville kunne finde frem til samme resultat. Dette mindsker reliabiliteten af undersøgelsen og gør det dermed vanskeligt at konkludere med sikkerhed, at danske medier fremstiller Afrika negativt, men der er dog tegn at spore. Overvægten af negative emner bidrager nemlig til en nærmere forståelse af, at Afrika fremstilles i en negativ tone, som er værd at undersøge nærmere. Men spørgsmålet er så, om det er mediernes rolle at få lande til at fremstå positivt? Det er det i givet fald ikke, men problemet opstår, hvis det bliver disproportionalt og en generel tendens, hvilket det kan tyde på set ud fra det aspekt, at undersøgelsen har foregået over et helt år. I sådanne fald bør det tages op til efterretning fra mediernes side.

Homogeniseringen af det afrikanske kontinent

Den kvantitative analyse og indsamlingen af empirien er baseret på avisernes dækning af de individuelle lande. Dermed kan det være svært at se overordnede mønstre på en homogenisering af kontinentet, da artikler, der ikke nævner landenes navne i rubrikken eller underrubrikken, er sorteret fra. Men ud fra resultaterne kan vi se, at dækningen ikke er en fuldkommen homogenisering af kontinentet. De fleste lande får individuel dækning, nogle meget mere end andre. Dog kunne der være tendenser til en homogenisering, når man ser, hvor ofte et land nævnes i artikler, kontra hvornår artiklen faktisk specifikt omhandler landet. Kun 11,9% af artiklerne, der nævner et land, omhandler rent faktisk landene. Men dette er ikke nok grundlag til at konkludere, at der findes en systematisk homogenisering af kontinentet. Vi må snarere se på det som om, at det potentielt finder sted gennem eksempler.

Der er et gennemgående problem, at få landes problemer udbredes til hele kontinentet. I Jyllands-Posten i april 2019 kunne man læse overskriften "Dyr og mennesker i Afrika tørster efter vand - imens ulmer konflikterne"[6], mens artiklen handler om to lande, Botswana og Namibia. Der sker også en generalisering af et fænomen i et land, som så udbredes til andre. "Unge afrikanere bruger mobiltelefoner til seksualoplysning", skriver Kristeligt Dagblad i april 2019[7], men artiklen handler udelukkende om brugen af mobiltelefoner i Burkina Faso. Der kan altså umuligt være tale om en kontinental tendens, som rubrikken ellers hentyder til. I januar 2019 skrev Information en artikel med rubrikken "Etiopiens Abiy Ahmed er blevet et

[6] Infomedia ID e72b4e3b

[7] Infomedia ID e72c3ad3

symbol på, at Afrikas ungdom tager magten"[8]. Ville man kunne slippe afsted med at lave den samme rubrik i Europa, hvor Ungarns Viktor Orban i så fald er et symbol på, at Europa igen får stater med diktatoriske tilbøjeligheder? Og passer den rubrik overhovedet? Afrika er kendt som kontinentet med de ældste ledere i verden (Quartz Africa, 2017). En artikel i Berlingske fra august 2019[9] beskriver også, at "Huawei beskyldes for spionage i Afrika" i overskriften. Men det fremgår af artiklen, at Huawei kun beskyldes for spionage i to lande: Zambia og Uganda. Det er muligt, at en lignende overskrift ville have været lavet, hvor Europa blev udskiftet med Afrika, hvis det foregik i to europæiske lande, som ikke udgør kernen af den europæiske økonomi og politiske magt. Men samtidig er det måske også nærmere et eksempel på at sensationalisere fra mediernes side, hvorpå det overdrives til at være hele kontinentet. Det ville muligvis ikke være lige så fængende en overskrift, hvis den hed "Huawei beskyldes for spionage i to afrikanske lande", selvom den ville have været mere korrekt.

Fremstillingen af Afrika

En væsentlig del af ideen om afropessimismen er fremstillingen af det afrikanske kontinent som vildt, eksotisk, primitivt og afrikanerne som værende sultende, syge og fattige. Baseret på resultaterne af undersøgelsen af dækningen i danske medier kan der ses tegn på, at dækningen fra dansk side har afropessimistiske tendenser. De mest populære emner, som medierne skriver om, er kriminalitet, ulykker, konflikter, humanitære kriser, rejser og til dels dyreliv. Dermed er varieteten af fremstillingen af Afrika begrænset. Her lever det i vidt udstræk op til den vilde og eksotiske fremstilling samt fremstillingen af den kriseramte afrikanske befolkning. Eksemplet fra tidligere med artiklen om den tanzaniske stamme, der spiser bavianhoveder, er et præmieeksempel på fremstillingen af afrikanerne som eksotiske, vilde og primitive. Netop den artikel har da også fået kritik for sin fremstilling af afrikanerne i et debatindlæg i Journalisten med kommentaren "tilsyneladende lever synet på afrikanere som tavse, underudviklede og primitive, der dominerede under kolonitiden, videre i rejsejournalistikkens spalter i 2019" (Journalisten, 2019a). Modargumentet fra Politikens rejseredaktør Tina Krongaard er, at "Rejsereportager skal fascinere og inspirere og gøre os klogere på verden" (ibid.). Men ifølge Harth (2012: 12-13) er denne fascination af det eksotiske netop en del af problemet ved dækningen af det afrikanske kontinent. Hun beskriver, at denne fascination af det eksotiske har underliggende toner af, at man hylder den afrikanske underlegenhed. Ideen om det eksotiske, og fascinationen af det, er mest af alt en

[8] Infomedia ID e70ab2fe

[9] Infomedia ID e74dbe4d

glorificering af, at afrikanerne er underudviklet (ibid.). Ud fra orientalismens logik bliver Afrika ofte præsenteret som objektet i det vestlige blik, og dette blik objektiviserer og eksotiserer, og trækker på kendetegn, som skaber en 'Other', der er anderledes og modsat det sikre, oplysende og velhavende vestlige 'hjem' (Bunce, 2014: 42).

Når Afrika bliver portrætteret som specielt korrupt i vestlige medier, så placerer det samtidig også Vesten som dets modsætning, argumenterer Larsen & Jensen (2019: 3). Dette er med til at distrahere os væk fra de korruptionssager, som også finder sted i vestlige lande. Den tidligere italienske premierminister Silvio Berlusconi havde mange skandalesager kørende for ham, og den tidligere franske præsident Nicolas Sarkozy havde også korruptionssager hængende over hovedet (ibid.). Ligeledes har der været flere sager om fodboldens hovedorgan FIFA i årenes løb (ibid.). Nu var dækningen af Afrika i danske medier dog ikke plaget exceptionelt meget af artikler om korruption jævnfør resultaterne tidligere gennemgået. Men Larsen & Jensens logik kan sagtens anvendes til de andre områder, som præger mediedækningen af afrikanske lande. Pointen er her, at når afrikanske portrætteres som specielt kriminelt og konfliktfyldt med humanitære kriser, så fungerer Vesten som modsætningen. Her kommer Afrika til at fremstå som et kontinent med exceptionelt meget kriminalitet, ulykker, konflikter og kriser, men vi oplever jo samme forhold i de vestlige lande. Det var i Danmark, en journalist blev myrdet og parteret på en ubåd. Det var i Norge, en terrorist skød og dræbte 67 unge. Det var i Frankrig, vi har set store protester fra 'de gule veste'. Under udarbejdelsen af dette speciale er det samtidig Italien, Spanien, Frankrig, Storbritannien og USA, der er nogle af de hårdest ramte af coronavirussen, og mest af alt må siges at være de syge og kriseramte modsat landene i Afrika.

Men resultaterne peger dog ikke mod, at Afrika fremstilles som et mørkt kontinent med vilde og primitive stammefolk. Dette vil være en overdrivelse og hører nok mest af alt fortiden til. Dette kan muligvis skyldes, at udenrigskorrespondenter er blevet mere opmærksomme på de her problematiske skildringer gennem tiden (Nothias, 2018: 1154; Vicente, 2013: 24; Rodny-Gumede, 2016: 91; Conrad, 2015: 275). Dog kan vi gennem resultaterne stadig se spor af en klassisk afropessimistisk fremstilling af Afrika fra danske mediers side, som ikke bør ignoreres, men samtidig heller ikke blæses ud af proportioner. Spørgsmålet er også, om Afrika ville være det eneste kontinent, som ville blive fremstillet primært bestående af kriminalitet, ulykker og konflikter eller om det samme ville gøre sig gældende for andre? Et nærmere komparativt studie af verdens lande og kontinenter ville kunne undersøge dette nærmere, hvor man ville kunne undersøge, hvad som kendetegner kontinenternes dækning mest. Er politik mest populært i Europa og Nordamerika, grundet

USA? Er det primært om sport/fodbold, hvad angår Sydamerika, og handler det kun om Kina i Asien?

Kan Afrika ikke klare sig selv?

Ideen om, at Afrika ikke kan klare sig selv uden en form for vestlig intervention, er en af aspekterne ved afropessimismen. Dette er dog ikke et aspekt, som skinner igennem med tydelighed i resultaterne af denne undersøgelse. Resultaterne indikerer dog, at Afrika fremstilles som et kontinent bestående af politisk ustabilitet og problemer, men de peger ikke på, at Afrika ikke kan klare sig selv og må have behov for en form for vestlig intervention for at blive reddet. Dog var det sparsomt med artikler, hvorpå det fremgår, at Afrika *kan* klare sig selv. Der var et par enkelte om demokratiske valg, som blev afholdt på kontinentet, men der var næsten altid opfølgende oplysninger om mulig valgsvindel eller andet tvivlsomt ved resultaterne.

Det er muligt, man kunne nå frem til ideen om, at Afrika ikke kan klare sig selv, hvis man inkluderede debatstof i undersøgelsen, hvor der er kronikker og debatindlæg, som peger på, at Vesten bør tage ansvar og løfte sin del af opgaven. Men overordnet set fremstår det afrikanske kontinent ikke som et, der ikke kan klare sig selv, men derimod nærmere som et kontinent, der er udfordret ved at have problemer og politisk ustabilitet. Om dette skal løses af Vesten, må være op til egen fortolkning.

Er Afrika dømt til at fejle på forhånd?

Mediernes kontinuerlige fokusering på negative emner er med til at styrke den forankret ide om, at Afrika er et kontinent uden meget håb. Dog er der ikke tegn på, at dækningen af Afrika fra danske mediers side bærer præg af at have en forudindtaget holdning til Afrika, og at man skulle dømme dem ude på forhånd. Dog er artikler som "Mozambique formåede ikke det, som Indien kunne" af Jyllands-Posten fra juni 2019[10] med til at lave unfair sammenligninger, hvor de afrikanske lande med stor sandsynlighed er dømt til at fejle på forhånd. Artiklen handler om, at de to lande blev ramt af lignende cykloner, men Indien formåede at evakuere store dele af befolkningen for de værst ramte områder, mens Mozambique ikke formåede dette. I denne sammenligning er Mozambique dømt til at tabe på forhånd, da landet er blandt verdens fattigste målt på BNP per indbygger og det andet land ses som den næste store økonomi, der for alvor skal til at boome på samme måde som Kina.

[10] Infomedia-ID e73ba984

Det rigtige Afrika er subsaharisk

Det subsahariske Afrikas modsætning er Nordafrika. Ifølge FN, så består denne region af landene Marokko, Algeriet, Tunisien, Libyen, Egypten og Sudan. Disse lande står samlet set for 39,3% af den samlede dækning. Dette efterlader de resterende 48 subsahariske lande med 60,7% af den samlede dækning. Disse tal fortæller midlertidig intet om, at medierne ser på Afrika som subsaharisk i sig selv. Men på den anden side, så viser det, at der er stor forskel på, hvorvidt du er et nordafrikansk land kontra et subsaharisk i forhold til hvor ofte, der skrives om landet. Dette tydeliggør Nothias' (2012: 55) pointe, at det subsahariske Afrika essentialiseres og racialiseres, hvilket skaber høj selektivitet hos nyhedsmedierne. Det vil sige, at historier involverende subsahariske, sorte lande nedprioriteres hos medierne, mens nordafrikanske, arabiske lande opprioriteres, idet de ses som værende noget andet i forhold til de subsahariske lande i europæernes øjne (Bassil, 2011: 379). For eksempel ses det i Politikens artikel "To arabiske diktatorer væltet på to uger - nu i Sudan" fra april[11], som handler om den sudanesiske diktators fald, kort tid efter Algeriets præsident er gået af. Ikke en eneste gang i artiklen nævnes det, at landene er afrikanske eller ligger i Afrika. De ses udelukkende som arabiske. Dette stiller spørgsmålet om, hvorvidt der er en fair skillelinje at lave. Men samtidig er det en, som man har gjort længe, som bliver svær at ændre på. Men det er også derfor, at jeg valgte at inkludere de nordafrikanske lande, fordi de jo geografisk set er en del af Afrika, og derfor bør man fokusere på denne fordeling. Spørgsmålet er så, om det er en fair fordeling, og om hvorfor danske medier foretrækker historier om arabiske lande i Afrika. Er det fordi landene er tættere på Danmark rent geografisk? Fordi vi har flere immigranter fra disse lande rundt i Europa? Fordi race spiller ind i dækningen? En typisk marokkaner ligner med stor sandsynlighed mere en sydeuropæer eller sågar en etnisk dansker fremfor den typiske congolesiske person. Eller spiller det en rolle, at disse lande er nemmere at rejse ind i, da de som oftest er rigere og dermed har en bedre infrastruktur? Disse spørgsmål kan være svære at svare på, men det er tydeligt, at nordafrikanske lande prioriteres fremfor de subsahariske.

Viderefører vestlige medier den afropessimistiske forståelse af Afrika?

Et sidste aspekt af afropessimismen er som bekendt ideen om, at vestlige medier viderefører disse afropessimistiske forestillinger om det afrikanske kontinent. Afropessimismen i nyhedsdækningen kan i vide udstræk ses ud fra, om den udelukkende fokuserer på problemer og begivenheder af negativ karakter og tonen af nyhedshistorierne er negativ. På denne måde

[11] Infomedia ID e72751e5

kan vi se ud fra undersøgelsen og analysens resultater, at de danske medier er med til at videreføre en afropessimistisk forståelse af det afrikanske kontinent. Emner af negativ karakter som kriminalitet, ulykker, konflikter og humanitære kriser dominerer nyhedsdækningen hos danske medier og tonen er med visse forbehold overvejende negativ på tværs af alle medier, nogen mere end andre. Dermed kan man sige, at de danske medier bidrager til at videreføre den afropessimistiske forståelse af Afrika. Dog er den ikke helt så firkantet og unuanceret, som de gamle eksempler jeg tidligere har opridset i specialet. Derfor kunne en nærmere undersøgelse i, hvorvidt dækningen har ændret sig gennem årenes løb ud fra samme kriterier, være interessant. Får afrikanske lande flere artikler om sig nu om dage? Er journalisterne mere til stede? Og er der fokus på mere positive emner nu end førhen? Men for nuværende er danske medier med til at viderebringe den overvejende afropessimistiske forståelse af det afrikanske kontinent.

Diskussion

Hensigten med analysen var at besvare første del af problemformuleringen: *Med afsæt i teori om afropessimisme vil jeg i specialet undersøge, hvordan det afrikanske kontinent bliver dækket i danske aviser i forhold til emner, tone, tilstedeværelse og nyhedstelegrammer*. Som analysen har vist, så er der afropessimistiske tendenser at spore i danske mediers dækning af det afrikanske kontinent. Emnerne, der dækkes, er med til at skabe et billede af det eksotiske Afrika, som er præget af meget kriminalitet, ulykker, humanitære kriser samt konflikter og protester. Desuden dækkes kontinentet ujævnt og sparsomt med en overvejende negativ tone og uden journalisternes tilstedeværelse. På journaliststudierne er noget af det første, vi lærer, at det er vigtigt at snakke med kilderne og møde dem. Men de danske medier møder sjældent de afrikanere, som de skriver om. Den fraværende og afropessimistiske form for dækning har flere konsekvenser, som vil blive diskuteret i det følgende afsnit. Denne del af specialet har hensigten med at besvare den anden del af problemformuleringen, som vedrører *hvilke konsekvenser, der kan være ved dækningen*.

Konsekvenserne af afropessimistisk dækning

Konsekvenserne af denne type dækning er flerfoldig. Konsekvenserne kan primært deles op i to overordnede kategorier. For det første er der konsekvenser, som relaterer sig til selve de afrikanske lande på kontinentet og dets befolkning. For det andet, så har det også konsekvenser for den danske befolknings syn på Afrika og hvordan vi kan identificere os med den afrikanske befolkning og de afrikanske lande.

Den afrikanske side

Ifølge den konstruktivistiske skole indenfor internationale relationer, så har ideer magt (Schorr, 2011: 38). På den måde har forestillinger, ideer og billeder internationale konsekvenser (ibid.: 39). Dette gør sig især gældende ved svagere stater, som Afrika har mange af. Disse kan hverken anvende økonomiske magt, militære muskler eller diplomatiske relationer som en måde at få deres vilje på (Onwudiwe & Ibelema, 2003: 5). Svagere stater er afhængige af mindre håndgribelige faktorer for at fremme deres egen agenda. Dermed er den svage stats image utrolig vigtig i en forhandlingssituation med de mere magtfulde stater (ibid.). Dermed kan man sige, at ideen eller opfattelsen af et land kan have store konsekvenser for landet, som også tidligere er blevet gennemgået i specialet. Der er især økonomiske og politiske konsekvenser ved en afropessimistisk dækning. Opfattelsen af lande påvirker nemlig konkurrencedygtigheden for landene med hensyn til at kunne tiltrække forbrugere, studerende, investeringer, turister samt at få kulturelle- og sportsbegivenheder til landene, få opmærksomheden fra internationale medier, supranationale organisationer og andre lande (Anholt, 2007: 3; Saunders, 2017: 3)

Fænomenet afropessimisme var især tydeligt tilbage i 80'erne og 90'erne blandt vestlige medier. Her var dækningen præget af stereotyper, der havde stor effekt på Afrikas egen selvtillid, men især økonomisk havde det også store konsekvenser. Den afropessimistiske dækning præsenterede Afrika som et meget mere risikofyldt kontinent at investere i, end det rent faktisk var (Mkandawire, 2014: 171). Udenlandske investeringer vurderes til at være nøglen til vækst og udvikling i Afrika (Schorr, 2011: 24), men disse potentielle investeringer blev muligvis forkastet grundet den afropessimistiske dækning af Afrika fra diverse medier gennem årene. For hvor attraktiv er et afrikansk land at investere i, hvis landet, som du primært har fået oplyst information om gennem medierne, fremstår som en terrorfælde? Der ville en virksomhed med stor sandsynlighed afvise at undersøge landet nærmere allerede på forhånd, da de kan se usikkerheden. Udenlandske investeringer er nemlig baseret på en masse risikofaktorer, som afrikanske lande ikke klarer sig godt på baseret på den danske dækning af dem. Regeringsstabilitet, interne og eksterne konflikter, korruption, etniske spændinger, lov og orden og demokrati er alle faktorer, som vurderes at være vigtige, når virksomheder vælger at investere i et land (Busse & Hefeker, 2007: 397). Dette er også, hvad som har gjort sig gældende i Afrika (Schorr, 2011: 44-45). Især korruption rangeres som værende en stor grund til, at man bliver væk fra Afrika med sine investeringer (ibid.). Grunden kan være, at Afrika bliver portrætteret generelt som værende særligt korrupt (Larsen & Jensen, 2019: 3). Men

hvordan forklarer det så den store mængde investeringer, som Asien har modtaget gennem flere år, fordi som Schorr (2011: 45) argumenterer, så er det alment kendt, at man må bestikke sig frem, når man laver forretning i Kina, og det er endda for større beløb, end man ser i Afrika. Måske skyldes det, at man har denne indgroet ide om Afrika som værende uhelbredelig korrupt, som gennem flere årtier er blevet videreført i medier, bøger, film og andet som en del af den afropessimistiske tilgang til forståelsen af det afrikanske kontinent. Det kan selvfølgelig også være, at afrikanerne bare er sværere at bestikke end asiaterne i sidste ende.

Men man kan snakke nok så meget om specifikke faktorer for, at Afrika ikke modtager investeringer, men Shelley (2004: 14) peger på, at hovedgrunden for, at Afrika er blevet marginaliseret på investeringer, er, at folk simpelthen ikke kender nok til kontinentet. Vi hører ikke nok fra kontinentet, og det, vi hører, er potentielt gamle forestillinger, som bliver gentaget og gentaget. Dermed ser det ikke godt ud for de afrikanske lande, når man ser på de mest populære emner i den danske dækning samt den begrænsede mængde dækning og tilstedeværelse på kontinentet. Det bliver svært at tiltrække danske virksomheder på baggrund af dette. Dog ville en håndfuld danske investeringer ikke redde hele kontinentet og skabe stor økonomisk vækst, da Danmark simpelthen er for lille et land til dette. Men vi giver trods alt en del udlandsbistand til det afrikanske kontinent. Faktisk gav vi hele 2,8 milliarder kroner i udlandsbistand til afrikanske lande i 2017[12] (Danida, 2017). Men en afropessimistisk dækning kan være med til at skabe donortræthed (de B'béri & Louw, 2011a: 337), hvorpå nationer ikke ønsker at sende bistand til Afrika, fordi de ikke mener, det vil hjælpe noget i sidste ende. Ifølge van de Walle (1999: 339) var der i 90'erne en stor frustration og voksende kynisme blandt bistandsydere omkring hjælpen til Afrika. Noget, som ville kunne få udlandsbistanden til at falde for flere lande. Når afrikanske lande bliver portrætteret, som om de stadig har problemer, på trods af at man har sendt penge deres vej i årevis, giver det anledning til, at man ikke tror, at hjælpen virker. Dette kan for eksempel også ses i Danmarks udlandsbistand, som er faldet med over 1 milliard kroner siden 2013 frem til 2017 (Danida, 2013). Ifølge Olsen (2001: 669) har mediedækningen i tilfælde af kriser meget at sige, hvorvidt politikerne i europæiske lande ønsker at reagere med politiske tiltag. Grunden skyldes, ifølge Olsen (ibid.), at politikerne til dels følte en form for medfølelse, men samtidig også at deres vælgere presser dem til at reagere. Og netop denne medfølelse kan være uhyre vigtig at skabe, men det kan samtidig være umuligt, hvis identifikationen ikke opstår i dækningen.

[12] 2017 er det seneste år, som Danida har komplette tal fra.

Men en af de største konsekvenser for afrikanerne er mere personlig. Det handler om vores opfattelse af den almene afrikaner baseret på dækningen. Når vi møder en med baggrund i et afrikansk land vil vi hurtigt danne billeder i vores hoveder af, hvilken type personen er på baggrund af vores forudindtagede opfattelser. Dette er med til at stille afrikanerne i et negativt lys fra starten af og de skal på en måde kæmpe sig op fra et potentielt negativt udgangspunkt. Det samme gør sig ikke helt gældende for mange andre lande, da dækningen er mere fyldestgørende. Vi ved jo, at ikke alle nordmænd er højrefløjsterrorister grundet en enkelt hændelse eller Østrig består af gamle mænd, der holder deres børn fanget i årtier. Men det ved vi, fordi vi hører mere fra disse lande og journalisterne kan være til stede. Men samtidig har disse lande heller ikke den samme historik med en tvivlsom racistisk opfattelse, som Afrika i flere århundrede har været ude for. Derfor kunne løsningen måske være, at man skulle forsøge at få helheden af de afrikanske lande med. Størstedelen af de afrikanske lande kan nemlig umuligt være tilfredse med, hvordan deres image ser ud, efter de har været gennem mediemøllen. Heller ikke den danske. Spørgsmålet er så, om det er de afrikanske landes egen skyld, eller om det er mediernes. På den ene side, så har de afrikanske lande jo mange problemer, men samtidig bliver de grundet den lave tilstedeværelse af journalister i landet sjældent hørt selv. De har ikke nogen mulighed for selv at skabe deres egen fortælling, da de sjældent interviewes. Det afrikanske perspektiv udebliver.

Den danske side

Den sparsomme mængde dækning af flere afrikanske lande kan være med til at skabe et forsimplet billede af landene for den danske læser. Et øget fokus på al negativiteten og elendigheden i Afrika kan potentielt set også skabe en form for "compassion fatigue" (Moeller, 1999: 2), hvor læserne i sidste ende vil være ligeglade med nyhederne, når de bare handler om det samme om og om igen. Vi journalister har et enormt ansvar i at formidle information omkring andre lande og deres regeringer, da det er os, der viderebringer den største mængde af information om andre landes forhold (Saunders, 2017: 1). Ved udgangen af 2019 er det eneste, danskerne ved om Madagaskar, at de vandt en fodboldkamp ved de afrikanske mesterskaber, og der druknede flygtninge ud fra Mauretaniens kyst. Og ellers kan man læse, at Mali er fyldt med terror og andre angreb, at Algeriet har været fyldt med protester og Sydafrika stadig har safariparker og ulighed. Set ud fra dette, er medierne med til at opretholde vores allerede eksisterende opfattelser af Afrika, hvor landenes nuancer virker til at være ikkeeksisterende. Men kan det virkelig passe, at de afrikanske lande kan opsummeres så nemt gennem et helt års dækning? Sådan kan det i hvert fald virke til i danske medier, fordi

det er begrænset, hvad vi får at vide fra afrikanske lande. Og med mængden af nyhedstelegrammer, som hersker i den samlede dækning, svækker det varieteten af afrikanske nyheder. Men hvorfor er der så ikke flere historier om afrikanske lande i danske medier? Og hvorfor er de så korte og oftest handlende om negative emner? Det kan der være flere grunde til. Undersøgelsen har peget i retning af, at medierne ikke vurderer, at afrikanske historier sælger aviser. Det kan ses ud fra den begrænset mængde af forsidehistorier involverende afrikanske lande. Men måske handler det mere om, at medierne i begrænset omfang forsøger at identificere sig med den afrikanske virkelighed? Danske medier er næsten aldrig til stede, når de skriver om afrikanske lande, og hvordan skal de så præsentere et Afrika, som er interessant for de danske læsere, når de ikke engang selv tager sig tiden til at snakke med afrikanerne eller se de afrikanske forhold for dem selv?

"Vi kan bedre identificere os med en hvid mand i bil, end en gul mand på cykel, eller en neger, der løber", sagde cand.phil. Anders Fogh Jensen på DR2 (2013) for nogle år siden under en debat om den store mediedækning i forbindelse med bomberne i Boston for at retfærdiggøre, hvorfor den begivenhed fik så meget mere dækning end alt andet. Citatet er skarpt, måske endda over grænsen. Men der gemmer sig også en snert af virkeligheden i citatet. Danmark er et homogent land uden megen mangfoldighed. Man er ikke vant til det, som er anderledes. Og samtidig har vi også vores egne "pictures in our heads" (Lippmann, 1922: 3-32). Det er med til at skabe et forsimplet billede af Afrika i vores hoveder til at begynde med, fordi vi ikke kan klare alt den varietet, som kontinentet består af. Vi kan være bange for det ukendte, men i medierne fascinerer det os samtidig. På det afrikanske kontinent fascineres vi af det eksotiske og det farlige. Det, som får Afrika til at fremstå som anderledes fra os selv. Derfor er der muligvis ikke interesse i historier, der får os til at identificere os med afrikanerne, men derimod mere interesse i historier, der fascinerer os. Når dækningen af Afrika primært reduceres til at være nyhedstelegrammer eller artikler skrevet fra et kontor i København, så giver det heller ikke mulighed for at kunne identificere sig med det afrikanske folk på nogen måde. Man ender i en ond cirkel vedrørende nyhedskriteriet identifikation. Historier vælges fra, fordi man ikke kan identificere os med afrikanere, men samtidig gør man sig heller ikke umage med at skabe identifikationen i første omgang. Identifikationskriteriet skaber i sidste ende mere distance fremfor nærhed, da det er en måde at ekskludere andre kulturer på, fordi vi ikke umiddelbart kan identificere os med dem. Derfor ender man fastlåst uden mulighed for at komme sig nærmere det afrikanske folk og kultur. En modvægt til dette kunne være at se på, hvordan Puk Damsgård fra Danmarks Radio har dækket Mellemøsten i en årrække. Det har resulteret i en Cavlingpris til hende og en større indsigt fra os danskere i mellemøstlige forhold, selvom der ikke altid er en dansker-vinkel på hendes historier. Men

med indlevelse, nærhed og grundigt arbejde har hun skabt en form for identifikation med befolkninger langt borte fra den danske virkelighed.

Men det vil være svært at gøre i Afrika, fordi det er samtidig ikke et nemt kontinent at dække som journalist (Wrong, 2016). Fair (1993: 7) opsummerer farerne, der blandt andet inkluderer, at kilder ikke ønsker at tale af hensyn til deres egen sikkerhed, der er svære rejseforhold, meget censur og dårlige kommunikationsmuligheder. Kontinentet er samtidig komplekst, måske endda for komplekst for den almene dansker og dermed den almene avislæser. Man har ikke tid eller lyst til at læse 20 siders kontekstualisering af en konflikt i Cameroun. Men samtidig er det også uforsvarligt bare at reducere sådanne konflikter til uenigheder eller et spørgsmål om etnicitet. Der er en gylden middelvej et sted, men hvor den er, kan være svært at svare på. Hvad som ikke hjælper, er den manglende tilstedeværelse på kontinentet. Hvordan skal man som dansker kunne interessere sig for en afrikansk konflikt, hvis man ikke har mulighed for at komme nærmere, møde aktørerne og ofrene samt få en dansk vinkel på det? Og det hjælper heller, ikke at når medierne er til stede, skriver de om rejser til kontinentet. På den måde skaber det en afstand til kontinentet, som kun vurderes at være værd at tage til fra mediernes side, når man kan få sig en gratis rejse med i købet. Det er dog ikke lige til for nyhedsmedierne at skulle have en fast base i Afrika, så det ikke ender med faldskærmsjournalistik. Det er nemlig rigtig dyrt at have faste udenrigskorrespondenter for aviserne. Derfor er antallet af dem også faldet globalt. Dette reducerer dækningen til nyhedstelegrammer og i sidste ende overflødiggør det anvendelsen af egne danske korrespondenter på det afrikanske kontinent. Med kun en tilstedeværelse på kontinentet på 12,2% for året 2019, hvorfor så overhovedet have udenrigskorrespondenter, der beskæftiger sig med Afrika? Medierne er så afhængige af at tjene penge alligevel, at de måske bare burde spare denne dækning helt væk og overlade det til nyhedsbureauerne. Majoriteten af den danske dækning er allerede baseret på nyhedstelegrammer alligevel, så hvorfor ikke bare tage det sidste skridt og lade det være op til disse at dække Afrika for dem? Hvis der så sker en hændelse i Afrika, hvor danskere er involveret, kunne man eventuelt sende en korrespondent afsted, så man får den unikke danske vinkel på sagen, hvor de danske læsere i så fald ville kunne identificere sig med danskeren i historien. Ud fra identifikationskriteriet virker dette til at være det eneste, som rent økonomisk giver mening for de danske medier. Men dette kommer så også med konsekvensen af, at man nærmest giver op på at lære mere om Afrika. Man giver op på at få danskerne til at forstå Afrika bedre. Og i sidste ende giver man muligvis op på dækningen af Afrika.

Konklusion og videre forskning

Konklusion

Dette speciale har haft som mål at undersøge, hvordan mediedækningen af det afrikanske kontinent i danske medier ser ud i 2019 med afsæt i teorien om afropessimisme. For at besvare dette spørgsmål har jeg gennemgået, hvordan medierne kan påvirke folks opfattelser af andre lande og dets folk, hvordan der er sket en reducering af antallet af udenrigskorrespondenter globalt set og gennemgået afropessimismens oprindelse og kommet med bud på definitioner samt givet et overblik over afropessimistisk dækning i medierne gennem tiderne. Dette gjorde mig i stand til at kunne analysere mediedækningen af Afrika fra danske mediers side gennem en kvantitativ indholdsanalyse af i alt 1.139 artikler fra ni af de største danske aviser, hvor analyser af antallet artikler om landene, artiklernes omfang, tonen, emnerne, journalisternes tilstedeværelse samt andelen af nyhedstelegrammer og forsider blev foretaget.

Analysen af de 1.139 artikler om landene blev illustreret gennem en kortlægning af kontinentet. Resultaterne af kortlægningen påviste, at der er en lille kerne af de afrikanske lande, som modtager majoriteten af opmærksomheden fra de danske medier. Disse er primært nordafrikanske og tegnes af mange som ikke værende en del af 'det rigtige Afrika'. Derudover bestod kernen primært af engelsktalende eller arabisktalende lande. Resten af landene på kontinentet oplevede sparsom eller decideret mangelfuld dækning for året 2019. Analysen af artiklernes omfang pegede på, at artiklerne overvejende var af kort længde, som påviser lidt spalteplads til afrikanske historier hos danske medier. Ved nærmere undersøgelse viste det sig også, at størstedelen af de lange artikler kom fra rejsestof, som kan pege på, at medierne potentielt er med til at fastholde en forståelse af, at vild natur og safariparker er det eneste, som er værd at interessere sig for i dybden i de afrikanske lande. Analysen af tonen pegede på overvejende negativ tone hos de danske medier i dækningen af de afrikanske lande, der betyder, at afrikanske lande blev fremstillet i negativt lys. Men validiteten af dette kodekriterium blev svækket af en ikke helt tilfredsstillende interkoderreliabilitetstest, som dermed påviste, hvor svært det kan være at kode for tone i artikler. Men den absolutte enighed var dog stadig tilfredsstillende. Dog viste analysen af emnerne, at mediedækningen af Afrika fra danske mediers side overvejende bærer præg af afropessimistiske tendenser. Dette kommer til udtryk i mængden af artikler, som dækker klassiske afropessimistiske emner som kriminalitet, ulykker, konflikter og humanitære kriser. Disse er alle emner, som portrætterer de afrikanske lande som farlige, fejlende og konfliktfyldte, hvilket er med til at fremstille de afrikanske lande negativt overordnet set. De afropessimistiske tendenser kommer også til

udtryk i mængden af rejseartikler, som der skrives om de afrikanske lande. Disse er med til at fremstille Afrika som eksotisk og fascinerende, og bringer minder tilbage til de oprindelige opdagelsesrejsendes betragtninger af de afrikanske lande for flere årtier tilbage. Det store fokus på kriser og konflikter er dog ikke så overraskende, da det oftest er dette kriterie, som medierne hungrer efter, når de skal skrive udenrigsstof.

Specialet har også vist, at tilstedeværelsen af danske journalister på det afrikanske kontinent er meget sparsom, forsidehistorierne er få og anvendelsen af nyhedstelegrammer er høj. Dette giver lille mulighed for at kunne identificere sig med de afrikanske lande og deres befolkninger samt dybere forståelse af temaer på kontinentet. Alt i alt skaber det en overfladisk dækning uden fordybelse. Samtidig viser det også en underprioritering af kontinentet, hvor historier om afrikanske forhold ikke vurderes som essentielle nok for danske læsere til at være forsidehistorier. Den store mængde af nyhedstelegrammer lader det være op til nyhedsbureauerne om at skabe billedet af de afrikanske lande for de danske læsere og dermed vil de sidde med størstedelen af den agendasættende magt. Derudover mindsker det også varieteten i nyhederne, som befolkningen konsumerer.

Med afsæt i teorien om afropessimisme har specialet dermed påvist, at mediedækningen af de afrikanske lande fra de danske medier har afropessimistiske træk. Men mediedækningen lever ikke op til en afropessimistisk tilgang i fulde drag på den traditionelle facon, hvad angår dækningen af det afrikanske kontinent fra mediernes side. Vi er trods alt kommet en del videre fra den meget stereotypiske fortælling om afrikansk elendighed. Men der er tydelige problemer ved den danske dækning set i forhold til fordelingen af antallet af artikler på tværs af landene, de negative emner der skrives om, journalisternes manglende tilstedeværelse og den store mængde af nyhedstelegrammer.

Den anden del af problemformuleringen relaterede sig til, hvilke konsekvenser der er ved en afropessimistisk dækning af det afrikanske kontinent. Gennem en diskussion har specialet fremvist de potentielle konsekvenser ved en afropessimistisk dækning. Dette blev set ud fra to sider; den afrikanske og den danske. I henhold til konsekvenserne på den afrikanske side, så er der især politiske, økonomiske og sociale konsekvenser, som denne type dækning skaber. Svage afrikanske lande får mindre politisk magt qua deres dårlige image skabt af dækningen i forhandlinger med stærkere nationer. Der kommer samtidig færre udenlandske investeringer i afrikanske lande, når landene bliver fremstillet som korrupte, farlige og med stor risiko, og konstant negative historier om afrikanske lande kan være med til at reducere mængden af udlandsbistand til kontinentet, fordi bistandsyderne vil opleve, at deres penge ikke hjælper på problemerne, selvom de potentielt rent faktisk gør. De danske konsekvenser af en afropessimistisk dækning gør sig gældende ved, at danskerne får et

forsimplet billede af de afrikanske lande og deres befolkning præsenteret i medierne. Danskerne får det potentielt svært ved at kunne identificere sig med den almene afrikaner, når de aldrig får muligheden for at møde dem i de danske medier ved journalisternes tilstedeværelse. Det ender i en ond cirkel, hvor afrikanske historier vælges fra, fordi de ikke lever op til identifikationskriteriet, men samtidig gør man sig heller ikke umage med at forsøge at skabe identifikation, når man ikke er til stede.

Specialet har til slut påvist, at dette er et vigtigt emne at undersøge nærmere og man kan retmæssigt være kritisk over for den danske presses dækning af afrikanske lande. Dækningen af Afrika er overvejende disproportional og består primært af negative emner og rejsestof, hvor størstedelen er viderebragt fra nyhedsbureauerne. Noget, som medierne bør være opmærksomme på for at skabe et mere fuldstændigt billede af Afrika, som er et kontinent, der ikke bør overses. Det afrikanske kontinent vurderes til at spille en vigtig rolle i fremtiden, hvor befolkningstallet ventes at stige massivt. Derfor må kontinentet ikke ignoreres eller reduceres til enkelthistorier, der ikke er i stand til at vise flere aspekter af den afrikanske virkelighed. Vi er kommet langt i forbedringen af dækningen af det afrikanske kontinent, men spørgsmålet er, om vi er kommet langt nok? Videre forskning vil kunne sætte endnu større lys på problemerne og mulighederne ved den danske dækning. Dette er noget, der bør være fokus på, og som mediehusene ikke må ignorere.

Videre forskning

Dette speciale danner grobund for en rækker muligheder for yderligere forskning på området. Som nævnt har det været begrænset, hvor undersøgt området har været i dansk kontekst. For nuværende har man dermed et udgangspunkt for videre undersøgelser på emnet. Overordnet set har specialet vist tendenser på afropessimistisk dækning i 2019, men har situationen forbedret sig gennem tiderne? En sammenligning med tidligere år ville kunne sætte yderligere lys på dette, hvorpå man kunne lave et komparativt studie. Der er også mulighed for en anden type komparativt studie. Dette speciale har kun fokuseret på det afrikanske kontinent. Dermed ved man kun, hvordan de afrikanske landes mediedækning var for 2019. Der mangler yderligere sammenligningsgrundlag fra andre lande for at kunne sætte disse resultater i et større perspektiv. Hvordan ser en lignende kortlægning og kvantitativ indholdsanalyse af det sydamerikanske kontinent for eksempel ud?

Specialet viste også, at danske journalisters tilstedeværelse på det afrikanske kontinent var meget sparsom i 2019. Dette hænger med stor sandsynlighed sammen med den generelle tendens med nedskæringer i udenrigskorrespondenter globalt set, da dette er dyrt for

mediehusene. Dermed kunne yderligere forskning se på, hvorvidt tilstedeværelsen af danske journalister på det afrikanske kontinent svinder ind eller er voksende. Og om dette er en generel tendens på verdensplan for danske korrespondenter. Desuden kunne yderlige studier også undersøge, hvorvidt korrespondenter rent faktisk giver en merværdi for forbrugerne af medierne i henhold til udenrigsdækningen, eller om det egentlig er lige meget for læserne, hvor nyhederne kommer fra.

Ud fra specialets resultater bør man klart undersøge diskursen af artiklerne skrevet om de afrikanske lande, da undersøgelsen af tonen alene ikke har været nok til at kunne fastslå med sikkerhed, at dækningen af afrikanske lande primært er negativ. En diskursanalyse vil også kunne se nærmere på, hvordan Afrika bliver repræsenteret i danske medier, som vil være relevant at tage fat på qua dette speciales resultater af især emnefordelingen. Det ville i den forbindelse være interessant at se, om man også kan finde afropessimistiske tendenser i en diskursanalyse.

Litteraturliste

Achebe, C. (1977) “An Image of Africa: Racism in Conrad’s ‘Heart of Darkness.’ ” Massachusetts Review 18.4: 782–94.

Ahluwalia, P. (2000) "Towards (Re)Conciliation: The Post-Colonial Economy of Giving”. Social Identities, Vol. 6, No.l.

Anholt, S. (2005). Anholt nation brands index: How does the world see america? Journal of Advertising Research, 45(3), 296-304

Anholt, S. (2007). Competitive Identity: A new model for the brand management of nations, cities and regions. Policy & Practice-A Development Education Review, (4)

Ayisi, F., & Brylla, C. (2013). The politics of representation and audience reception: Alternative visions of Africa. Research in African Literatures, 44(2), 125-141

Bassil, N. R. (2011). The roots of Afropessimism: the British invention of the ‘dark continent’. Critical Arts, 25(3), 377-396

Berlingske (2020). Avisen i undervisningen. https://aiu.dk/mediehandbogen/medier/avisformater/ (Tilgået d. 10/05/2020)

Bielsa, E. (2008). The pivotal role of news agencies in the context of globalization: a historical approach. Global Networks, 8(3), 347-366

Biney, A. (1997). "The Western Media and Africa: Issues of Information and Images." Interstate - Journal of International Affairs, 1996/1997(2). http://www.inquiriesjournal.com/a?id=1156 (Tilgået d. 25/04/2020)

Bunce, M. (2013) Reporting from “the field”: foreign correspondents and the international news coverage of East Africa, unpublished PhD thesis, University of Oxford, Oxford.

Bunce, M. (2014). International news and the image of Africa: new storytellers, new narratives? I: Images of Africa: Creation, Negotiation and Subversion. (pp. 42-62). Manchester: Manchester University Press.

Bunce, M. (2015). International news and the image of Africa: new storytellers, new narratives. I: Images of Africa: Creation, negotiation and subversion, 42-62

Bunce, M. (2017). The international news coverage of Africa: beyond the “single story”. I Africa's Media Image in the 21st Century (pp. 17-29). Routledge

Bunce, M., Franks, S., & Paterson, C. (2017). Introduction: A new Africa’s Media Image?. I Africa's Media Image in the 21st Century (pp. 1-13). Routledge

Busse, M., & Hefeker, C. (2007). Political risk, institutions and foreign direct investment. European journal of political economy, 23(2), 397-415

Chang, T. K. (1998). All countries not created equal to be news: World system and international communication. Communication research, 25(5), 528-563

Chari, T. & Namo, M. (eds) (2014) African Football, Identity Politics and Global Media Narratives: The Legacy of the FIFA 2010 World Cup, London: Palgrave Macmillan.

Cocking, B. (2009). Travel journalism: Europe imagining the middle east. Journalism Studies, 10(1), 54-68

Cocking, B. (2014). 'Out There': Travel Journalism and the Negotiation of Cultural Difference. I Travel Journalism (pp. 176-192). Palgrave Macmillan, London

Conrad, D. (2015). "The Freelancer–NGO Alliance." Journalism Studies 16 (2): 275–288.

Conrad, J. (1899): Heart of Darkness. Washington Square Press, New York, 1972 edition.

Danida (2013). Danmarks bilaterale bistand til Afrika. https://openaid.um.dk/da/oda/qma/?Y=2013

Danida (2017). Danmarks bilaterale bistand til Afrika. https://openaid.um.dk/da/oda/qma/?Y=2017. Tilgået d. 20/05/2020.

de B'béri, B. E., & Louw, P. E. (2011a). Afropessimism: a genealogy of discourse. Critical Arts, 25(3), 335-346

de B'béri, B. E., & Louw, P. E. (2011b). 'Special issue: the Afropessimism phenomenon'. Critical Arts, 25, 335-466.

Douglass, P., Terrefe, S. D., & Wilderson III, F. B. (2018). Afro-Pessimism. Oxford Bibliographies. https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780190280024/obo-9780190280024-0056.xml (Tilgået 26/04/2020).

DR2 (2013). Udsendelsen "#DR2". http://hdl.handle.net/109.3.1/uuid:7d7ab2e1-3133-4310-a3d1-97d88c93fe4d (Tilgået 08/05/2020).

Dunn, K. (1996). Lights… Camera… Africa: Images of Africa and Africans in Western popular films of the 1930s. African Studies Review, 39(1), 149-175

Ebo, B. (1992) 'American Media and African Culture', s. 15–25 i B. Hawk (ed.) Africa's Media Image. New York: Praeger

El Zein, H., & Cooper, A. (1992). New York Times coverage of Africa, 1976-1990. Africa's media image, 133-148.

Elmelund-Præstekær, C. (2014). Analyse af medieindhold i bredden. I D. N. Hopmann, & M. Skovsgaard, Forskningsmetoder og journalistik og politisk kommunikation. Hans Reitzels Forlag.

Eskjær, M. F., & Helles, R. (2015). Kvantitativ indholdsanalyse. Frederiksberg: Samfundslitteratur

Evans, M., & Glenn, I. (2010). "TIA-this is africa": Afropessimism in twenty-first-century narrative film. Black Camera: An International Film Journal (the New Series), 2(1), 14-35.

Fair, J. E. (1993). War, famine, and poverty: Race in the construction of Africa's media image. Journal of Communication Inquiry, 17(2), 5-22

Fitzgerald, M. A. (1987). In defense of the Fourth Estate. Africa Report, 32(2), 24

Fournier, P., Nadeau, R., Blais, A., Gidengil, E., & Nevitte, N. (2004). Time-of-voting decision and susceptibility to campaign effects. Electoral Studies, 23(4), 661-681

Franks, S. (2010). The neglect of Africa and the power of aid. International Communication Gazette, 72(1), 71-84

Future Brand (2020) Future Brand Country Index. https://www.futurebrand.com/futurebrand-country-index. (Tilgået d. 28/03/2020).

Fürsich, E., & Kavoori, A. P. (2001). Mapping a critical framework for the study of travel journalism. International Journal of Cultural Studies, 4(2), 149-171

Galtung, J., & Ruge, M. (1965). The structure of foreign news: The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus crises in four Norwegian newspapers. Journal of International Peace Research, 2(1), 64–91.

Golan, G. J. (2008). Where in the world is Africa? Predicting coverage of Africa by US television networks. International Communication Gazette, 70(1), 41-57

Gordon, D. F., & Wolpe, H. (1998). The other Africa: An end to Afro-pessimism. World Policy Journal, 15(1), 49-59.

Graham, M., Milanowski, A., & Miller, J. (2012). Measuring and Promoting Inter-Rater Agreement of Teacher and Principal Performance Ratings. Online Submission

Guo, L., & Vargo, C. J. (2017). Global intermedia agenda setting: A big data analysis of international news flow. Journal of Communication, 67(4), 499-520

Harth, A. E. (2012). Representations of Africa in the Western news media: Reinforcing myths and stereotypes. Illinoisstate.edu.

Hawk, B. (Ed.). (1992). Africa's media image. Praeger Publishers

Hawk, B. (2017). Foreword. I Africa's Media Image in the 21st Century (s. xvi-xvii). Routledge.

Hopmann, D. N., Vliegenthart, R., De Vreese, C., & Albæk, E. (2010). Effects of election news coverage: How visibility and tone influence party choice. Political Communication, 27(4), 389-405

Jarosz, L. (1992). Constructing the dark continent: Metaphor as geographic representation of Africa. Geografiska Annaler: Series B, Human Geography, 74(2), 105-115

Journalisten (2019a). Debat: Neokoloniale rejsereportager fra Afrika burde være fortid. https://journalisten.dk/debat-neokoloniale-rejsereportager-fra-afrika-burde-vaere-fortid/ (Tilgået d. 14/05/2020)

Journalisten (2019b). Tre medier har ikke korrespondenter i Afrika – men afviser underprioritering. Fra https://journalisten.dk/tre-medier-har-ikke-korrespondenter-i-afrika-men-afviser-underprioritering/

Journalisten (2020). Corona, handelskrig og protester: Kina topper dagsordenen, men Philip Khokhar har landet for sig selv. Fra https://journalisten.dk/alene-i-kina/

Kabel, L., Holm, H. H., & Jørgensen, A. S. (2016). Mediernes (nye) verdensbilleder. Forlaget Ajour, Danmarks Medie-og Journalisthøjskole

Kalyango Jr, Y. (2011). Critical Discourse Analysis of CNN International's Coverage of Africa. Journal of Broadcasting & Electronic Media, 55(2), 160-179

Keane, F. (2004). "Trapped in a time-warped narrative", Nieman Reports, 15 September.

Kipling, R. (1899). The White Man's Burden: The United States and the Philippine Islands. New York: the New York Sun

Kunczik, M. (1997). Images of Nations in International Public Relations. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Landis, J. R., & Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. biometrics, 159-174

Larsen, R., & Jensen, S. (2019). The imagined Africa of the West: a critical perspective on Western imaginations of Africa. Review of African Political Economy, 1-11

Lippmann, W. (1922). Public Opinion. New York: Harcourt.

Lippmann, W. & Curtis, M. (1998). Public opinion (2. printing ed.). New Brunswick: Transaction

Louw, P. E. (2013). Soft power, being attractive to others, and nation branding in an epoch where the Pax Americana sets the pace. Ecquid Novi: African Journalism Studies, 34(3), 141-148

Martin, R. (1994) 'The Mass Media: Image and Reality – Africa's Media Image by Beverly G. Hawk', Journal of Modern African Studies 32(1): 183–9

Masmoudi, M. (1979). The new world information order. journal of Communication, 29(2), 172-185.

McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. Public opinion quarterly, 36(2), 176-187

McNelly, J. T. & Izcaray, F. (1986). International news exposure and images of nations. Journalism Quarterly, 63(3), 546-553

Mellese, M. A., & Müller, M. G. (2012). Mapping text–visual frames of sub-Saharan Africa in the news: A comparison of online news reports from Al Jazeera and British Broadcasting Corporation websites. Communication, Culture & Critique, 5(2), 191-229

Mkandawire, T. (2014). Can Africa Turn from Recovery to Development?. Current history, 113(763), 171-177.

Moeller, S. (1999) Compassion fatigue. How the media sell disease, famine, war and death. New York and London: Routledge.

Moumouni, C. (2003). L'image de l'Afrique dans les médias occidentaux: une explication par le modèle de l'agenda-setting. Les Cahiers du journalisme, 12, 152-68.

Mulwo, A. K., Tomaselli, K. G., & Francis, M. D. (2012). HIV/AIDS and discourses of denial in sub-Saharan Africa: An Afro-optimist response?. International Journal of cultural studies, 15(6), 567-582

Musa, A. O., & Yusha'u, M. J. (2013). Conflict reporting and parachute journalism in Africa: A study of CNN and Al Jazeera's coverage of the Boko Haram insurgency. Journal of Arab & Muslim Media Research, 6(2-3), 251-267

Nothias, T. (2012). Definition and scope of Afro-pessimism: Mapping the concept and its usefulness for analysing news media coverage of Africa. Leeds African Studies Bulletin, 74, 54-62.

Nothias, T. (2014). 'Rising', 'hopeful', 'new': visualizing Africa in the age of globalization. Visual Communication, 13(3), 323-339

Nothias, T. (2018). How western journalists actually write about africa: Re-assessing the myth of representations of africa. Journalism Studies, 19(8), 1138.

Obijiofor, L. (2009). Is bad news from Africa good news for Western media?. Journal of Global Mass Communication, 2(3/4), 38-54

Ojo, T. (2014). Africa in the Canadian media: The Globe and Mail's coverage of Africa from 2003 to 2012. Ecquid novi: African journalism studies, 35(1), 43-57.

Olsen, G. R. (2001). European public opinion and aid to Africa: is there a link?. The Journal of Modern African Studies, 39(4), 645-674

Olukoshi, A. (1999). State, conflict, and democracy in Africa: the complex process of renewal. State, Conflict, and Democracy in Africa, Boulder, Col.: Lynne Rienner

Onwudiwe, E. (u.å.) Afropessimism: https://science.jrank.org/pages/7475/Afropessimism.html (Tilgået 26/04/2020).

Onwudiwe, E. & Ibelema, M. (eds.) (2003). Afro-Optimism: Perspectives on Africa's Advances. New York: Praeger.

Paterson, C. (2011) The International Television News Agencies: The World from London, New York: Peter Lang.

Quartz Africa (2017). The world's youngest continent will keep being run by its oldest leaders. https://qz.com/africa/1162490/the-youngest-continent-keeps-on-being-run-by-the-oldest-leaders/ (Tilgået d. 11/05/2020)

Reese, S. D., Rutigliano, L., Hyun, K., & Jeong, J. (2007). Mapping the blogosphere: Professional and citizen-based media in the global news arena. Journalism, 8(3), 235-261

Rieff, D. (1998). In Defense of Afro-Pessimism. World Policy Journal, 15(4), 10-22.

Rodny-Gumede, Y. (2016). "Awareness Towards Peace Journalism Among Foreign Correspondents in Africa." Media and Communication 4 (1): 80–93.

Said, E. (1978). Orientalism. New York: Pantheon.

Salwen, M. B., & Matera, F. R. (1992). Public salience of foreign nations. Journalism Quarterly, 69(3), 623-632

Sambrook, R. (2010). Are foreign correspondents redundant?. Reuters Institute for the Study of Journalism, Department of Politics and International Relations, University of Oxford

Saunders, R. (2017). Popular Geopolitics and Nation Branding in the Post-Soviet Realm. London and New York: Routledge

Schmidt, S. J., & Garrett, H. J. (2011). Reconstituting pessimistic discourses. Critical Arts, 25(3), 423-440

Schmidt, S. & Mørk, M. (2016). Journalistikkens grundtrin. Roller. Krav. Metoder. Aarhus: Forlaget Ajour.

Schorr, V. (2011). Economics of Afro-pessimism: the economics of perception in African Foreign Direct Investment. Nokoko, 2, 23-62. Carleton University.

Schraeder, P. J., & Endless, B. (1998). The Media and Africa: The Portrayal of Africa in the New York Times (1955–1995). African Issues, 26(2), 29-35.

Scott, M. (2009). Marginalized, negative or trivial? Coverage of Africa in the UK press. Media, Culture & Society, 31(4), 533-557.

Shelley, S. (2004). Doing Business in Africa: A Practical Guide for Investors, Entrepreneurs and Expatriate Managers. South Africa: Zebra Press.

Spivak, G. & Guha, R. (eds.) (1988) Selected Subaltern Studies, Foreword by Edward Said, Oxford: Oxford University Press.

The Economist (2000). May 13th cover. https://www.economist.com/node/21519234

Tsagkias, M., De Rijke, M., & Weerkamp, W. (2011, February). Linking online news and social media. In Proceedings of the fourth ACM international conference on Web search and data mining (s. 565-574)

van de Walle, N. (1999). 'Aid's crisis of legitimacy: current proposals and future prospects', African Affairs 98: 337-52.

Van Ham, P. (2001). The rise of the brand state: The postmodern politics of image and reputation. Foreign affairs, 2-6.

Vicente, P. (2013). “Foreign Correspondence from Sub-Saharan Africa: An Evolving Communicational Paradigm Shift.” Comunicación 3 (2): 13–35.

Wa’Njogu, J. K. (2009). Representation of Africa in the Western media: Challenges and opportunities. Media and identity in Africa, 76-83

Wainaina, B. (2005). How to write about Africa. Granta (92).

Wanta, W., Golan, G., & Lee, C. (2004). Agenda setting and international news: Media influence on public perceptions of foreign nations. Journalism & Mass Communication Quarterly, 81(2), 364-377

Wasserman, H. & de Beer, A. S. (2009) Afro-optimism/Afro-pessimism and the South African media. Critical Arts: A Journal of South-North Cultural Studies, 23:3, 377-395

Wilke, J., Heimprecht, C., & Cohen, A. (2012). The geography of foreign news on television: A comparative study of 17 countries. International Communication Gazette, 74(4), 301-322

Willnat, L., & Martin, J. (2012). 36 Foreign Correspondents—An Endangered Species?. The global journalist in the 21st century, 495

Wolter, I. (2006). Determinants on international news coverage. I N. Carpentier, P. Pruulmann, Vengerfeldt, K. Nordenstreng, M. Hartmann, P. Vihalemm, & B. Cammaerts (Eds.), Researching Media, Democracy and Participation: The Intellectual Work of the 2006 European Media and Communication Doctoral Summer School (s. 59-72). Tartu: Tartu University Press

Wrong, M. (2016). Media perspectives: in defence of Western journalists in Africa. Ioner. Africa's Media Image in the 21st Century (s. 48-50). Routledge

Wu, H. D. (1998). Investigating the determinants of international news flow: A meta-analysis. Gazette (Leiden, Netherlands), 60(6), 493-512

Wu, H. D. (2000). Systemic determinants of international news coverage: A comparison of 38 countries. Journal of communication, 50(2), 110-130

Wu, H. D., & Hamilton, J. M. (2004). US foreign correspondents: Changes and continuity at the turn of the century. Gazette (Leiden, Netherlands), 66(6), 517-532

Bilagsoversigt

Bilag 1 - Empiri

Bilag 2 - Udfordringer grundet Covid-19